

ههريما كوردستاني ل بهرامبه رقهيرانين عيراقى؟

حەق دەری

113

ئەدار 2012

بەها (1000) دینارە

www.cavder.com

f cavder

کوفارەکا سیاسی رەوشە نەیری گشتی یە

علی شنگالی

■ ئەنجومەنێ پارێزگەھا دەھوکی ئەنجومەنەکی فاشیلە

■ دەمێ بارەگایین یەگرتوو ھاتینە سوۆن
ئەو بوونە ھەق و پارێتی بوو خودان نەھەق

■ ئەز ھەك كوردەك تەقدیرا بەرھەم صالحی دكەم و
دكتور بەرھەم یی سەرکەفتی بوو د کارێ خۆ دا

لەوێف ئەنجامین راپرسیەکی رونالدوژ میسی باشتەر

بهارا کوردی و بهارا عه‌ره‌بی

سه‌رهلدان ل هه‌ر جهه‌کی بیت، جوانترین په‌خشینه‌یا بی به‌رامبه‌ره ژلایی خه‌لکی قه‌ ده‌یته پیش کیشکر. ده‌ما ل کوردستانی ژێ ئه‌م ب سه‌رهلدانی رابوین، مه‌ دقیا گوهرینن بنچینه‌ی په‌یدا بین، دا ناسناما خوه و هه‌بونا خوه ل سه‌ر عه‌ردی خوه و دناڤ ئاخا خوه دا، قه‌ه‌گرین قه‌ و ئه‌م ئازاد بژین، ئه‌ قه‌ ژێ بتنی ب قوربانیدانی دقیا به‌یته ئه‌نجامدان. ده‌ربه‌ده‌ری، ره‌قا ملیونی، شه‌هید و قوربانین مه‌زن ب مال و گیانی، تا ئه‌م شیاوین دوماهیه‌کی بو وی زوری، ویرانکاری، خوین رشتن و ده‌ربه‌ده‌رکرن، بدانین. ئه‌م ب مه‌زنترین سه‌رهلدان رابوین، به‌رامبه‌ر رژیمه‌کا دکتاتوری کو چ بنه‌مایین مروقایه‌تی ل ده‌ف نه‌. رژیمه‌کا ب چه‌کی کیمیایی، پینچ هزار هاوالاتی ژ خه‌لکی خوه کوشتین و 182 هزار که‌سین بی‌گونه‌ه، بناڤی ئه‌نفالان بی سه‌روشوین کرین. سه‌رهلدانا مه‌ به‌اره‌کا راسته‌قینه بو ل پیش به‌ارا نوکه‌ یا عه‌ره‌بی. هه‌ر چه‌نده به‌ارا کوردی گه‌له‌ک جوداهیا خوه دگه‌ل به‌ارا عه‌ربی هه‌یه، ژ هه‌می ئالیه‌کی قه‌. که‌ چ ده‌ستپیکا به‌ارا کوردی بو وه‌رزێ به‌اری دزقریت و به‌ارا عه‌ره‌بی ل 17 ی هه‌یقا 12 ل تونس، ئیکه‌مین چریسکا وی سه‌ره‌دایه، یان کو ل زڤستانی. به‌ل هه‌ردوو به‌اران ره‌نگ و شیوی خوه یی جیاواز هه‌بویه و ئه‌گه‌ر ل به‌ارا عه‌ره‌بان، خه‌لکی سه‌رهلدان و خوه پیشاندان ژ بو خوه‌شگوزه‌رانی خوه کرین؟ ئه‌گه‌ر بتنی رابونا وان ژبو گوهرینا سیسته‌می بیت و مه‌ترسیا به‌رسینگرتنا دارژایانا وان بو سه‌ر جاده‌یان، بتنی ب گازا روندکا و گوله‌یین (مه‌تاتی) بیت! یا کوردان ب چه‌کی کومکوژ، گورین بکوم، گوله‌یین زیندی و دره‌نده‌ترین جورین ئه‌شکه‌نجه‌دانی بویه. ئه‌گه‌ر به‌ارا عه‌ره‌بی ژ باری سه‌ختی ئابوری خه‌لکی بیت! به‌ارا کوردی ژ بو به‌اره‌کا سیاسی بو، عه‌رد بو، زمان بو، زڤراندنا ناسنامی بو و به‌رسینگرتنا خوین ریشتنی بو. بزاقا سه‌رهلدانا مه‌، ژ ئه‌نجامی هه‌ستا مه‌ یا نه‌ته‌وه‌یی و کوردایه‌تیا مه‌ بو، ژ پی‌خه‌مه‌ت پیاده‌کرنا دیموکراسیونی، ژ پی‌خه‌مه‌ت په‌یداکرنا ژایانه‌کا ئارام و ته‌نا. جوداهیا به‌ارا کوردی بو نه‌ورزی دزقریت، بو یادا حه‌له‌بچه‌یا شه‌هید، بو وان هه‌می هه‌لکه‌فتین خوش و نه‌خوش یین دقێ هه‌یقی دا هاتینه تومارکرن. هه‌ر ئه‌ق هه‌یقه‌یه ژێ، زی‌ده‌تر هه‌ستا کوردینی و هه‌ستا به‌رخودانی و نه‌ته‌وایه‌تی، دناخی کوردان دا و له‌هه‌می کوژی‌هه‌کی کورد لی، بلند دبیت و چ ژ قه‌ده‌را کوردان بیت یان حه‌زا وان، پتریا بیره‌وه‌ریین وان، یان یین وان قیاین ئه‌نجامبه‌دن، دقێ هه‌یقی دا ده‌ینه دیتن. هه‌ر ژبه‌ر هندێ ژێ دوژمنین کوردان هه‌زه‌کا تایبه‌ت بو قی به‌اری کرینه و هه‌ر دقێ هه‌یقی دا پتر ل سه‌ر خوه نه‌ به‌رامبه‌ر هه‌ر بزاقه‌کا کوردی، خو ئه‌و بزاقه‌، یا مه‌ده‌نیانه ژێ بیت و ل بن هه‌ر نافه‌کی بیت.

عبدالرحمن باه‌ره‌نی

سروودا ئە‌ی ره‌قیب دناقبه‌را مان و نه‌مانی دا

رۆلی ئابوری و پیشه‌سازی و چاندنی ل هه‌ریما به‌ه‌دینان

چه‌وا ره‌فتاری زارۆکان تی‌ک دچن؟

فه‌قیی ته‌یران و شه‌قا هه‌رام

3

کوردستان ئا‌خا پی‌ک‌ه ژیانی بویه

خودانی ئیمتیا‌زی

نا‌قه‌ندا روشنگه‌رییا چاودێر
ئیکه‌م ژماره‌ ل ۲۰۰۵/۵/۳۰ ڤه‌رکه‌تی یه

سه‌رنقیسکار

عبدالرحمن بامه‌رنی

۰۷۵۰۴۵۸۱۶۴۷

Bamerni77@yahoo.com

ده‌ره‌ینانا هونه‌ری

ره‌شاد بیجرمانی

Siyabend2008@gmail.com

کارگیری

فه‌وزی ئوره‌ی

چا‌قدیر ل سه‌ر نه‌نترنی‌تی

www.cavder.com

ناف و نیشان

ده‌وک، تا‌خی ره‌زا

به‌رامبه‌ر ری‌قه‌به‌ریا گشتی یا هاتن و چوونی

په‌یوه‌ندی

ته‌له‌فون: ۷۶۰۶۱۹۷

K.cavder@yahoo.com

چاپخانا

هاوار، ده‌وک

هه‌ریما کوردستانی ل به‌رام‌بەر قه‌یرانی عیراقی؟

مافناس، سلیمان مسته‌فا

دسه‌روبه‌ندێ ئالوگوریا کابینا شه‌شی یا حکومه‌تا هه‌ریما کوردستانی و ئه‌و قه‌یرانا سیاسی یا عیراق که‌تی، ب به‌رچا‌ف وهرگرتنا وئ باهوزا روی به‌ره‌ف روژه‌لاتا نافه‌راست هاتی، دقیت سه‌رکردایه‌تیا سیاسی یا هه‌ریما کوردستانی، ل به‌راهیا هه‌میان (یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستان) ئه‌جندایه‌ک هه‌بیت بو چاره‌کرنا کیشین ئه‌فرو یین هه‌ریما کوردستانی ل سه‌ر ئاستی نافخو و عیراقی. بێگومان گه‌له‌ک پرسین هه‌لاویستی یین هه‌ین و گه‌له‌ک کیشه‌ یین هه‌ین نه‌ هاتینه چاره‌سه‌رکرن، ناف مالیا کوردی تا راده‌یه‌کی یا کوک نینه یان بکیماتی دقیت باشتربیت بو روییریبونا هه‌ر ئه‌گه‌ره‌کی نه‌ چا‌فه‌ریکری، بکیماتی لایه‌نی کوردی ئه‌فرو سیاسه‌تا کارو کاردانه‌فه‌ین په‌یره‌و نه‌که‌ت، به‌لکو خودان پلان و به‌رنامه‌ بیت و بزاقین به‌دییه‌نانی بکه‌ت. بویه‌ پید‌فه‌ کابینا هه‌فتی ئا‌فریه‌کێ ل فان پرسان بده‌ت، (یه‌کیتی و پارتی) ده‌فه‌کار بن، ئوپوزسیون ژێ ل به‌رام‌بەر هه‌ر ئیک ژفان پرسان ته‌مامکه‌رین پروسه‌ی بن، ب گیانه‌کێ لی‌بوره‌یه‌انه‌، دویژ هه‌ر به‌رژه‌وه‌ندیا تاکي یا ده‌می، مامه‌لی بکه‌ن، بو وئ کو زی‌ده‌تر ده‌می ژ ده‌ست نه‌ ده‌ین و له‌زاتی بکه‌ین ل سه‌ر چاره‌سه‌رکنا فان پرسان.

پرسا ده‌ستوری

ئهم هه‌می دکوین کو ئیک ژ بریارین

ب کریار بی‌خینه‌ بواری په‌یره‌وکرنی و یاسا سه‌ره‌وهر بیت، پید‌فه‌یا مه‌ بده‌سته‌یا هه‌لبژارتنان و راپرسی هه‌یه‌، هه‌م بو وئ کو راپرسی ل سه‌ر پروژێ ده‌ستوری یی هه‌ریما کوردستانی ب ئاکام بکه‌یت، هه‌م سه‌ره‌رشتیا هه‌لبژارتین هه‌ریما کوردستانی بکه‌ت، ب هه‌ماهه‌نگی دگه‌ل کومسیونا بالا یا هه‌لبژارتنان. بو سه‌رخستنا قی پرسی ژێ، دقیت دنا‌ف حزین هه‌ریما کوردستانی دا هه‌ماهه‌نگی هه‌بیت، ژبه‌رکو ئه‌ف ده‌سته‌یه‌ گه‌له‌ک یا گرنگه‌ و ده‌یته خواستن کو له‌ز لی به‌یته‌کرن دکیمترین ده‌مدا، ب رازه‌مه‌ندیا حزین ئوپوزسیون و حزین ده‌سته‌لاتدار و د په‌رله‌مانی دا ل سه‌ر ریک بکه‌فن. هه‌بونا کارێ ریک‌خواه‌ی دیاره‌یه‌کا ته‌ندروست و یاریا دیموکراسیه‌، ئه‌ف یاریه‌ ژێ به‌هه‌بونا فره‌ حزیا ره‌وا دروست دبیت، به‌لی ده‌مان ده‌مدا چاوان پرسا حزبان ب یاسا ده‌یته‌ ریک‌خستن، ئه‌فه گومان تیدا نینه کومه‌کی حزبان ژێ ژلای ده‌وله‌تی، پید‌فه‌ی ب یاسایی هه‌یه‌. ده‌مه‌کی درێژه ئه‌ف یاسیایه‌ ل په‌رله‌مانی فه‌مای، بێگومان دبیت گرفت و کیشه‌ و بو‌چوونین جودا ل سه‌ر هه‌بن، به‌لی ب وئ رامانی نینه کو گرفت و کیشه‌ ببه‌ پاساوه‌ بو ده‌رنه‌خستنا قی یاسایا گرنگ بو وئ کو تاکین قی ملله‌تی بزانی، حزب چاوان کومه‌کی دگرن، بو وئ کو رێ بو دوباره‌نه‌بونا شاشایین رابوری نه‌هیته‌ دان و حزب ژێ ئازادن ژ هه‌لو‌یستین خوه‌، بویه ئیدی په‌سه‌ندنه‌کرنا قی یاسایی چ دی نه‌هیته‌ پاشخستن.

نه‌هیلانا دوو ئیداره‌یی

پروسا ئیک‌خستنا دوو ئیداره‌یی کاره‌کی هوسا ب سانا‌هی نه‌ بو، دگه‌ل قی ژێ پینگافین مه‌زن هاتینه‌ هافیتن، به‌لی بمن وهره ئه‌ف پروسه‌یه‌ ژفی زی‌ده‌تر پاش بکه‌فیت دبه‌رژه‌ونده‌ا پروسا هوکمرانیا هه‌ریما

گرنگ و میژویی یین سه‌رکردایه‌تیا سیاسی یا به‌ره‌یی کوردستانی، ده‌رنه‌خستنا یاسا ژماره‌ ئیک بو کو ل بن رونا‌هیا قی یاسایی، کوردان هه‌لبژارتن کرن و بو نه‌خودان حکومه‌ت و په‌رله‌مانی خو و بوتشته‌کی ره‌وا بو سیاسه‌تداران، کو بنا‌فی گه‌لی خوه‌ به‌ینه‌ نافکرن و بین نوینه‌رین فره‌می و شه‌ره‌ی. یا جه‌ی داخی ل وئ روژێ، کاره‌کی وه‌ها نه‌هاته کرن کو ده‌ستوره‌کی بو قی هه‌ریمی دانین، هه‌ر چه‌نده‌ ب بزاق و هیمه‌تا خه‌مخوران ل دو‌ماهی پروژه یاسایی ده‌ستورێ هه‌ریما کوردستانی هاته‌ ئاماده‌کرن، هه‌می لا ژێ د زه‌نگینکنا وئ دا به‌شدار بون، به‌لی ئه‌فه‌ ب وئ رامانی نینه کو هه‌می لایه‌ن پێ درازی بون، دگه‌ل قی ژێ دا ل په‌رله‌مانی رێ و جه‌ین یاسایی گرتینه‌ به‌ر، بو وئ کو لدویف یاسایا راپرسی ده‌ستور بکه‌فیته‌ ده‌نگدانی. به‌لی ئه‌ف کاره‌ نه‌گه‌هشته‌ ئه‌نجامی، نوکه‌ فالاتی‌ه‌کا مه‌زن هه‌یه‌ و که‌م و کورتیه‌کا مه‌زن ژێ ده‌یته‌ دیتن، ژبه‌رکو ئهم هه‌می دزانی ده‌ستور چه‌تر و بابی یاسایانه‌، بویه‌ پید‌فه‌ی یه‌ رێ به‌یته‌ دان، کو جاره‌کا دی ده‌ستور فه‌گه‌ریته‌ په‌رله‌مانی ب تابه‌ت ئه‌و ده‌نگین روژل دویف روژێ دزوربونی دا، کو داخوازا فه‌گه‌راندنا ده‌ستوری دکه‌ن بو په‌رله‌مانی ژبو ده‌ستکاریکنا هنده‌ک برگه‌ و ماده‌یه‌ان، ژبه‌رکو ده‌ستور بو هه‌میان ده‌قیت بکیماتی ریکه‌فتنا هه‌می لایه‌نین سیاسی هه‌بیت و بویه‌ هه‌ره‌ ئه‌رکی ل پێش سه‌رکردایه‌تیا سیاسی یا هه‌ریما کوردستانی، کو پشتی فه‌گه‌راندنا وئ بو په‌رله‌مانی و ریکه‌فتن ل سه‌ر، ل نی‌زیکترین ده‌م بکه‌فیته‌ ده‌نگدانی و ره‌وایه‌تیا خوه‌ ژ ملله‌تی وهرگرت و ببیته‌ نه‌خشه‌ ریگه‌ و ئهم هه‌می لبه‌ر سیبه‌را وئ، هه‌ست ب ئاسوده‌یی و ژیا‌نه‌کا شه‌ره‌فه‌نده‌انه‌ بکه‌ین.

به‌نه‌مایین دیموکراسیونی

بو وئ کو بشین به‌نه‌مایین دیموکراسیی

کوردستانی دا نینه و گونه‌ها وئ ژى دئ كهفته ستوئ (يهكيتى و پارتى)، بويه پيدڤى يه كابينا هفتى دوماهين بڤى كيشهين ببيت و بريارين حكومهت ل سهرانسهرى ههريمى و بى گرفت و كيشه، بهينه چارهسهركرن.

هيزا پيشمهركه و ئاسايشى

ئيكخستنا هيزا پيشمهركه و ئاسايشى، ئەف پرسه گرنگترين پرسا ههستياره، ژبهركو ههرىما مه گهلهك مهترسى ل سهرهيه، بو پاراستنا وئ ژى مه پيدڤى ب هيزا پيشمهركه ههيه بو وئ كو هيزهكا خودان ئيراده و بهيز مه ههبيت، پيدڤى يه ل دهستپيكي هيزا پيشمهركه بهيته ئيگرتن.

كهندهلى

كهندهلى ئيك ژ نهخوشيين گرانين ئەفرو بين جيهانى يه و كوردستان ژى بهشهكه ژڤى جيهانى، بويه ههر چ بهيته كرن بو ريگرتن لڤى نهخوشين، كارهكه دگهل داخوازيين خهلكى كوردستانى دهيت، بويه يا باشتەر ئەوه د پرسا گريهستين گازى دا و دامهزاندن و ميزانين و دريژه ب بهرنامى كابينا شهشى بهيته دان و كارين نيڤهروژى بهينه تهماكرن.

نههيلانا بيكارين

بيكارى ئيكه ژ گرفت و كيشهين ئەفرو ل ههرىما كوردستانى و ئەف كيشهيه ژى، روژ ب روژى مهزنتر ليدهين، بويه ئهركى حكومهت يه بو پهيرهوكرنا سياسهتهكا ژيرانه بو وئ كو پلانهكا گونجاي ههبيت بو قهديتنا دهرهتتين كارى دكهرتى حكومهت و كهرتى تايبهت دا.

كهرتى نهندروستى

پرسا نهندروستى كهرتكه بهردهوام شايهني وئ يه، حكومهت چاڤ ل سهربيت و دهستى وئ پيڤه بيت، دهردوو كهرتين تايهت و حكومهى دا. وى دهى ژى دئ شينين بيژين كو ژيانا تاكهكهسين ههريمى دمهترسيى دا نينه، كو زيدهتر خهلكى پيدڤياتى نهبيت پهناين ببهنه دهرقه و د

ههمان دهما بازركان ژى ياريان ب ژيانا خهلكى كوردستانى بكن. بويه پيدڤى يه ئافريهكا جديانه ل كواليت و كونترولكرنى بهيته دان، ههم ل سهرخوراكى و ههم ژى ل سهر دهرمانان، بڤى ژى دشياندايه رى ل نهخوشيين گران بهيته گرتن، كو ئەفرو بويه جهى مهترسيى.

پرسا ترافيكى

لدويڤ ئاماران، مهترسيا هاتن و چوونى بويه ئيك ژ گهفين راستهوخو ل ههرىما كوردستانى. بيگومان ئەف پرسه ژى پيدڤى يه ب قه

ژبهركو

دهستور بو شهميانه،

دڤيت بگيمائى ريگهفتنا

شههى لايهنيين سياسى

ل سهر ههبيت و بويه ههره

ئهركى ل پيشى سهرگردايهتيا

سياسى يا ههرىما كوردستانى،

كو پشتى شهگهراندنا وئ بو

پهركههوانى و ريگهفتن ل سهر،

ل نيژيگترين دهم بگهڤيته

دهنگدانى و رهوايهتيا

خوه ژ مللهتى

وهرگريت

مهزناها

وئ مامهله دگهلا بهيته كرن، بويه دڤيت ئافريهكا جديتر ل رى و جادههين ههرىما كوردستانى بهيته دان و ياسايا هاتن و چوونى ژى دوباره چاڤ تيدا بهيته خشاندن، مهرجين دانا مولهتا شوفيريى ب زهحهمتتر بن و سزايى توندتر بو سهرپيچكهران ههبيت.

پرسا ژينگهه

پرسا ژينگهه چ ژ پرسين دى كيومتر نينه، پيدڤى يه حكومهتا ههرىما كوردستانى،

كاراثر كار ل سهر قى پرسى بكهت، ب زيدهكرنا ريژاكهسكاتينى ل باژير و باژيركان و پاراستنا دارستانان و چاڤديريكرنا كارگههان و رى خوشكرن بو كار ئاسانيا قهگوهاستنا گشتى ل باژيرين مهزن، برييا پاسين پيشكهفتى و هيلين (ميتروترام)، بيگومان ئەف ژى تا رادهيهكى ريگرتنه ل بيسبونا ژينگهها باژيران.

كارهبا

پرسا كارهبن بويه پرسهكا بهردهوام، ب مخابنى قه كو تا نوكه ئەف پرسه نه هاتيه چارهكرن و راسته روژ ب روژى باشتره، بهلى رامانا وئ ئەوينه كو كهكم و كورتى دوى كهرتى دا نهبن، ئافرادنا جدى، دئ وى دهى ههبيت دهما كارهبا ب بهردهوامى ههبيت و موهلدين ئەهلى ژڤى زيدهتر نهبنه ژيندهرى پيسكرنا ژينگهه و بارگرانى ل سهرهولاتيان.

سهرودريا ياساين

گوئن ل سهر پرسا سهرودريا ياساين دزورن، بهلى بكورتى دشينين بيژين كول وى كاتى ياسا سهرودره كو كهسى بو نهبيت دهست بخاته ناف كاروبارى دهستههلاتا دادوهرى و كهس ژ ياساين مهزنتر نهبيت، ياسا پاريزهر و دابينكهري مافى هولاتيان بيت. بيگومان پشتى پروسا ئازادى و پهسهندكرنا دهستورى ههميشهه و ئەنجامدانا سى خولين ههلبزارتنا ئەنجومهنى نوينهران، كيشين كوردان وهك خوه مان و ل دهستپيكا ههميان ژى كيشا ماددى ١٤٠ و ياسا گاز و غازان و كيشهشها پيشمهركه و كيشا سهرژميريى و فيدرالى و داهات و بنه ماين تهوافقى و بنه ماين بهريخودان بو عيراقهكا نوى. بويه ئەو دمه هاتيه، كو كورد ئاخفتنا خو بكن و براشكاوانه رايان گشتى لى ئاگادار بكهت، سهركردياهتيا سياسى يا ههريمى ژى بو راييا جاددى قهگريت و پشتى وئ، بريار جاددى برييا پهركهمانى يان راپرسيهكى بكهته بهرنامى سهركردياهتيا سياسى يا كوردستانى.

سروودا ئه‌ی ره‌قیب و ئالایی کوردستانی، وه‌ک دوو هی‌مایین زیندی هاتینه ناسکرن و هه‌می حزب و لایه‌نین سیاسی یین کوردستانی و له‌ر چوار پارچه‌یین کوردستانی و هه‌ر کوژی‌ه‌کی کورد لی ئاکنجی، ب شانازی شه‌ل ئی سروودی و ئی ئالایی نوکه‌ دینرن و سه‌ج دکهن، ئایا گوهورینا یان ده‌ستکاریکرا ئیک ژ شان هه‌ردوو هی‌مایان، خزمه‌تا چ دکه‌ت؟ ئه‌شه‌ دی مزاره‌کا شه‌کری بیت بو دان و ستاندنی و هه‌ر بوچوونه‌کی.

سروودا ئه‌ی ره‌قیب دناقبه‌را مان و نه‌مانی دا

نه‌چاربین ئالایی کوردستانی ژ ی بگوهورین و ئه‌شه‌ ئالایی کوردستانی یه‌ و ئه‌و که‌سی لێن ئی ئالایی بژیت، دقیت ریزی لێ ئالایی کوردستانی بگرت. به‌رپرسی سه‌ننه‌ری قه‌کولینین کوردی و پاراستنا به‌لگه‌ناما ل زانکویا ده‌وک، گوت ژ: لده‌ف ئیسلامیین سیاسی، وه‌ک عه‌لی باپیر، کونه‌رازیبونا خوه‌ دیار کریه‌ کو برکه‌ک دقئ سروودی دا هه‌یه‌، دبێژیت (دین و مان و ئاین مان هه‌ر نیشتیما،) ئه‌شه‌ جوهره‌ (مه‌جازه‌) که‌، وه‌ک یه‌که‌ یان جوهره‌ (مه‌جازه‌) که‌ نه‌ یا دروسته‌. خالا دووی من دقیت دیار که‌م، ل سه‌ر زاری که‌سه‌کی بناقی (سه‌بغه‌توللا ئه‌مین مزیری) کو خه‌لکی ده‌وک بوو کو ل دیوانا مه‌لا مسته‌فای یی ئاماده‌بوو، ده‌می ئه‌شه‌ چه‌ند چیویی بو من گوت، (ل سه‌رده‌می بارزانی نه‌مر، هه‌ندک هاتنه‌ ده‌ف مه‌لا مسته‌فای و گوتنی، مه‌ دقیت هه‌ندک برگا و په‌یشتین سروودا ئه‌ی ره‌قیب بگوهورین، دا به‌یته‌ گونجاندن دگه‌ل ئالایی زه‌ری (پ دک) یان به‌یته‌ گونجاندن دگه‌ل کیشین نه‌ته‌وه‌یی و هه‌ندک دیتن و ئیرینین جودا جودا، دگه‌ل (شیوعی) یین کوردستانی، کو هه‌ندک برگا یان په‌یقان ژ سروودا ئه‌ی ره‌قیب بگوهورن و هه‌ندکین دن بدانن جه‌ی وان، وه‌ک سه‌یرکه‌ن خویناوی، رابوردومان یان ره‌نگی سور و شوره‌شین و لی گوت: مه‌لا مسته‌فا بارزانی رازی نه‌ بو، ئیک په‌یقا سروودا ئه‌ی ره‌قیب به‌یته‌ گوهورین و گوت ئه‌شه‌ میژیوی یه‌ و دوکیومینته‌ و نابیت و به‌یته‌ ده‌ستکارکرن).

گه‌نج، هه‌سته‌کا نه‌ته‌وه‌یی و د قوناغا رزگاربخوازی نه‌ته‌وه‌یی دا، که‌سه‌کی کورد په‌روه‌ر بوو. ئه‌شه‌ پتره‌ ژ ۳۰ سالان (ئهی ره‌قیب) سروودا نه‌ته‌وه‌یی یا ملله‌تی کورده‌ و سروودا کومارا مه‌باد بوویه‌ و سرووده‌ک بوویه‌، ده‌می لاوه‌کی کورد به‌ره‌ف سیداری ده‌اته‌ برن، ب گوتنا سروودا (ئهی ره‌قیب) قی لاوی پیشوازی کنفی سیداری دکر. ده‌می ئه‌ف سرووده‌ هاتیه‌ دانان، کورد نه‌ ده‌وله‌ت بوون، به‌لکو د خه‌باتی دا بوینه‌ و ئه‌شه‌ سرووده‌کا کوردستانی یه‌، ئه‌قجا چ موسلمان یان کورد یان تورکمان یان کلدان یان ئاشور بیت، ئه‌شه‌ سروودا ملله‌تی کورده‌ و یا وان هه‌می که‌سانه‌ ئه‌قین ل کوردستانی دژین. ب دیتنا من، نابیت ئه‌ف سرووده‌ به‌یته‌ ده‌ستکاریکرن و به‌یته‌ گوهورین. د. عه‌بدولفه‌تاح بوتانی، گوت ژ: بوچی ئه‌ف سرووده‌ به‌یته‌ گوهارتن، ده‌مه‌کیدا ۹۵٪ خه‌لکی کوردستانی کوردن و بوچی ئه‌و ۵٪ یین دی ریزی ل گه‌لی کورد ناگرن، ئه‌شه‌ سرووده‌کا مه‌ یا نه‌ته‌وه‌یی و میژوویی یه‌ و له‌ هه‌ر ماله‌کا کوردستانی، له‌ هه‌ر چوار پارچین کوردستانی، ئه‌ف سرووده‌ هاتیه‌ لیدان و جه‌ی خو گرتیه‌، ئه‌ز دبێژم دقیت ئه‌ف سرووده‌ هه‌ر بمینیت و دقیت به‌یته‌ دیارکرن، کو ئه‌شه‌ سروودا ملله‌تی کورده‌، ئه‌گه‌ر بو نمونه‌ تورکمانان و ئاشوریان دقیت، بلا ئه‌و بخو سرووده‌کا نه‌ته‌وه‌یی چیکه‌ن و له‌ هه‌لکه‌فت و بیره‌اتنین خودگه‌ل سروودا ئه‌ی ره‌قیب لیبه‌ن، ئه‌گه‌ر ئه‌ف سروودا ئه‌ی ره‌قیب و ئه‌ف په‌یشتین نه‌ته‌وه‌یی و نیشتیمانین کوردستانی مه‌ گوهارتن، دی

دیچپوون: سالار محمهد

سروودا ئه‌ی ره‌قیب ئه‌وا
دگه‌ل بلندکرا ئالایی
کوردستانی و ریزگرتن بو
شه‌هیدان ده‌یته‌لیدان و گوتن،
وه‌ک پروژه‌ یاسا خواندنا ئیکی
بوو ل په‌رله‌مانی کوردستانی
هاتیه‌کرن و ده‌رامبه‌ر دا،
ئه‌ندامه‌کا په‌رله‌مانی
کوردستانی ژ دوپات دکه‌ت کو
پروژه‌ک بو جه‌ی سروودا ئه‌ی
ره‌قیب هاتیه‌ دروستکرن و
چه‌ندین په‌رله‌مانتاران ژ واژوو
ل سه‌ر کرینه‌.

ئه‌گه‌ر ئه‌ف سروودا ئه‌ی ره‌قیب
هاته‌ گوهارتن، دی نه‌چاربین ئالایی
کوردستانی ژ بگوهورین

ل دوو گرنگیا سروودا ئه‌ی ره‌قیب بو ملله‌تی کورد کو نوکه‌ بویه‌ جه‌ی نه‌ رازیبونا هه‌ندک ئالیان کو دخوازن هه‌ندک برکه‌یین وی به‌ینه‌ گوهورین، به‌رپرسی سه‌ننه‌ری قه‌کولینین کوردی و پاراستنا به‌لگه‌ناما ل زانکویا ده‌وک، دبێژیت: ئه‌ف سرووده‌ یا هه‌لبه‌ستقان (لدار ره‌ئوف)، شاعره‌کی

ئەي رەقىب بىر سودا خەزانىن و شانازىي پى دەين

ئەي رەقىب

ئەي رەقىب ھەر مابە قەۋمى كورد زەمان
كەس نەبى كورد دەرەن كورد زەين دىن
ئەم خورتىن رەنگى سۈرۈشۈرەشەين
كەس نەبى كورد دەرەن كورد زەين دىن
ئەم خورتىن مېدىيا و كەيخوسرەوين
كەس نەبى كورد دەرەن كورد زەين دىن
لاۋى كورد رابوۋىيە سەر پى ۋەك شېران
كەس نەبى كورد دەرەن كورد زەين دىن
لاۋى كورد ھەر جازز و ئامادەيە
جان فېدايە جان فېدا ھەر جان فېدان

بەش / دلدار

پەرلەمانتارەكى توركىمان سودا ئەي
رەقىب بىر سودا خەزانىن و شانازىي پى
دەت و دېڭىز: ئەم سودا ئەي رەقىب بىر
سودا خەزانىن و شانازىي پى دەين و
ئېكە ژ پېروژىن خەلكى كوردستانى و ل
ھەمى بېرھانتىن توركىمانان، سودا ئەي
رەقىب دەيتە لېدان و مەچ سانسورل سەر
نېنە. قى ئەندام پەرلەمانى ل سەر لېستا
توركىمانان ل پەرلەمانى كوردستانى و
ئەندامى لېژنا پەيوەندى و رەۋشەنېرى،
گوت ژى: لى دەمى ئەف سودا دەيتە
دناف پەرلەمانى دا و دېتە ياسا، مە ۋەك
توركىمانان ژى ئاخفتنا خەيا ھەيى و ئەم
دېڭىز بارودوخى نوکە ل كوردستانى نەين
ھارېكارەكو (سودا ئەي رەقىب) بىر ياسا
بېتە سودا نەشتىمانى يا كوردستانى و
ئەگەر بىر ياسا دەرەكەيت، دقېت مافىن
نەتەۋەين دناف كوردستانى و ئاين و
سىياسىين كوردستانى دا دژىن، بېتە
پاراستن و مافى كەسى نەيتە بەرەكەرن و
ل بەرى ھەمىيان مافى گەلى كورد، ئەم دېينىن
ل دەمەكى باشتر بېتە ياسا دى باشترىت و
ئەم داخاز دكەين، ئەف ياسا ھەنەكە
دەرەكەيت. يەسار نەجمەدىن نورەدىن،
گوت ژى: ل سالا ۱۹۹۲ پەرلەمانى
كوردستانى ھەبوۋىيە، بوچى تا نوکە ئەو
ياسا دەرەنەچوۋىيە و ل ئەف سالا دېتە
بەرنامە و دەيتە بەرەستى ئەندام
پەرلەمانىن كوردستانى، كەب بېتە ياسا.

پروژە كەبۇ جەئى سودا ئەي رەقىب ھاتىيە و چەندىن پەرلەمانتاران ۋاژۋول سەر كرىنە

ئەندام لېژنا پەيوەندى و رەۋشەنېرى
ل پەرلەمانى كوردستانى دېڭىز: پىشتى
خاۋدنا ئېكى بو پروژى ياسا سودا ئەي
رەقىب ھاتىيەكەن كەب بېتە سودا
نەشتىمانى يا كوردستانى، چەند ئەندام
پەرلەمانتارېن ئىسلامى و مەسىحى و
توركىمان و ھەندەكەن دىن، بلەز پېگھورەك
دروستەكەن كەبۇ جەئى (سودا ئەي رەقىب)
بگرىت، و دقېان بگۈنجىن و ۋەك پېشنىار
بلەندكەيە، كەبۇ مەملەنى بگەن و گەنگەشى

دەگەر سودا ئەي رەقىب بگەن و چەندىن
ۋاژۋول سەر قى پروژە كەبۇ كرىنە. شىلان
عەبدولجەبار زېدەتر ديار كەبۇ گوت: ئەف
پروژە ژ ئالىي (ئەبو بەكر كاروانى) ھاتىيە
نقىسىن، كەبۇ ناقتەئە ئەندامەكى مەكتەبە
سىياسى يا يەككەتو ئىسلامىيە و ئەف
پروژە بەرەفكەريە و بو لېژنا مە ھاتىيە
رەۋانەكەرن و كەبۇنەك ژى ل سەر
ھاتىيەكەرن. شىلان گوت ژى: لى پىرانييا
ئەندامىن پەرلەمانى كوردستانى، كەبۇ ۋەك
پروژە ياسا ۋاژۋول سەر كرىن، كەبۇ ئەو
سودا دېتە سودا نەشتىمانى يا
كوردستانى، سودا (ئەي رەقىب) ھەنەكە
بىر بېتە سودا نەشتىمانى كوردستانى،
دقېت بېتە ئېكەلەكەرن، چۈنكە ئەف سودا
بىر چەندىن زاراقا ھاتىيە گوتەن ۋە ھەر پارچەك
بىر زاروقى خەبۇ دېڭىز و ئەف پروژى
ئەندامىن پەرلەمانى ئېمزال سەر كرىن، ئەو
يا ئورجىنال يا نقىسەرى وى (دلدار رەۋف) ھەنەكە

و ئەگەر بو ياسا، ھىنگى ناپىت ھەكەسەك
بىر شىۋازەكى دېڭىز. سەبارەت ۋەك ئەندام
پەرلەمانەك كەبۇ ل سەر كىژ پروژە ئېمزا
كەبۇ، شىلان عەبدولجەبار گوت: مەن ئېمزال
سەر سودا ئەي رەقىب كەبۇ كەبۇ بىتە
پروژە ياسا بىتە سودا كوردستانى و مەن
ئېمزال سەر پروژى ئەبو بەكرەكەلى
نەكەريە، ۋەك شىلان دەمى ئەي رەقىب
دېڭىز ھەستى مەي نەتەۋەيى بەرەز دېتە
ھەندى مە دېتە ئەف يا ھاتىيە گوتەن و نە راما
ۋى ئەو ئەم دژى نەتەۋە و پېكەتەين
كوردستانىيە. سەبارەت ۋەن بوچوۋەن كەبۇ
دېڭىز بلا نوکە سودا ئەي رەقىب نەبىتە
پروژە، قى ئەندام پەرلەمانى كوردستانى،
گوت: بىدېتە مەن دقېت لەز ل پروژە
نەيتەكەرن، چۈنكە ئەف پروژە ھەستىيە
بىر ھەستى ھەكوردستانىيەكى قە گرېدايە
دەھمان دەمدا، دقېت ئەم پېكەتەين
كوردستانى ژى ژېرەنەكەين.

ئەنجۇمەنى بى دەستەھلات

بى دەستەھلاتيا جقاتا پارىزگەھا دھوكى وەك نمونە

ئەنجۇمەنى ئەو بىر يارە دەينە دان! ئايا ژيى ئەنجۇمەنى پارىزگەھا دھوكى ئىكسپاير بوويه، كو نەشيت كارەكى شايستە ئەنجام بەدەن يان ئەندامىن وئ ل دوماھيا ژيى خو، ناخازن لفينەكى بکەن، تا نەكەقنە بەر رەخنەگرتنا بەرپرسا.

جودا ژ بەھايى دەنگى خەلكى دھوكى، ھەيقانە ب دەھان مليون دینار، ژ بۇدجەيا خەلكى پارىزگەھا دھوكى بو جقاتا پارىزگەھا دھوكى دەيتە مەزاختن، پىخەمەت كاركرنى و چاقدىرىكرنا كار و بارى ناخۇيا پارىزگەھى. ئايا براستی ئەنجۇمەنى پارىزگەھا مە شيایە وەك حكومەتەكا ناخۇى كار بکەتن و بارى حكومەتى سقك بکەت؟ يان ژى، ئەوبخوژى بوويه بارەك ل سەر ملین حكومەتى و سەرۆكاتيا ھەريمى!

بچىكە و خۇدان دەستەھلاتەكا مەزنە و دكاريت لدورر تاييەتمەنديا ھەر پارىزگەھەكى، بىر يارین گرنگ بەدەن و لدورر دەستورئ فیدرال، حكومەتا ناقدەندى نەچارە ریزى ل بىر يارین جقاتا پارىزگەھان بگريت. ژبەركو ھىزا ئەنجۇمەنى پارىزگەھا ژ دەنگى خەلكى ھاتىە ھەلبژارتن، كو ب دەنگى خو پشتەقانىا وانا دكەن و ئەقە مافى خەلكى يە، كو پسيارا ئەنجامى دەنگى خو ژقى جقاتى بکەت كونوينەريئ وانن.

پشتى بوورينا چەند سالان ل سەر ژيى ئەنجۇمەنى پارىزگەھا دھوكى و ديتنا سەربورین جوراجور، ئايا جقاتا پارىزگەھا دھوكى بوويه چاىخانە و ئەنداميت وئ ماندینە يان دەستى بن بەرى يە و چ ژ دەستان ناھيت و بتنى ئيمزايى ل سەر ھندەك بىر ياران دكەن؟ كو ل دەرقيى

ناسر حكمت نەحمەد

ھەر وەكو د دەستورئ ئىراقى دا ھاتى، جقاتا پارىزگەھا ھەر دەرەھەكى، حكومەتەكا

پروفسسا ھەلبژارتان - چاقدىر

باشترین بهرسف، خواندنا روودانیت
دوماهیا سالا (۲۰۱۱) یه، کو دئەنجامدا
سەرۆکی حکومەتی نامەیا دەست ژ کار
بەردانا خورا دەستی بارزانی وەک سەرۆکی
هەریمی کر و بارزانی بوکۆنترولکرنا رهۆشا
بادینان راستەخو دەست بکار بوو و چەندین
کۆمبۆون سازدان و ل دوماهیی ژێ
هەرمارهکا بهرپرستین ئیداری و ئەمنیا
دهۆکی هاتنه گۆهورین. دەست تیفهردانا
راسته وخویا سەرۆکی هەریمی، جەئ
راوهستاندنێ یه و پێدقیه ئەف بابەتە ب
هۆیری بهیته خواندن، کا بوچی سەرۆکی
هەریمی ب ئەرکی ئەنجۆمەنی پارێزگهها
دهۆکی و حکومەتا هەریمی رابوویه و بوچی
دوی دەمی دا، سەرۆکی حکومەتا هەریمی
نامە یا دەست ژ کار بەردانا خورا دەستی
بارزانی کرا! چ پێکفەگرێدانهک هەبوویه
دناقبەرا روودانین دهقەرا بادینان و دەست ژ
بەردانا سەرۆکی حکومەتی هەریمی!

نه دروودانین بادینان دا و نه دبزاقیت
هیورکرنا رهۆشا مەترسیدارا پارێزگهها
دهۆکی، نوینەرین خەلکی دهۆکی د
ئەنجۆمەنی پارێزگهها دهۆکی دا، نهشیان
وێک پێدقی روولی خو بدەنه دیارکر و
بزاقکر کو ب دورژ روودانیت مەترسیدار
ل کنارین ئارام راوهستن، تا سەرۆکاتیا
هەریمی چارهسەریا کیشا پارێزگهها دهۆکی
بکەت، وێک سەرۆکی هەریمی یان وێک
سەرۆکی پارتی. دیدارهکیدا دگەل رادیویا
بەهیدیان (ئیسماعیل جانگیر) روژنامەفانی
دهۆکی گۆنەها لاوازا کارێ جقاتا
پارێزگهها دهۆکی ئیخستە پال حکومەتی و
گوت (... لاوازا کارێ ئەنجۆمەنی، ژبەر
نەبوونا یاسایەکا تاییهتە بۆ دیار دەستەلاتا
وییه و دبیتن ئەندامین ئەنجۆمەنا
پارێزگههێ، پستی بوورینا چەند سالان ل
سەر ژێی یاسایی خو، نوکه ماندی
بووینە...). ئەگەر داخوینا (ئیسماعیل
جانگیر) یا درۆست بیت، ئایا رهوایه
ئەنجۆمەنی پارێزگهها دهۆکی ب فی رەنگی
کار بکەتن و بودجەیا خەلکی دهۆکی پیچ
بکەتن؟ جقاتا پارێزگهها دهۆکی زیدهتر ژ
(۴۰) ئەندامان یین هەین، کو بتنی مۆچەیی
هەر ئەندامەکی (۳) ملیون دیناره دگەل

باش یان خراب

ئەنجۆمەنی

پارێزگهها دهۆکی

ل ژێر کاریگهریا

پارتا دەستەلاتداره،

لهوما

ئەو کیشەیی دناف

ئەنجۆمەنی

پارێزگهها هەولێری و

سلیمانیی دا هەین،

ل ئەنجۆمەنی

پارێزگهها

دهۆکی دا نین.

رەنگه ئەفە مەزنتیرین

ئەگەر بیت کر

ئەندامین جقاتا

پارێزگههێ

خۆ ماندی ناگەن و

وێک هەمی

فەرمانبەرین دی،

چاقی وان ل سەری

هەیشی بیت

خەرجین دی، ئایا رهوایه کو ئەف کۆژمی
مەزنی پاری بهیته مەزاختن!
دەمی گۆهرینا هەرمارهکا بهرپرستین
ئیداری و ئەمنیا پارێزگهها دهۆکی ژێ
دیسان قالاتیهکا مەزن کەتە بەر چاف. روولی
جقاتا پارێزگهها دهۆکی بو دەست
نیشانکرنا کەسانیت نوی بو پۆستین
حکومی یان نه بو یان ژێ زۆر یا کیم بو.
ئەگەر بریار بیت بو هەر کیشەکی و هەر
گۆهرینهکی سەرۆکی هەریمی یان سەرۆکی
حکومەتی سەرەدانا دهقەری بکەتن، دوی
دەمیدا نه حکومەت و نه سەرۆکی هەریمی،
نەشین کارێ خو بکەن، چنکو هەر ژ زاخو تا
کەلار ژ کۆنترولا هەلێری یه. چارهسەرکرنا
پرس و روودانین ناخۆیی پارێزگهها،
ئەرکی ئەنجۆمەنی پارێزگهها یه. بەلێ ل
قێری، ئەو چەند روودەدا و بارزانی کو د
بلندترین ئاستی سیاسی هەریمی
کوردستانی دایه، ب ئەرکی جقاتا پارێزگهها
دهۆکی رابوو و ب مخابنی قە هەر ژ بەر
خەمساریا لایەنین بهرپرستین دهۆکی بوو کو
سەرۆکی هەریمی روبەروی رخنەیی
ئۆپۆزیسیون بوی. دبیتن پستی بوورینا
چەند سالین زیده ل سەر ژێی وئ و نەبوونا
یاسایەکا تاییهت ل سەر کار و ئەرکین
ئەندامین ئەنجۆمەنی پارێزگهها دهۆکی،
ئەف ئەندامە ماندی ببن، بەلێ ئەف ناییهتە
بەهانەک کو خو ژ روودانین باژیری خو بدەنه
پاش. ئایا ب دوماهیە هاتنا ژێی خو، جقاتا
پارێزگهها دهۆکی چ دەستکەفتیهکی مەزن د
بواری پیشقەئیخستنا دهقەری و سیمایی
باژیری خو دا ئەنجامدایه، کو وێک
یادگارەکا میژویی د کارناما کارێ وان دا
بهیته تۆمارکر؟
باش یان خراب ئەنجۆمەنی پارێزگهها
دهۆکی ل ژێر کاریگهریا پارتا
دەستەلاتداره، لهوما ئەو کیشەیی دناف
ئەنجۆمەنی پارێزگهها هەولێری و سلیمانیی
دا هەین، ل ئەنجۆمەنی پارێزگهها دهۆکی دا
نین. رەنگه ئەفە مەزنتیرین ئەگەر بیت کو
ئەندامین جقاتا پارێزگههێ خو ماندی ناگەن
و وێک هەمی فەرمانبەرین دی، چاقی وان ل
سەری هەیشی بیت.

عەلى شىنگالى:

ئەنجومەنى پارىزگەها دھوكى ئەنجومەنەكى فاشيلە

دىدار: سالار دوسكى

دىدارەكا تايبەت بو چاقدىر،
سىياسەتمەدار و كادرى دىرىنى
شورەشا كوردى سەبارەت، بويەرىن
نوگە يىن عىراقى و رويدانىن ھەرىمى و
كارتىكرنا وان ل سەر ئىمناھيا
كوردستانى و رەوشا نوگە يا سىياسى
يا ھەرىما كوردستانى و چەندىن
پرسىن دى يىن گرىداى، ناخويا
ھەرىما كوردستانى و پارىزگەها
دھوكى، بەرىز عەلى شىنگالى ھاتە
ئاخفتنى و گوت: ئەفا ئەز دىبىژم، وەك
كادىرەكى دىرىنى شورەشا كوردى،
دىدو بوچوونىن من و بناقى كەسەكى
ئەز نا ئاخقم.

وەك چاقدىرەكى سىياسى بو دھەرى و
رەوشا دەولەتىن ئەقلىمى و كارتىكرنا وان ل
سەر رەوشا سىياسى يا عىراقى، بەرىز عەلى
شىنگالى خواندنا خوە يا تايبەت ھەبو و

گوت: نوگە مللەتى كورد ل كوردستانا
ئىراقى، دقوناغەكا گەلەگ ھەستىار و
گرنگ دا ھەرباز دىت. ژبەركو ئەم رويدانىن
دھەرى ئە د دويرىن، بتايبەت رويدانىن
نوگە ل سوريا پەيدا دىن و ئەقان رويدانان
تشتىن نوى ئىنانيە پىش، ئەوانوگە ل سوريا
دھىتە پىش، يا كەفەنە و بنىاتى وى بو
شورەشا ئىسلامى يا ئىرانى دزقرىت و
سەرگەفتنا وى شورەشى ل ۱۰ ى شوباتا
۱۹۷۹ئ، ب سەرۇكاتيا ئىمام خومەينى.
ئىراق، ئىك ژ ناوچا بو كو بىروباوهرىن
شورەشا ئىرانى بگەھنە وىرى و شىعە ھەرى
دانانا دەولەت ئىراقى ل ساللا ۱۹۲۱ تا ۲۰۰۳ئ،
شىعە ل بن زولمى بويەنە و مافى وان گەلەك
ھاتىە خوارن. ئنگليزان سىياسەتەكا
داگىركەرى ل دھەرى چىكر، ئەو بوو
مروفەكى مەزھەب سونى، ل گىزىرتا ئەرەبى
ئىنا وكرە شاھل سەر ئىراقى، ئەوژى (ئەمىر
فەيسەل) بوو. دھەقى ھاوكىشى دا، كىمىا
سونيان، زالبون و كورد و شىعە بى بەھربون
ژ دەستەلاتى. لقيزە ژى، وەلاتىن كەنداقى
و بتايبەت (سعودىيە) ھەست ب مەترسىن كر
ل سەر دەستەلات سونى، ئىنا سەدام پالدان
بو شەرى دژى ئىرانى و ۸ سالان قى شەرى
دناقبەرا ھەردويان دا قەكىشا، ئەگەرىت
ھەرە سەرەكى ژى ئەو بون دا نەھىلن
بىروباوهرىن شورەشا ئىرانى، دناق
شىعە يىن دھەرى دا بەلاقەبىن و پىشتى
راوستاندنا شەرى، بىروباوهرىن ئىرانى
راوستان. لى پىشتى ۲۰۰۳/ ۴/ ۹ئ و كەفتنا
رژىما سەدام، جارەك دن ئىرانى ئەو
بىروباوهرىن خو يىن كەفن ئىنانيە پىش و
بتايبەت ل ئىراقى، دەستەلات زورىنە كەفتە
دەستى شىعان دا. بو ئەگەركو بىروباوهر و
ھىلەكا شىعە بھىتە چىكرن، ژ (تەھران،
بەغدا، دىمەشق و باشورى لوبنان). ئەفجا
جارەك دن (تەسەمم) دناقبەرا شىعە و سونا
دال دھەرى دروستبو. سعودىيە خوددانىت،
ئەو (وهرىسەن) جىھانا سونى نە دناق جىھانا
ئەرەبى دا و تا نوگە پەيوەندىن وان دگەل
حكومەت مالكى نە ددروستن و تا نوگە مالكى
سەرھانا سعودىيە نەكرى. سوريا ھەقالى
بھىزى ئىرانى يە، ئەف ھەقالىنە ژى بو ساللا
۱۹۸۰ئ دزقرىت، چونكە ل سورىن (عەلەوى)

ئەوا نوکە ل سوریا دەیتە پێش، یا کەقنە و بنیاتی وێ بو شورەشا ئیسلامی یا ئێرانی دزقریت

خودان دەستەلاتن، مەزەبەیی عەلەوی ژێ شیعەنە و توندروترن و دەستەلات ل سالا ١٩٦٣ ئی وەرگرتیە، بتایبەت ل سالا ١٩٧٠ ئی و پشستی (حافز ئەسەد) ئیقلاب کری و بدورستی دەستەلات کەفتە دەستی عەلەویان دا و نوکە چارملیون ل سوریا هەنە و خودان دەستەلاتن. سعودیان هەولاندنن تورکیا بەشدارکەن دقێ شەری دا. چونکە د دەمی دا، تورکیا ئومبراتوریتە ئوسمانی سونی بوو و خو ب خەلافەتا موسلمانان دزانین و دژێ ئومبراتوریتە ئێرانی یا شیعە بون. سعودیە ئێردوگان ژینگرت، بەلکی بشیت سورین بکیشیت ژ هەقالبەندیا ئێرانی دویڕ بخیخت، کە وەلاتەکی ئەرەبە و ئێردوگان هاتە سوریا و پەییوەندی چیکرن و گەهشتە پلەکی سنور دناقبەرا هەردو وەلاتان دا هاتنە راکرن و ب ناسنامی هاتن و چوون دکرن. لێ پشستی سال و نیقەکا، بو تورکی و سعودی دیاربوو، پەییوەندی عەلەویا گەلەک بەیژترن دگەل ئێرانی، ژ ئەقێ چەندا کو هەولان بەینەکرن سوریا بەیتە کیشان و ئێردوگان زانی ب ریکین دبولماسی نەشیت سوریا بکیشیت، ئەو بو شەر ل ٣/١٥ پار سال، راپەڕینی ل باژیرکی (دەرعا) دەست پیکر، تورکیا بەیژ چوو دناق دا. دا سیستەمی دەستەلاتا عەلەوی بگهوریت، چونکە عەلەویان مەرجهع هەیه، وەک سیستانی ل ئێراقی و هەمی کارین خو ب مەرجهعی دکن و نوکە (مەرجهع) دەستەلاتی بریقەدەت و نە (بەشار ئەسەد)، راستە بەشار ئەسەد سەرۆک کومارە و عەلەوی یە، لێ دبنقە ئەو بریقەدەن و ریکا نیشادەن و دشین سوپاهی بەشار بگهورن و ئیکدن دانن. هەلبەت ئەگەر زانی بەشار نەشیت کونترولی بکەت. ئارمانجا ئەقان وەلاتین وەک سعودی و تورکیا، نە ئەو بەشار نەمینت، ئارمانج ئەو دەستەلاتا عەلەوی نەمینت. لەوما گەلەک یا بزحمەتە رژێما سوریا بەیتە روخاندن و رژێمەکا بەعسە و زالە ل سەر

مللەتی سوریایی و عەلەوی دەستەلاتن و ب ناڤ حزباً بەعسە. ئەز ژ تشتەکی دترسم و ئەگەر روژەکی شەر دناقبەرا تورکیا و ئێرانی دا مەزن بوو، بگەیتە وێ پلێ ئەم کورد بگەیتە د مەترسیی دا، ئەگەر ئەم بگەیتە وێ قوناغی و شەرمەزن بوو، ئەز باوەر دکەم کیشا سوریا نە یا بساناهی یە، چونکە ئەف هاوکیشە یا بزحمەتە، ئێران دزانیت ئەگەر سوریا چوو ئەو ژێ دێ چن و ئەگەر سوریا ژ ناچوو دەستەلاتا شیعە ل ئێراقی دێ هیتە سنوردارکرن. سوریا دێ بیتە وەلاتەکی سونی و (کویت، سعودیە، ئوردن و تورکیا) و سیستەمی دەستەلاتا شیعە ل ئێراقی ژ نامینت، ئێران دێ کەفیتە مەترسیی دا. جەنابین سەرۆک کومار مام جەلال و سەرۆک مەسعود بارزانی، ئەقێ راستیی باش دزانن و هەولاندان دکن نە کەقنە قی خەفکی و دەرکەقن. لێ ئەگەر مەزن بوو، ئەم نەشیین خو ژێ دویڕ بکەین، چونکە هیزا وان ژ یا مە مەزنتەرە و د ئەقان کاودانان دا، تنی ئیکگرتن بو مە پیویستە و دقیت ئەم ئیک بین و نەهیلین دەستین چ تورکیا یا ئێرانی بگەیتە دناڤ مللەتی مە دا و مە ژیک فەکەت. ئەز دبینم هەقەیمانی دناقبەرا هەر دوو پارتان دا، پارتی دیموکراتی کوردستان و ئیکەتی نشتیمانی کوردستان بەردەوام بیت و نەهیلن تیک بجیت، ئەگەر تیک چوو، نە دەرژەوهندیا مللەتی کورد دایە.

پەرلەمانتارین کورد

بەرێز عەلی شنگالی سەبارەت پەرلەمانتار و ئەندامین کورد د پوستین حکومی دا ل عێراقی و دیسان ل سەر پەرلەمانی کوردستانی ژێ ئاخفتنا خوە هەبو و کوت: سەبارەت ئەندامین کورد ل بەغدا، مللەتی مە ژ کارێ وان نە یی رازییە و هەرن راپرسینی دناڤ مللەتی دا بکەن، دبیت ئیک دوو وەزیر دباش بن، (د. روژ یی باشە

دکاری خو دا و نە کوپارتی یە ئەز ستایشی ژێ دکەم، وەزیری تەندروستی و یی بازرگانی دبیت دباش بن دکاری خو دا). لێ ئەقین دن، ل ئاستی پیدقی نینن. ٦٠ ئەندامین پەرلەمانی مە ل بەغدا هەنە، ژ هەمیان مە شەش نینن باخقن، بەرهقانیی ژ کیشا مللەتی خو بکەن و گەلەک هەنە ئەقە دوو سالە ئیک پەیف ژێ نە ئاخفتی نە. تنی (مخصصاتین) خو و مووچی ٢٠ زیڕەقانا ژێ وەردگرن. چەند کەسەک هەنە د زیڕەکن و دناخقن، ئەقین دن ل کورسیکین پشستی دروینە خواری و دنقن. دقیت د هەلبژارتین داهاقی دا، مللەتی مە دەنگی نە دەتە ئەقان مروقان و خەلەتیین وانن و خەلەتیین حزبانە، ئەو حزبین ئەقان کەسان دئینە پێش. ئەگەر ل پەرلەمانی کوردستانی ژێ فەگەرین. پەرلەمانی ئیکی یی کوردستانی (کاریسە) بوو بو کوردان. سالا ١٩٩٢ ئی، شوینا کورین شەهیدا و پێشمەرگین قارەمان ئەوین ئەف ئازادیە پیدای کری، کورین مستەشار و ئاغا ئینانە دپەرلەمانی دا. دمهها ئەیارا سالا ١٩٩١ ئی، ئەز هاتمە دھوک من دیت دھوک (کاریسە) یە، جەهی بەینقەدانا پارتی و یەکیتی بو مالا ئاغا و مستەشاران. شوینا بچنە مالین شەهیدا و پێشمەرگا، چوونە ئەقان مالا و بو ململانی یا هەر دوو حزباً وکی دئ مستەشار و ئاغا بخو رابکیشیت و د دەمەکی دا، ئەو مستەشار و ئاغا رازیبن بەینە عەفوکرن و نەخیر پلە و سەنگا مستەشار و ئاغا دناقبەرا هەردوو حزبان دا بلند بوو، ئەوێ روژێ تا ١٩٩٨ شەری ناخخو دروست کر و چەندین پێشمەرگین قارەمان هاتنە شەهیدکرن و بەلاش.

7. ئەندامىن پەرەلەمانى مەل بەغدا هەنە ژ ھەميان مە شەش نين باخقن

دەقەرە بادىنان

دەربارەى رویدانین دەقەرە بادىنان، عەلى شنگالى گوت: ئەز دژى سوتنا بارەگايین ئیکگرتوو ئیسلاامى کوردستان بوم و پیسترین کار بو هاتیه کرن. بوچی، تشتی ل زاخو چیبوو یی ژ (تەحریرا) وان بوو، ئەوان گەنج پالەدان یا رونە و پیددی بوو دویفچون ل سەر ئەقە هاتبا کرن. بەلى دەمى بارەگايین وان هاتینه سوتن ئەو بونە حق و پارتی بوو خودان نەحق، چ قیمەتی بارەگایانە بهینه سوتاندن، بارەگايین ئیکگرتوو دبن (حیمایەتا) پارتی دا نە و بارەگایەک دبن (حیمایەتاتە) دا بیت و دبیزى ب سوژن، ئەقە کارەکی خراب بوو و ئەقە راستی یە.

ماددا ۱۴۰

سەبارەت دەقەرەین تەعریب کری و ماددی ۱۴۰ یی دەستوری، عەلى شنگالى وەک چاقدیرەکی سیاسی گوت: سالای ۲۰۰۳ ئ بو و ئەقە بو سالای ۲۰۱۲ ئ و ئەقە ۹ سالە بارودوخی ئیراقی هاتیه گوهورین، دەستوری ئیراقی ل سالای (۲۰۰۴ - ۲۰۰۵) ئ هاتەدانان و ئیک ژ ماددین دەستوری ئیراقی کو پەیوەندی ب کیشا کوردی قە ھەیه، ماددی ۱۴۰ ه و ئەقە تەعریبا چیبوو یی، دقیت ئەقە ماددیه تیدا بهیتە چارەسەر کرن و ھەرکەسەک بزقیتە جەھێ خوین بەرئ و تا نوکە ئەقە مادە نەهاتیه جیبەجیکرن. تا نوکە مە چ رول نەدیتی یە و چ مەوقفین پیچەک توند ژى نەدیتى نە و بوچی نە کو ئەمریکا ژ مە رازی نەبیت و ئەمریکا دقیت بارودوخی ئیراقی راگریت و ب بەلاقەکرنا پاران ل سەر خەلکی، ئاریشە چارەسەر نابیت. کیشە نە پارەیه، کیشە ئەردە. ل تەباخا سالای ۱۹۷۳ وەفدەکی حکومەتا بەعسیا هاتە دەف بارزانی نەمر و بارودوخ دناقبەرا شورەشی و حکومەتا بەعسیا تیکچوو بوو.

بارزانی گوتی بوچی هنگ زولمى ل کوردان دکەن و دەردئێخن، دچن کەرکوک و ئەرەبا ددانە جەھێ وان، ئەگەر ھوین بیژن مافی خەلکی یە باشە ما ئەقە ژى نە خەلکە؟ گوتی ئەگەر کوردەک نەما ل کەرکوک، ھەر کوردستانە و مە نوکە چکریە، راستە پارێزگار و رێقەبەر کوردن، بەلى ژ ئالیی سیاسی قە، تا نوکە چارەنقیسی کەرکوکى یی تارێ و چ روناهی نینە و ئەرەب ژ مە زیرەک ترن و (ئیسٹیغلالا) بارودوخی دکەن و شیعیە و سونە ل سەر کیشا کوردی دەقەپیمان و نوکە سونی، (ئیعترافی) ب ماددی ۱۴۰ ناکەن و ب ماددەکا مری ل قەلەم دەن، تا نوکە مە چ نەکریە و مە (مەوقفەک) وەرنەگریە و وەزیرین خو مە نەکیشاینە و ئەندامین خو مە ژ پەرەلەمانی نەکیشاینە و وەک ھەلوئیست بیژن تا دەستور نەھیتە جیبەجیکرن.

ھیژا کوردان

سەبارەت پینگەیی کوردان نوکە ول سەر دەمى بەیانایاز دەدی ئاداری، عەلى شنگالى گوت: ئەم پشنتی دەرکەتتا بەیانناما ۱۱ ئاداری گەلەک بەهیزتر بوین بەرامبەر حکومەتا بەعس ژ نەما، مە (مەوقفین) بهیز دستاندن. سەرکرداتیا ھەریم کوردستانی چ حکومەت چ حیزب، کەفتینه دبن گرانیەکا مەزن دا. ئیران ھەولەدا دکەت حکومەتا ھەریم کوردستانی و پارتان راکیشیت و دبیزیتە مە، ھەرن دگەل شیعی بن و گرانی و گفاشتنن دکەت. د بەرامبەر دا، تورکیا هاتە دناف دا و ئەردوگان نە هاتبوو بالەفرخانێ قەکەت، بو تشتەکی دن هات بوو. تورکیا ژى ھەولەدا دکەت ل سەر ھەمان وەتەرئ ئوسمانیا بجیت و دبیزیت کوردین ئیراقی پرانی وە سونی نە، وەرن دگەل سونا بن. ئەقە ژى ھەیه و مەترسیەکە و سەرکرداتیا مە یا کوردستانی، چ جەنابی مام جەلال چ

جەنابی کاک مەسعود بارزانی بیت، کەفتینه دەق ئاریشی دا و نوزانن چ بکەن و ئەو تیدگەن، بابو ئەم مللەتەکی ھەزارین، یەللا ئەم ئیدارا خو بکەن، بەلا خو ژ مەقەکن و تورکیا بهیزە، دبیزیت وەرن دگەل سونابن و ئیران دبیزیت، ژ کەفتا ئەم گورەپانا ھەوہ بوینە و روژین تەنگافیا مە ھاریکاریا ھەوہ کریە، دقیت ھین دگەل مە شیعی بن. ئەز باوەردەکم کو کورد ل دەمین نیزیک نابنە دەولەت، ئەگەرئ سەرەکی ژى جوگرافیا کوردستانی یە، ل ھەر چوار ئالین مە دوژمنن و ئەگەر هات و ئیک ژ ئەقان وەلاتان ھاریکاریا کوردان کر و سنورئ خو بو قەکر، دبیت! بەلى نەما تو یی چارچو قەکری بی و تە دەریا نەبیت، تنی ئەسمان بیت، دى چەوا شیی ببیە دەولەت. خالا دووی بەژەوہ نیین دەولی نە و بەلى ھندەک کومپانی دەینە دەف مە و گازی و بازرگانی، لی ئەقە تشتەکی بجیکە. لی بەژەوہ ندین دەولەتا دگەل دەولەتا نە، بەژەوہ ندین روژ ئا قە فەرو تورکیا دەولەتا گرنگە ل دەقەرئ و (حلفا ناتوايە. ئەمریکا و روژ ئا قە، تورکیا ژ خوتورە ناکەن ژبەر کوردان، ئیران دەولەتا پترو لە و ھەقکیشە یەکا گرنگە ل دەقەرئ. تشتی ل ئیراقی دەیتەکر کاریسە یە و شەرەکی بەرچا ف دناقبەرا شیعی و سونان دا دەیتەکر و روژ بو روژ زینە دبیت. ئەز پیشبینی دکەم ل پاشەروژئ ئیراق دەیتە دابەشکر ل سەر سى وەلاتان (سونە، شیعیە و کورد) بهیتە دابەشکر.

کابینا شەشی

سەبارەت حکومەتا ھەریم کوردستانی و رولی کابینا شەشی، عەلى شنگالى گوتی:

دهمى باره گايين يه كگرتوو هاتينه سوتن نه و بونه حق و پارتى بوو خودان نه حق

ل به غدا نه و زهره رڼ بکهن، نه ز دترسم
دهستين هندک وه لاتين دهرقه بکه فته دناف
نوپوزسيونا مه دا.

پاريزگه ها دهوکی

سه باره ت رولى نه نجومه نى پاريزگه هې
و لېره هه لېزارتن دوباره بو نه نجومه نى
پاريزگه هان بهيته کرن، عه لى شنکالي گوت:
نه نجومه نى نوکه يى پاريزگه ها دهوک،
نه نجومه نه کى فاشله و هه بونا وى (کاريسه)
يه ل سهر خه لکى دهوکی، نه ز د کوڅا هه وه
دا پرسپارې ژ خه لکى دکم، قى نه نجومه نى
تا نوکه بو خه لکى دهوکی چ کړيه؟ روژه کى نه
دهرکه فتى نه و بزائن چ هيه و چ نينه. نهغه
نه نجومه نه کى فاشله، هه ر ژ سهروکی وان تا
دگه هيته نه دنامان و سه باره ت سهروکی
وان، نهغه نه کارى وى بوو، چ خه لفيه تا
خه باتى نه بويه د سهروکاتيا نه نجومه نى دا.
دگه ل ريزگرتنى بو وى. خه لکى هاتى، ل سهر
دوو بنياتا ئينايه ئيک حزبايه تى و ئيک
خزمايه تى، له وما پشستا وان بهيزه بکهن يان
نه کهن نه گرنگه، چونکه پشت بهيزه.
نه نجومه نى خو کړيه (ئېخسیر) د دهستى
پاريزگه رى دا، پاريزگه رچ بيژيت نه و دهستى
خو بوو بلند دکهن. د دهمه کى دا، دقيت
پاريزگه ر (ئېخسیربیت) د دهستى
نه نجومه نى دا، چونکه نه نجومه ن دشيت
پاريزگه رى بگوهریت. وهک خه لکى باژيرى
دهوک و لى دژيم، هه لېزارتنين بهين دهنگى
بده نه نه وان که سان کو بزائن دى خزمتى
کهن، لیستين حزبا گوهرى خونه نه نى، گوهرى
خو بده نه نه وان مروفا نه وين خو دبه رېژيرن
کا سهنگا وى چه نه. نه ن نابيژين نه وين
حيزب به رېژير دکهن هه مى خرابن! نهخير نه
هوسايه، راسته جه ماوهر هيه، لى هندک
هه نه، نه ژ هه ژى نه و دهينه پيش. کورى من
به رى ساله کى پرسه ک ژ من کر و گوت (بابه)
من دقيت بيمه ريفه بهرک، ريفه بهرکى
گشتى ل دهوکی) من گوتى ببه ما کى رى ل

حکومه تا هه ريمى ژ کابينائى تانوک، نهغه
دوو کابينه يه، پيچهک باشتره. چونکه به رى
ململانى و شهر بوويه و دوو حکومت بون يا
هه قلى و سلیمانينى و نهغه نه حکومت بون
نهغه (کاريسه) بون. پشتى وى باشتر بوو،
کابينائى پينچ يا نيچيرقان بارزانى پيچهکى
باشتر بوو ژ به رى، پاشان کابينائى دکتر
به رهم سالح هات و نه ز وهک کوردهک
ته قدیرا به رهم سالحى دکم و دکتر
به رهم يى سهرکه فتى بوو دکارى خو دا و
کابينائى وى سهرکه فتى بوو. راسته کيشه
هه بون دريکى دا و نه يى نازاد دبوو دهمى
برياران دا، راستى چ حکومت نه شين ب
هه ز خو به رنامى خو بجهين، چونکه هه ر
سهروکی حکومته کى ب پارتا خو قه يى
گریدايه، دى (فرمانان) ژ پارتا خو وه رگريت و
ديته ناريشه دناقه را وان دا. نه کابينائى ۷
يه و جه نابى کاک نيچيرقان بارزانى هاتيه را
سپاردن بو پيکينان. هيقيدارم سهرکه فتى
بن دکارين خو دا. گرنگ نه وه چ کار
به يته کرن بو ملله تى و خه لکى نهغه دقيت.
تشتى باش هاتيه کرن و جه فخر و
شانازين يه، کوردستان پيشکه فتى يه و نه
شانازينى ل دهرقه پى دکهن و حکومتا مه يا
کوردي، نه گهر نه م به راورد بکهن دگه ل
وه لاتين دکتاتوريه تين نه ره بى، نه م
ديموکراتين راست و دروستين.

سه باره ت نوپوزسيونى

بدیتنا عه لى شنکالي هه بونا
نوپوزسيونى کاره کى ته ندروسته و زیده تر
گوتى: نه ز ديژم بلا نوپوزسيون ل
کوردستانى هه بيت و بلا هه ر دوو حزب
(يه کيتى و پارتى) بزائن خه لکهک هيه،
چاقدیريا مه دکهن و ديژن نهغه نه کهن و يا
خه له ته، دقيت نوپوزسيون دناف ملله تى دا
هه بيت. لى زهره ل کيشا ملله تى نه هيته کرن،
دناف کوردستانى چ بکهن بلا، لى ژ دهرقه نه.

ته گرتيه، گوت (نه تو وهک بابى مه و
خه باتکه رهک، تو پشستا من بگره و من بگه هينه
قى پلى)، من گوتى، من ريکا خواندنى بوته
قه کر تو زاروک بووى لى ته نه خواند و نه ز
ناقى خو و خه باتا خو بوته نائينه خواري و
ته بکه مه ريفه بهر، ل سهر کورى هه ژاره کى
کو ژ زارو کينى کار کريت و ل بهر له مپا
خوانديه تا بويه دهرچووى زانکوى، ته چ
باوهرناما زانکوى نيه، چ وژدان نينه تو بيه
سهروکی وى! هه ره بخو بخوينه و ببه خودان
باوهرنامه، چونکه تو کورى عه لى شنکالي،
هه ره نه ز وهناکهم. بلا خه لک چاقتى خو
قه کهن و مروفين باش، دهنگى خو بده نى، نه
هه ما بيژن نهغه ليسا حزبي يه. تا پاريزگه رى
دهوکی کادره کى حزبا مه يه و من ريز بوو
هه نه، پيشمه رگه بوويه و خزمه تکريه، نه ز
(ته عنا) ل که ساتيا وى ناهم، لى حق نه بوو
ببيت پاريزگه ر، چونکه نهغه نه شولى وى
بوو، نه گهر کادره کى له شکرى دا زیده تر يى
سهرکه تى بيت. سى پاريزگه ر هاتينه
دهوکی، پاريزگه رى ئيکى (عبدولعه زيز
تهيب) بوو و سهرکه فت و باش سهرکه فت د
کارى خو دا، چ پاره ژى نه بوو و خه لکى ژى
رازيبو. پاشان کاک (نيچيرقان نه حمه د)
کادره کى حزبي بوو و دلسوز بوو، بنه ماله کا
باش و بابى وى کادره کى حزبي بوو و پارتى
بوو، (نه بو فرسه ت) مروقه کى (نه زيه) و
شولکر بوو، لى عه قلى وى يى پاراستنى
بوو، نه عه قلى ئيدارى بوو، لى مروقه کى
دلسوز و پاقر بوو. دقيت نه نجومه نى بهيت
خه لکى پاريزگه رى بيت و نوکه ل سوريا
نه نجومه ن ژ موختارا دهينه پيکينان، چ
شاره وانى چ نه نجومه ن و موختار خه لکين
گهره کا خو دنيا سیت و ناريشان دگه هينه ته
نه نجومه نى. هه رنه دناف خه لکى دا و پرسپار
بکهن، کا نه دنامين نه نجومه نى کينه و چ کړيه

به‌رژه‌وه‌ندیین خوکار بکه‌ن.

دوماهی گوتن

سه‌بارت دوماهی گوتنا وی ژی، عه‌لی شنگالی گوت: ئاخفتنه‌کا بارزانی نه‌مر ل بیرا منه دگوت (ملله‌ت ل خوارئ ژ هه‌وه رازیبت، ئەز ژ هه‌وه رازیمه، ملله‌ت ل خوارئ ژ هه‌وه رازی نه‌بیت ئەز ژ هه‌وه نه رازیمه)، ئەقه راسپاردین بارزانی بون بو مه، نها به‌روفاژی یه و ۹۰٪ ژ به‌پرسین مه‌حه‌زدکه‌ن سه‌ری ژوان رازی بیت، به‌س دا خول سه‌ر کورسیکی بگرن، به‌لی ده‌می ل سه‌ر کورسیکی دکه‌فیت، که‌س نا بیژیتی مه‌رحه‌با.

ئەز وهک کوردهک ته‌قدیرا به‌ره‌م سال‌می دک‌م و دک‌تور به‌ره‌م یی سه‌رکه‌فتی بوو دک‌اری خوه‌ دا

دا، پروگرامی وان ئەوه ملله‌تی خو رزگار که‌ن. حزبا شیوعی یا ئیراقتی دگوتی ئەم هه‌می ئیراقتی نه و مه دگوتی راسته، لی ئەم کوردین مه دقیت هوین ژی بینه حزبه‌کا کوردستانی و درویشمی هه‌وه ژی رزگارکنا کوردستانی بیت. ئەقه ئیک ژ ناکوکیین پارتی و شیوعی بوو دکه‌فندا، پاشان باش بول سالیین داوی کوردان خو جودا کرو بو (حزبا شیوعی یا کوردستانی). ده‌باره‌یی پارتین ئیسلامی، به‌ری ژی هندهک ئاراسته‌یین ئیسلامی هه‌بون، به‌لی راسته ئەم هه‌می ئیسلامینه، کومارا ئیرانی ئیسلامی یه و ب زمانی خو یی فارسی دئاخفیت، ئەنده‌نوسیا مه‌زنترین ده‌وله‌تا ئیسلامی یه، لی بزمانی خو یی ئەنده‌نوسی دئاخفیت. ئەگەر پرانی ملله‌تی مه‌چ بقیت بلا، ئەگەر پرانی ملله‌تی سیسته‌می ئیسلامی بقیت بلا، لی بتنی بلا کوردستانی بیت و بیته کوماره‌کا کوردستانی وچ ئاریشه‌نینه، لی نه ده‌ستین هندهک وه‌لاتین دن دگه‌ل بیت و

و هه‌ر خه‌لک نا نیاسیت. هیقدارین ئەنجومه‌نی به‌یت باشتر بیت بو خزمه‌تا ملله‌تی، ئەز گه‌له‌ک جاران ته‌ماشه‌یی پارێزگه‌ری هه‌قلیری دک‌م (نه‌وزاد هادی) ماشه‌للا زیره‌که، دچیت هه‌فکا قی وه‌زیری دگريت و یا قی دگريت بو خزمه‌تکرنا باژیری خو.

هه‌بونا پارتین ئیسلامی

عه‌لی شنگالی لدور هه‌بونا پارتین ئیسلامی دناقا هه‌ریمی دا گوت: ل ده‌ستپیکا سالیین شوره‌شا ئیلونی، مه‌لا روله‌کی باش هه‌بوو د شوره‌شی دا، رولی مه‌لایین کوردستانی گه‌له‌کی باش بوو و شوره‌شین ملله‌تی کورد پرانی شیخان و مه‌لان کرینه و به‌یزکرنا هه‌ستا نه‌ته‌وه‌یی دناقا خه‌لکی دا، مه‌لا روله‌کی باش گیرایه و د ده‌می شوره‌شا ئیلونی دا، دوو ئاراسته‌هه‌بون، چه‌پ و دینی. ئەم وه‌ک پارتی و جه‌نابی مام جه‌لال چیت دزانیت، مه دگوته حزبین شیوعی د جیهانی

بویه ئەندامی پ، د، ک. ل سالا ۱۹۵۸ ئەندامی لقن مويسل و پاشان ده‌يته‌گرتن، ب بریاره‌کا (عه‌بودکه‌ريم قاسم) دگه‌ل ۳۰۰ که‌سان ده‌يته‌ ئازادکرن. ل سالا ۲۹/۷/۱۹۶۳ سالح یوسفی ده‌يته‌گرتن و دبیت به‌پرسی لقن ۵ له‌ به‌غدا. دک‌ونگری ۶ سالا ۱۹۶۴ ئی بویه ئەندامی لیژنا مه‌رکه‌زی و مه‌کته‌با سیاسی. هه‌یفا ۱/۱۹۶۵ بویه به‌پرسی لقا ۴ ل سلیمانی و تا هه‌یفا ۹ له‌مان سال. پاشان دبیت به‌پرسی لقن ۲ ل هه‌قلیر و بریکاری ئامر هیژی سه‌فین. پشتی بورینا ۶ هه‌یقان، دزقریته مه‌کته‌با سیاسی و پشتی گیرانا کونگری ۷ ئی دزقریته به‌غدا و بویه به‌پرسی لقا ۵ یا پارتی. پشتی بورینا ساله‌کی بویه به‌پرسی لقا ۳ یا که‌رکوک و ئامر هیژ له‌ده‌قهری. ل روژا ۱/۷/۱۹۷۰ دبیت به‌پرسی لقا ئیک تا ۱/۷/۱۹۷۵ و پاشان به‌پرسی لقا به‌غدا له‌خانقین و ئامر هیژی ده‌قهری. ل سالا ۱۹۷۰ ئی ب بریاره‌کا مه‌لا مسته‌فا بارزانی و پشتی ل سه‌رم من هاتیه‌ فه‌رزکرن، بو مه جیگری پارێزگه‌ری ده‌وک و من دگوت ئەقه نه شولی منه و من ئیداره نه‌کریه، پاشان تیدا سه‌رکه‌تی بوم و خه‌لکی ده‌وک قی دزانیت. جه‌ی ئاماژئ یه کو چه‌ندین پلین دی بین حزبی پی هاتینه‌ سپاردن، وه‌ک نوینه‌ری به‌ریز مه‌سه‌ود بارزانی بوکاروبارین عه‌ره‌بی.

پروفایل

ل سالا ۱۹۳۳ ئی دایک بوویه. ل سالا ۱۹۵۶ ل ده‌ستی سالح یوسفی

کوردستان ئاڅا پیکه ژيانی بویه

یوسف علی

هه‌رێما کوردستانی ب گشتی و ده‌ق‌ه‌را بادینان ب تاییه‌تی. لێ فه‌ره‌ لایه‌نی ناڅخوی ژێ ژ بیرنه‌که‌ین، کو فاکته‌ره‌کی دیی مه‌زنوونا ره‌وشی بووینه یان بێژین نه‌ تیگه‌هشتنا ره‌وشی ی و نه‌شیان ژ قورتالوونی، ژ پلانین دوژمنکارانه‌ یین کو دوژمنی گه‌لی مه‌، ئەف یه‌که‌ دناڅ مه‌دا په‌یدا کری. ئەگه‌ر نه‌، ما که‌نگی موسلمانین کوردستانی هێرش کریه سهر کریستیان و ئیزدیین کوردستانی؟ ما که‌نگی کیم نه‌ته‌وه‌ و ئولین قی ده‌ق‌ه‌ری، گه‌ف و مه‌ترسی بووینه ل سهر ئیک دوو؟ ئەری زمانی گه‌ف و ب سهردا گرتنی دی ئاریشا چاره‌سه‌رکه‌ت یان ژێ دی پتر ئالوزکه‌ت؟ ئەری ئەف چه‌نده‌ نابیه‌ت هه‌وکاری ره‌قینا که‌لتور و ره‌وشه‌بیری گه‌له‌کی، کو ژ گه‌لین دیرینین قی ئه‌ردی ده‌یه‌ت ناسکر و ئەفه‌ ژێ ژ دویر و نیزیکی قه‌، لایه‌نی مروڤایه‌تی و وژدانیه‌ی هه‌رێما کوردستانی تیکده‌ت و دشیلێت.

تشتی هه‌ره‌ گرنگ ده‌قی هه‌ڤکیشه‌یی دا ئەوه‌، ل شوینا زمانی گه‌ف و هه‌ره‌شیان ل ئیک دوو، فه‌ره‌ زمانی دان و ستاندن و ئارمانجین هه‌ڤه‌ش له‌به‌ر چاڤ به‌یه‌نه‌ وه‌رگرتن، دویر ژ بابه‌ت و مه‌سه‌لین هه‌ستیار و به‌رژه‌وندیین به‌رته‌نگ، کو کارتیکنی ل سهر ئایندی پیکه‌ ژيانا ئاکنجین کوردستانی بکه‌ت به‌می ئول و نه‌ته‌وه‌یین خوه‌ قه‌، ئەو زمانی دان و ستاندنی، ببیه‌ت زمانی بنگه‌هین بو چاره‌سه‌رکرنا هه‌ر گرێه‌کا گه‌فی لقی ئاینده‌ی دکه‌ت. لایه‌نین سیاسیین هه‌ریمی، خو بکه‌نه‌ بیره‌کا پیکه‌ ژيانی، دناڤه‌را هه‌می ئاین و نه‌ته‌وان دا، ل سهر هنده‌ک خالا هه‌ما هه‌نگی هه‌بیه‌ت و ل سهر هنده‌کین دی به‌رچاڤ کرنا زمانی شه‌ری تومه‌تبارکرنی کو ئاینده‌یه‌کی کوره‌ و نه‌دیارل پشت خوه‌ به‌یه‌ت.

ب درێژاهیا دیروکی، کوردستان لاندکا پیکه‌ ژيانی بوویه دناڤه‌را هه‌می ئول و نه‌ته‌وان دا، چاوان گه‌لین ل سهر قی ئاخی دژین، دچه‌په‌رین خوراگریی دا دوستین هه‌ڤدوو بوون و جاران ژێ پیکه‌ به‌رگرین به‌یزین که‌لتور و ره‌وشه‌بیری و ئاینی بووینه. دیسان وه‌لاتی میزوبوتامیان ئاڅا پیکه‌ ژيانا قان ئاینان بوویه و هه‌می گاقان هیزین به‌ره‌کی دانا پلانان دا، ل به‌رامبه‌ری وان شکه‌ستن خاری یه‌ و نه‌ شیاپینه‌ گه‌لین ده‌قی وه‌لاتی دا دژین، بێخه‌ دنا هه‌فرکیی و توفی دوو به‌ره‌کیی دناڤه‌را وان داشوین نه‌بوویه.

لێ ئەفه‌ ماوه‌یه‌که‌، گیانی دووبه‌ره‌کین و هه‌فرکیی، دناڤه‌را ئول و نه‌ته‌وه‌ و هه‌زین که‌لتوری و ره‌وشه‌بیری دا، مه‌ترسی بخو قه‌گرتی یه‌ و بویه جه‌ی تومه‌تبارکرنا هه‌ف دوو و ئەفی یه‌کی ژێ، ب دیتنا من هنده‌ک فاکته‌ره‌ین ناڅخوی هه‌نه‌، زیده‌باری فاکته‌ره‌ی ژ ده‌قه‌ یان یی هه‌ریمی، کو هه‌می گاقا ملله‌تین ده‌روبه‌رین مه‌ نه‌ قیایه‌ و نه‌قیایه‌، ده‌قه‌ره‌کا ئاراما کوردی هه‌بیه‌ت و کورد خه‌وان پیکه‌ ب بین و ببیه‌ت جه‌ی خر قه‌بوون و لیک گوهورینا ره‌وشه‌بیری کوردی، ئاڅا کوردستانی وه‌ک په‌رسته‌گه‌ه‌کا کوردی یا نه‌ته‌وایه‌تی لێ به‌یه‌ت و دئه‌نجامی وێ پیکه‌ ژيانی دا، کیانه‌کی کوردی یی به‌یزژی دروست بیت. ئەفه‌ ژلایه‌کی قه‌ و دیسان تیک چوونا ره‌وشا سوریایی و به‌رده‌وام پشته‌قانی کوردان ل هه‌ف دوو چ ل هه‌رێما کوردستانی بن یان باکور و روژه‌لات و روژئاڤا بن، خاله‌کادی یاقی ئالوزی بوویه، یا ئەفه‌ ماوه‌یه‌که‌ سه‌ره‌له‌ادی و بوویه ئەگه‌ری نه‌ ئارام بوونا ره‌وشا کیم نه‌ته‌وال

ل شوینا
زمانی گه‌ف و
هه‌ره‌شیان
ل ئیک دوو،
فه‌ره‌ زمانی
دان و ستاندن و
ئارمانجین هه‌ڤه‌ش
له‌به‌ر چاڤ به‌یه‌نه‌ وه‌رگرتن،
دویر ژ بابه‌ت و
مه‌سه‌لین هه‌ستیار و
به‌رژه‌وندیین به‌رته‌نگ،
کو کارتیکنی
ل سهر ئایندی
پیکه‌ ژيانا ئاکنجین
کوردستانی بکه‌ت
به‌می ئول و
نه‌ته‌وه‌یین
خوه‌ قه‌

باشترین ریک و چاره یه بۆکریزا ئه قرویا ههریما کوردستانی

محমেهد تورهی

پروسا ههلبژارتنان ل ههریما کوردستانی، وهکۆ دیار ژ لای کومسیونا بالا یا ههلبژارتنانقه دهیته ریکخستن، ههمی پارت و لایه نین پولوتیکی بین کوردستانی پشکداریی تیدا دکه و ب پهوابوون دزان و ل قهلهم ددهن. پشستی ئه نجامدانا پروسه و ده رکهفتنا ئه نجامان چ زۆرینه چ کیمینه، کۆ ههر ئیک ل دویف قهباری خۆ دهنگان ب دهستقه د ئینیت و رولی خۆ دناف پروسا پولوتیکیدا دگیرن، ههروهسا دئاڤاکرنا کوردستانیدا، ئه و لایه نین کیمینه ئینان ژ دهنگان، بی ئه گهر ژیک به لاف دبن و سل د بن، ههروهک ههلبژارتن نه هاتینه کرن. بیکۆمان ئه قی ئیکی ههریما کوردستانی ئیخستیه د بازنی قهیران و کرینهکا نه چاهه ریکریدا. ئه قان گریبا هوین خۆ بین دویر و نیزی که نه، چ ژ ئالیی ناخوی چ ژ ئالیی ههریمی. ئایا دئ مه چ خواندن و شلوقه کرن و پلان هه بن کۆ ئه م ل وان هوین بگهرین بین بووینه سه ده م بۆ ئه قی ئیکی، دا کۆ ریک و چاره بۆ بهینه قه دیتن و خوه ژ وی دوخی بزگار بکه نه.

دا خاندنه کی ل سه ر ژیواری ههلبژارتنان بکه ين و ته ماشای وان ناسازییا بکه ين، ژ ئالیی تیوری و پراکتیزه کرنی دا و دبیربوچوونین لایه نین به ربژیر دا، د

ده رکهفتنا ئه نجاماندا. ئه م به قه رب بنیرین، چاوانییا خۆ به ره فکرنا ههلبژارتنان، وهک مافه کی سروشتی کۆ ههر ئیک ژ پارت و لایه نین پولوتیکی به ره قییا خۆ دکه ن و ل دویف رینمایین کۆمسیون و ریسایا پروگرامی خۆ یا پولوتیکی ول دویف شیان و قهباری خۆ و بی گفاشتن پروپاکندا خۆ دکه ن، هه تا پوژا دهنگدانی. هه تا قیره مه چ کیشه دهلبژارتناندا نین، چونکه ئه و لایه ن ههمی به قه رب پهوابوون ئه قی پروسه ل قهله م ددهن، لهوما پشکدارییی تیدا دکه ن.

جاری زوومی بیخینه پشستی ده رکهفتنا ئه نجامان، ده می کۆ ئه نجام ده رکه قن، ریزبه ندییا لایه نین پشکدار ئاشکرا دبیتن و ههر ئیک قهباری خۆ ب زانیتن. لی ئالیی کیمینه دئ ب هزاران به هانا په یادکه ن، چ ب نا قی نه پهوابوونا حکومه تی، چ ب نا قی نه هیلانا گه نده لیی و ب ده هان پسیرین نه پیدقی به رسقدانی، دئ ئازرین دا کۆ پشکدارییی د حکومه تیدا نه که ن و تد.

ئه ری دئ وان چ گرو ف هه بن دژ لایه نی زۆرینه، کۆ خۆ قه قه تین وهک ئوپوزسیون دنا ف گوره پانا پولوتیکیدا و وهک ئه لته رناتیف بو ده سته لاتئ. نه پشکداریکرن ژ به رهنده ک خالی نه قه دژ، بلا مه هزروبوچونین هه قه دژ هه بن، ئه قه جهی شانازیی یه مه هنده ک هه بن و د ویره ک بن، بیژن ئه ق خاله یا د به رژه وندایه و ئه ق خاله نه د به رژه وندایه، لی ئه قی ژ ریکین خۆ بین تاییه ت و په واهه نه دا کۆ بهینه داکوکیکن، ب بوچوونا من بلا پشکدارییی د حکومه تیدا بکه ن و بلا خالی لاوا ب پراکتیک کرنی دنا ف سازیاندا ده ست نیشان بکه ن و بکه نه به لگه و به رچا ف بکه ن، نه ب شیوی تیوری، دا کۆ ههمی تشت ژ بۆ به رژه وندیا گشتی بهینه بکار ئینان. ئه گه ر هات و لایه نی زۆرینه ئه و خال به رچا ف نه وه رگرتن، ل وی ده می هوین وهک ئوپوزسیون دشین ب ریکا داخویانی و

سازین راگه هاندنی روهن و ئاشکرا بکه ن، ل وی ده می مله ت دئ دیده قان بیتن و دئ چاره نفیسی خۆ ههلبژیریت و دئ شین به لانس ففتی ففتی ژیک داکیشن. ئه گه ر ئه قی نه که ن هه وه دقیت هه رده م زۆرینه بن دا کوسایکولوژییا هه وه ته نا و ئارام ببیتن، پا دئ ههر ئیک بیته زۆرینه و نابیت ههمی ب هه قه رب به نه زۆرینه یان ئه گه ر ئالیی کیمینه زۆرینه ئینابان، هوون دبیزن ئه وان ب پهوابوون نه دزانی و حکومه ت پیک نه دئینا. دیسان ئه گه ر ئوپوزسیون بن دئ چ گه هین و ئه گه ر ئوپوزسیون نه بن دئ چ گه هین، لی مینا بره کی (منشار)ین به دچن دخن دهین د خۆن، چونکه ئه گه ر ده رکه فتن وهک زۆرینه باشه و ل کولک ئه گه ر ده رنه چوون، دئ به نه ئوپوزسیون.

ل دویف قی بیروکی ل هه ردوو ئالا دمفادارن. ب بوچوونا من، ئه قه نابنه هه لویست به لکو سلبوونه و ره قینه ژ که تواری پولوتیکی و جفاکی و دخازن چه وتیان ب چه وتیه کا مه زنتر چاره سه ر بکه ن و ئه قی دئ کارتیکنین خۆ بین ئه رینی هه بن، ل سه رگه شا پولوتیکی و ئیکونومی یا ههریما کوردستانی، زیده باری وان کیشین هلاویستی دناقه را هه قلیر و به غدا دا، ل قیره چ یا فه ره و یا پیدقییه ل سه ر ههمی پارت و لایه نین کوردستانی، دا کۆ ئه رک و رولی خۆ بزنان، کانی ئه وان چ ژ مله تی دقیتن و مله تی چ ژ وان دقیتن، دا کۆ دئکتیف بن دئه داکرنا ئه رکی خۆدا. خاله کا دیتر یا گرنه، ئه ری هه وه چ دقیتن و دئ ئایندئ کوردستانی به ره ق چ ئاقار و کنار به ن، ئه گه ر هه وه ده سته لات بقیتن ریک یا قه کریه کۆ هه ر لایه نه ک بگه هیتی، به لی ئه و ژ بی مه رجی ههلبژارتنان ناهیه ته به ره م یان ژ ده می پشکدارییی د ههلبژارتناندا دکه ن، واته هوین ب پهوابوون دزان، ل وی ده می دقیتن هوین ژ ئه نجامان ژ د رازین یان هه ر ل

دهستپيځې پشكداريې تيدا نهكهن. نهگهر نه، هوين د بوچوونين گهلا د رهوا نين، لهوما دخازن خو ژي نهشكه نجه بكنه و لايه نني بهرانبر ژي نهشكه نجه بكنه. ب بوچوونا من بيتهنا سادييه ت (۱) و ماسوشييه تي (۲) ژي دهيتن. خو خودانتر و زانانتر و خو سه پاندين ل سهر ئيك و دوو يا چهو ته، چه نكه ههر لايه نكه ب دهنگين هاوالاتيا ديبته ره نوسهك، لهوما نابيت وي مافي بده نه خو، ژ بو بهر ژه وند يين تاييه ت و مهره مين نهديار و نخاقتي بهينه ب كار ئينان، بهسه بلا ئيدي ياري ب دهنگين هاوالاتيان نه هينه كرن. مه بقيت نه قيت ژيواري مه نهغه يه و دقيت ب سينگه كي بهر فره ه وهر بگري و راستي ي خو بهر چاف بكهين، دا كو د سهر كوره نه بين د چاره سهر كرنيدا. بيگومان د ههلبزار تاندا دقيت ئاليي سهره كي ژ بو پيكنئينانا حكومه تي زورينه بيتن، لي ب هاريكاريي ئاليي كي مينه، دا كو ريك ل بهر وان ژي نه هينه گرتن و ههمي ب هه قرا ژ هزرين

مونارشي (۳). بغي ئيكي ئاليي كي مينه دي ژ ره نوس و پيقتانين پولوتيكي دهركه قيتن. نه م بنيرين جوړي ديي ديموكراتيه تي، نه وژي ديموكراتيا كومي نالي يه، نهغ جوړه بوچوونا پتري ئانكو زورينه وهر دگريتن و ب

به رتهنگ دهركه قن و بهر ژه ونديا گشتي يا سهره كي بيتن، بهري يا پارتايه تي و دكوونا دهريكيځا ته ماشاي ژيواري نهكهن. دقيت نه م بنيرين و خاندنه كي ل سهر بكهين و ههمي خالان هلشكيځين دا بگهينه نه نجامين رازيكرني، كاني كيژ جوړي ديموكراتيي دي ب كيژ ژيواري ئيكولوژيا مه يا نهغرو كه هيتن، وهك پولوتيكي و ميكانيزما كاري و ژ بو نه نجامين چاره سهر كرن، ههم ژ بو ئاليي زورينه ههم ژ بو ئاليي كي مينه. دهسته هلاتا ل ژير ناغي ديموكراتيا ناغه ندي يا كلاسيك نهغ جوړي ديموكراتيه تي بوچوونا پراني و پتري وهر دگريتن وهك زورينه. نهغ جوړه نرخ و بهاي ناده ته ئاليي كي مينه و ترس و فوبيا ل قيژه دهست پيدكهن و دي هيدي هيدي د گهل خو مه زن كه تن و كه قيته د وه رارا هه قوژ دا، دي بهري وي قه گو هيزيته دهسته هلاتا

كار د ئينين و د گهل كي مينه د كه قنه د پراكتيزه كرنيدا، نه گهرهات و بوچوونا پتري د نه نجامدانا رول و نهركين خودا يا نهكتيف نه بوو، ل وي ده مي، دي په نايي به ته ئاليي كي مينه ريژي لي د گريتن و په يوهنديان، دگهلا موكم كه تن و كه ته نه لته رناتيف، ديموكراتيا كومي نالي ديموكراتيا جفاكيه و تيدا چ كهس و لايه ن بي بهرو بي بهش نامين، به لانسكه، د اكو ههمي ئالي خو تيدا ببين، ديسان بيرو بوچونين جياوژ ژي دشين خود دگهلا ب گونجين و دهسته هلاتي ب هندك شيوا قه بويل ناكهن، لهوما ژي ئاشكرا د بيتن كو نهغ جوړي ديموكراتيه تي مولكي ههمي ملله تيه. نهغه باشتري ريك و چاره يه بو قه كرنا كريز و گريين ئالوز. بهلي هه تا چ راه دي شين گرنغيي دهينه نهغي پروژهي و دي چاوا خو دگهلا گونجينين و كهينه به لانس و

ميكانيزما چاره سهر كرن، دقيت دهرفه تان ب روخسينين، سه قايه كي دروست بكهين ژ بو دهستپيكرنا پينگاځا پراكتيكرني. د اكو پشتي هينكي نه م ههمي ب هه قرا بكه قينه د ململانه كا سپيدا و بو پيشكه قنتي ب كاريبينين، دا كو رهوشا نهغرو يا هريما كوردستاني بهر هف كناره كي هين و گه شهيدا ب ري بيخين، دا كو قه ريژا وان ناكوكيا يين ژ نه نجامي خر قه بوونين جه ماوهري و يين كو ئارمانجين پارتايه تي تيدا دزيق، جفاك نه بيته زيان قيكه قتيي ئيكي و بمينيه د دووخي پيكتوتاندني دا، دا كو يا دوير بيتن ژ نه نجامين نه دل خو شكه ر، نهغه بهر پر سايه تيه كا مه زنه و دكه قيته سهر ملين مه ههميان و ههمي پارت و لايه نابي جياوژي. سيمايي كوردستاني وهك روخسار و ناغه روكا ديموكراتيه تي، ل وهلايتي خو ديار بكهين و ببينه پيشهنگ د روژه هلاتا ناغينا. ژ نهغرو پيغه نه م بهر هه قيا خو بكهين بو ئيك ريژيا نه ته وهبي و پينگاځين پراكتيكرني ب هافيژين، ژ بهركو نهغرو يا

هريما كوردستاني يا هه ستياره و نهغه يا گرنگه هزر تيدا بهيته كرن، چونكه ريكه كا دوير و ئارمانجه كا مه زن يا ل پيشيا پاشه روژا هريما كه رdstاني، نه و ژي دهوله تبوونه.

تبيني:

- ۱- سادييه ت: ده مي ئيكي نهشكه نجه بكهتن، چيژ و خو شيي ژي وهر دگريتن نهغجار د چ بيا قدا بيتن و ههر رهنگه كي نهشكه نجه داني، چ بريندار كرنا ههست و سوژا يان ئاليي ورهي يان جه سته يي و تد.
- ۲- ماسوشي: خو نهشكه نجه دان يانژي دي ريكا قه كه تن كو لايه ني بهر انبر نهوي نهشكه نجه بكهتن د ههر بيا قه كيدا بيتن، بغي ئاوي چيژي ژي وهر دگريتن.
- ۳- مونارشي: دهسته هلاتا ستووني.

لەشی ھەقەیمانیەک تیکدەر

سووری ب دژی رژیما بەشار ئەسەد کو
 ھەلقەیا نیوھکی و ھەروسا ستوونا فەقەرەتا
 قی ھەقالبەندیا ئیستراتژیک تی حسابی،
 تەواھیا قی ئۆرگانا خراپکار سست و
 لەرزۆک کرییە و بەشین جورب جورب قی
 نەچار کرییە دا کو بکەقە ناقا ھەولدانان دە،
 بۆنا قی کول ناف وان ھەقکیشەیین سیاسی
 یین دەقەریدا بکارن خو ژ ژناقچوونی
 بپاریزن.

رژیما ئیرانی وەک چاڤکانیا تیرۆری و
 توندرووی کو ژ قی ھەقالبەندی وەک
 دیوارەکی ب دژی دژمنان و نەیارین خو ل
 ھەریم و جیھانی دە مفاہی وەردگرە و زیدەتر
 ژ ھەر ئالیەک دن خو ژرارگەشتی دبینە،
 نەچار بوویە کو قەبژیرکا (بەدیلا) ھەلاتنا بەر
 ب ئالیەکە مەترسیدار بو خو ھلبژیرە. لەورا
 ھەمی ھەولا خو ئیخستیه کار داکو
 دەزگەھین تەپەسەرکار ب ھیز بکەو
 پشەقانیای سیاسی، ئابوری، نیزامی و

ریژین ھەقالبەندان و نەیارین ئیسرائیلی دە
 روویدان، ژ گوھەرتنن ھەری سەرەکە بوون
 کو راستەراست باندۆر و کارتیکر ل سەر
 چارەنوس و پیشەرۆژا سیاسی یا ئیرانی و
 رژیما ئیرانی کرنە و سەرباری دروشمین
 رژیما ئیرانی دیبائی زیدەبوونا میناکین
 دەستھلاتا وان د ھەریمی دە، لی وان
 گۆرانکاریان نیکەرانین زاف بەبرووی
 سیاسەتا بەرەکی یا رژیما ئیرانی کریە، کو
 ھەتا ل ناخۆیا دەسھلاتی دە ژ ھندەک
 ھەنە کو وان گۆرانکاریان وەک گەف و
 ھەرەشەیکە مجد بو سەر ئەولەھی و ھەتا
 سیاسەتین ستراتیژیک ییت خو دحەسبینن.

ئاخاقتنن شیخۆلسلام بالیۆژی پیشین
 یی رژیما ئیرانی ل سووری، د قی واری دە
 کو پاراستنا رژیما بەشار ئەسەد ب ھەر
 نرخەکی بو وان حەوجە و پیویستە، نیشانا
 قی ھندئ یە کو ھەقالبەندیا ئیستراتژیک یا
 ئیرانی د گەل سووریە و گروپا حیزبولاھا

ن: سەلام ئیسمائیل پوور
 و: شەھاب خالیدی

ئەوروویدانین گرنگ کو د قی سالا داوی
 دە، ل ھەریمە روژھەلاتا ناڤین و باکوورا
 ئافریقایی دە روویدان، وەک باھۆزەکە ب
 ھیز بوو کو ھیلوونا ئیمن و سوننەتی یا
 دیکتاتوران، دگەل سەرھلانا خەلکی و
 گوھەرینکاریین بنگەھین رووب رووکر.

مرۆڤ ب ھەق دکارە بیژە کو سالا
 ۲۰۱۱ خەلک پر گرینگ یا گوھەرینکاریان د
 قی دەقەرئ دە بوو. ھەروسا ل گۆری پیگەھا
 خو یا ژ ئۆپۆلیتیک، ئەو ھەریمە وەک قادا
 سیاسەت و ئابۆریا ناڤنەتەوہی و ھەروسا
 وەک سالەکی چارەنوسساز ل پیگەھاتا
 سیاسی یا ناڤنەتەوی و لەھەقەتەتین نوو ئین
 پیشەرۆژی دە بوو. وان سەرھلانیان
 پیگەھاتەشکین ل قی ھەریمی، د ناڤبەرا
 سالەکی دە کارییە گەلەک ژ بەرھەقدان و
 ھەقکیشەیین سیاسی و ئیستراتژییک
 سەررووبن بکە و پیشەرۆژا ھندەک ژ وان
 لەھەقەتەتەن و پەیمانان و شەرین سوننەتی و
 کەقنار یین د دەقەرئ و ھەتا جیھانی دە،
 دگەل ئالۆزین بنگەھین بەبرووبکە.

د قی ناڤبەری دە، رەنگە مرۆڤ بکارە بیژە
 ئەو عەردەھژا سیاسی یا مەزن کو د ناف

وینە ژ ئەنتەرنییت

دیپلۆماتیک لی بکەت کو ئەو سیاسەتا وان
 بوویە سەدەما قی کو خەلکی سەرھلیدی
 سووری نەچار بن کو دروشمان ب دژی
 دەسھلاتارین رژیما ئیرانی بدن و ھەتالایا
 رژیما ئیرانی ژ ب سوژین.

ل ئالی دن ژ (حەسەن نەسروللاھ)
 سکرتری گشتی یی سازییا حیزبولاھا

لوبنان و گروپین ناسکری ب جیھادی یین
 فلستینی، نە ھەقالبەندیەک ئاسایی، بەلکو
 وەک ئورگانیسەمەک واحیدە، کو پیگەھاتنا ھەر
 جورە قالاتی و ھلۆشینەکی ل بەشەک ژ وئ
 دە، گەفەک پیگەھاتەیی بو سەر تەواھیا قی
 ھەقالبەندی تی حەسێاندن. د قی ناڤبەری
 دە، سەرھلانا ب خوین و گەش یا خەلکی

لوبنان ھەلۆیستەك ۋەك ھەقالبەندىن خۆل تەھران ۋە دىمەشقى گرتىيە ۋە پىشەرۆژا خۆب چارەنقىسا ھەر دورىمىن ئىران ۋە سوورىيى قە يىت گرى دايى، ئو دەست ب ھىرىشېن دەقكى ۋە ھەروەھا گەفېن شەرخوازەنە كرىيە. ئەو يەك زى تى قى ۋە تەيىن كۆزبۆلە ۋە زى ژناڭچوونا رىيما بەشار ئەسەد ب ۋە تەييا قوتبۇونا تىكلىيىن خۆ ب جىھانا ھەرقە ۋە ب تاييەتە رىيما ئىرانى دزانە ۋە ب باشى ژ قى تەنگافيا ژ ئوپۇلىتىك ئاگەھدارە كۆ ب ھلۆشىنا رىيما بەشار ئەسەد، دى بەربروويى ۋە بىت.

ئالىيى دن يى قى بەرھەقدانى ھەماس ۋە جىھادا ئىسلامى نە كۆل كەرتى غەزە دە جەگرن ۋە ل ژىر دۆرپىچا ھەمو ئالىي يا ئىسرائىلى دە نە. ھەماس ب سەدەما قى كۆ بىنكە ۋە ئەندامىن رىيەريا ۋە ل سوورىيى دە بوونە، ھەتتا ئاژى ھەربارى پىرسا فلستىنى ل گۆرى سىياسەتتىن سوورىيە ۋە ئىرانى كار كرىيە ۋە ھەتتا ئاژى بەرھەقاريا گروپا رەكەبەرى خۆ، يانى تەڭگەرا فەتە كۆ ژ ئالىي رۆژناقا ۋە دەولەتتىن ھەربى قە تى پىشتەقانىكرن، د راستى دە ۋەك بەشەك ژ ستراتيژىيا بەرھەدەيا سىياسەتە ھەركى يا خەتە تەھران - دىمەشقى كار كرنە ۋە ئەو يەك ل كەرتى غەزە دە ب زەھەر ۋە ل داۋى بوويە. لى ئا ھە كورەقشا سوورىيى تىك دچە، ئەف زى دچنە ئوردونى ئو دخوازن ل سىياسەتتىن خۆ دا گۆرانكارىيان پىك بىنن.

لى ۋە لى سالىن دافىي دە، ۋە سا دىھارە كۆ ۋە ل گروپان ھەندەك پىدچوون ب سەر سىياسەتتىن خۆ دا يىت كرىيە. ھلۆشىنا ھەقالبەندى ئىستراتىژىك يى ئىسرائىلى زى شىيا كۆ ھەرىي تازە ب روويى ھەماسى قەكەت ۋە مىسرى بىزقەرنەتە سەر رىكا سوننەتيا خۆ ۋە تە رەكەبەرى ۋە زىيە دگەل ئىسرائىلى. ب ئافايەك كۆ ھەما پەچوون د ناڭبەرا پاسەوانىن سىنورى ئىن مىسر ۋە ئىسرائىلى ھە رووى دا ۋە ل ناڭبەرا مىسر ۋە كەرتى غەزى دە ھاتە قەكرن، مەزگىنيا ژ دايكبوونا مىسرەكە نوو ۋە قەگەريانا ھەماسى بۆ ھەمبىزا رەكەبەرك نوو ب ئىرانى ھاتە دان.

سەرھەلانا خەلكنى سوورىيى شۆكەك دن بوو كۆ سەرەننىن ھەماسى ژ دۆماندانا پىۋەندىن سوننەتيا دگەل خەتە تەھران ۋە دىمەشقى ئاگەھدار كۆ. ژ قى دەمى پىدە كۆ د جىيىنا ب ناڭ ھىشياريا ئىسلامى ل تەھرانى دە، خالەمەشەل سەرۆكى دەفتەرا سىياسى يا ھەماسى ب ئاۋايەك بى مىناك تەقى رىزگرتنا ژ مەھموود ھەبباس سەرۆكى رىكخستنا خۆ بىرئەبەر يا فلستىنى، ئاڭاقتىن خەمەبى د قى جىيىنى دە رەت كۆ، ھەتتا ئازادىيا (گىلاد شالىت) لەشكەرى ئىسرائىلى ژ گرتىگە ھەماسى ۋە گۆھەرىنا ۋى دگەل دىل ۋە ئىخسىرىن ئىسرائىلى، ئو جىيىنا ئاشتىي يا فەتە ۋە ھەماسى ل قاھىرى

دە، ئەقنە بوونە سەدەما نىگەرانيا ئىرانى. دافى گۆھارتىن د قى ۋە ل گۆتن ۋە ئاڭاقتىن ھەندەك ژ رىيەرىن ھەماسى ل پەيوەندى دگەل ھەوچە ھەيا قەگۆھاستنا بىنكە ۋە نقىسىنگە ھەين قى گروپى ژ سوورىيى قە بەر ب توركىيى، يان زى قەلاتەك ھەربى دەما ھلۆەشىنا رىيما (بەشار ئەسەد) دە بوو، ئو ھەكە ئەو رىيىم بىتە ھەرفاندن بىگومان دافى ھەلقەيا پەيوەندىيا ۋى گروپى دگەل رىيما تەھرانى دى بىقەتت. يانى رىيما ئىرانى دى يەك ژ كارتىن خۆ يىن زەختى ل ھەمبەرى ئەمىرىكا ۋە ئىسرائىلى دە، دى بدۆرىنە.

د راستىدا ئا ھەماسى كۆ پىشەرۆژا پەيوەندىن خۆ دگەل رىكخراۋا ھەماسى تارى ۋە رەش دىيەنە، كەتتە ناڭ ھەولەدانان دە كۆ ب پىشتەقانىكرنا گروپىن بچوك ۋەك جىھادا ئىسلامى ۋە... ل كەرتى غەزە دە، ۋە ل ب دژى ئىسرائىلى تووژ بىكە ۋە ھەماسى بىخە ناڭ شەرى ب دژى ئىسرائىلى دە، ئو ب قى ئاۋايى پىشەيا كەتتا ھەماسى بۆ ناڭ ھەمبىزا رەكەبەرىن دەقەرى، ئو ھەوپەيمانىا تەقى رىكخراۋا فەتە ۋە ئىسرائىلى بگەر. لى ۋە سا ديارە كۆ پىكا گۆرانكارىين دە دەقەرى دە ۋە زىدەبوونا رۆلى لىستەقانىن ۋەك ھەربەستان، مىسر ۋە توركىيى ل ھەرىمى دە، رىيما تەھرانى نەكارە د قى بىياقى دە سەرەقنەك كۆ ب دەست خۆقە بىننىت.

ھەقەپەيمانىا سى لايەنى - ئەنئەنىيەت

دیمه نهک، پښتنی شور هشا ئیسلامی ل ئیرانی - نه نهر نیت

تاکه شور هشا وه لات پاشه بیری!

ئیرانی مافین چ نه ته وه یان ب دروستاهی نه داینی و ئازادییا بیر و باوهر ل ئیرانی نینه، بهلکی مفاداری هر ئه و ب خونه ولایه نگرین وانن. دبیت گه له ک ده ولا هندي دا بن کو ئیرانی دیار بکن وه کو وه لات هک پیشکه فتي ژ لایی چه کی قه. پرسیار ل قيری نه قه یه، ئایا نه گهر روسیا ل پشت ئیرانی نه با، دا ئیران شیت قی چه کی نافوکی دروست بکه ت؟

دیاره جیاوازا ئیرانی دگه ل نه فغانستانا تالیبان، بتنی نه وه ئیرانی چه کی کومکوژی هی، یا گره نتي نینه دي ئیران قی چه کی بو مه ترسی کرنا ره وشا شاشتیا جیهانی بکار بینیت، ژ بهر کو که س نه شیت بیژیت ئیران یا بو ئاشتیا جیهانی کار دکه ت و یا به ره ف ده وله ته کا ترسناک دچیت! روزانه یا چه کین خوین پیشکه فتي و د بهر ژوه دنیا ئاشتیا دا ب گورهی وان بهر چا ف دکه ت و دبیزیته رایا گشتیا جیهانی، نه ز خودانی قی چه کی مه وچ هیز نه شینه ئیرانی.

پیشکه فتي تربوو! همی یاسا و سیسته م ب گورهی داخوایین هه چه ره خ هاتبوون دارشتن. شور ه شگیرین ئیرانی هر ژ ده ستیپکا شور ه شی دژایه تیه کا ئیکجار مه زن دژی هه قوه لاتین ئیرانی کر، ب هزاره هان گنج ب تاوانا نه هه قکاری دگه ل وان ب هو قانه هاتنه کوشتن و سیداره دان.

نه قه ۳۳ سال ل سه ر دامه ز راندنا کومارا ئیسلاما ئیرانی ده رباز بون، به لی هه تا نوکه ژی چ پهیره وین ئیسلامی نه هاتینه جیبه جیکرن، بهلکی رژیما توندره و دژی ئیسلامی کار کریه و نه ف یاسا و سزایین دهینه جیبه جیکرن، وه کو کوشتنا مرو قان ب بهران ئانکو (ره جم) د ئاینی ئیسلامی دانین و دویرن ژ ئیسلامی، نه قه بتنی ب مه به ستا هندي دهیته کرن، دا کو ئیران د چا قی جیهانا ئیسلامی دا بلند ببیت و ببیته ده سه لاته کا زله یز ل روژه لاتا نا قین.

ژ لایی مرو قایه تی ژی قه، ده سته لاتا

روژ هات سه عید

ل سال ۱۹۷۹ ئی، ب به هانه یا هندي وه لات یی به ره ف کوفرئ قه دچیت و ب هاریکاری وه لاتین نه وروپی، شور ه شه ک ل ئیرانی هاته بهرپاکرن. ئیرانا وی ده می ژ لایی ئابوری، خواندن و که لتوری، د ئاسته کی گه له ک بلند دا بوو، ژ هنده ک وه لاتین قی سه رده می

رۆل ئابوری و پیشه‌سازی و چاندنی ل ههریما به‌هیدینان

نعمەد بالایی

هەر ژ که‌قندا، میرگه‌ها به‌هیدینان خودی داهاات و به‌ره‌مه‌ک خورت بوویه، نافه‌ند و مه‌لبه‌ندئ بزاف و هات و چوونا کاروانین بازگانی بوویه، له‌وما ههرتم قادا شهر و جه‌نگین گران و جه‌ی پلان و تاکتیکا دوژمن و داگیرکه‌ران بوویه. ههریما به‌هیدینان ژ ئالیی ئابووری، له‌شکری و جفاکی قه، رۆله‌ک کرنگ و به‌رچاف هه‌بوویه ل ده‌قه‌ری، جیوپۆلوتیکا قی ههریمی ژ که‌قندا، جه‌ه‌ک ستراتیژی د نه‌خشی رۆژه‌لاتا نافین دا ب خوه‌گریته، له‌وما ژ ته‌ف میرگه‌هین کوردان پتر راستی تالانکرن و مالویرانی هاتیه، دوژمنین کوردان ههرتم دلی خو دایه‌ سهر قی ههریمی، تا وی راده‌ی نه‌ د‌خاستن جاره‌کی ته‌نایی لی به‌رقه‌رار ببیت.

ده‌قه‌را به‌هیدینان جه‌ه‌ک ستراتیژی، ژبه‌رکو ده‌قه‌یه‌ سهر سنووی چار وه‌لاتین گرنگ ل رۆژه‌لاتا نافین، مینا (ئیران، تورکیا، سووری و عیراقی). ل گۆر نیرین و بوچوونین زانا و بسپورین جیوپۆلوتیکین جیهانی مینا (ماکنده‌ر، هاوز هو‌قه‌رو...) کوردستان به‌شکه‌کرنه‌ ژ دلی ئه‌ردی (قلب الارچ)، ههریما به‌هیدینان ژ ی پارچه‌که‌ ژ کوردستانی و به‌شه‌که‌ ژ وی دلی. (د. عبد

مرعی و د‌فیصل عبدالله) د‌ په‌رتوکا بنافی (تاریخ ال‌وگن العربی القدیم ل ٦٧) نفیسیایه، ده‌ه ١٠ هزار سالا پیش زاینی هات و چوونا بازگانی، دناقه‌را باکووری عیراقی و خۆ جه‌ین کنارین سویری دا هه‌بوویه، نافبری د هه‌مان په‌رتوکدا، ل ٢٣٦ نفیسیایه، د‌ به‌لگه‌ و نفیسین ئاشووریان یین ئابووریدا، سالا ١٩٠٠ پیش زاینی، ل سهر ده‌ما (پوزۆر ئاشوور و شالیم ئاخۆم) دایه‌ خۆیاکرن کو وی سهرده‌می کاروانین بازگانی دناقه‌را ئاشوور ل ههریما (کولته‌پی) ده‌رده‌وامبوون، ل ناقه‌را (تله‌عفه‌ر و ئه‌نادوولی)، مه‌به‌ست ههریما به‌هیدینایه‌ کو وی سهرده‌می ئاشووریان مادی (قه‌ستیر و مه‌حفیران) د‌ برنه‌ ئه‌نادوولی و ژ پیش متایی خۆقه‌ زیف دئینا. نافبری د هه‌مان په‌رتوکدا ل ١٣٥ نفیسیایه (سومه‌ریان ههرتم باس ل به‌ه‌شتا خوه‌ د‌کرن، بنافی (ئه‌دین) کو ئه‌و به‌ه‌شت د‌که‌فیه‌ دناقه‌را چه‌مین دیجله‌ و فورات. هه‌یا ته‌ورات ئامازی ب چه‌مین دیجله‌ و فورات کریه‌ کو، هه‌ردو رۆبارین به‌ه‌شتینه‌. دیسان د‌ تیکستین ئاینی مه‌سیحی دا، باسی به‌ه‌شتی کریه‌ کو به‌ه‌شت دناقه‌را هه‌ردو چه‌مین دیجله‌ و فورات دایه‌.

(صدیق ده‌مه‌لوجی) ده‌رتوکا خو دا یا بنافی (اماره‌ به‌هیدینان، اماره‌ العمادیه) نفیسیایه (ل سهر ده‌می ئاشووریان ده‌قه‌را به‌هیدینان گرنگیه‌ک مه‌زن هه‌بوویه ژ ئالیی ستراتیژی و ئابووریه‌، ژبه‌رکو کاروانین بازگانی متا و که‌لوپه‌لین بازگانی ژ بیلادین (ئاراتویان خلیان) ل باکووری ده‌ریا وانی و رۆژه‌لاتی وی ژ بو بیلاد ئاشوور هات و چوون د‌کرن. له‌شکه‌ری ئاشووریان ههرتم د‌شهر و جه‌نگان دا بوویه، رینا وان گه‌لیی (ده‌وک، داودی، ئامیدی و کورین گافانان) بوویه. دیسان

رینیه‌ک دی یا نافدار ل ده‌قه‌را به‌هیدینان هه‌بوویه، کو (سه‌رگۆنی دوویی و شلمناسر یی سیی) ب هیزین خۆ یین له‌شکری قه‌ ل سالا ٨٥٥ پیش زاینی، ل رینا زاخۆ ده‌ربازی (بیلادین ئارات) د‌ بوون، ئاشووری نه‌چار ب بوون کو رینکین هاتن و چوونا کاروانین خوه‌ یین بازگانی و له‌شکری ب پارین، ژبه‌رکو ههرتم ده‌وله‌تا وان د‌ مه‌ترسیی دا بوویه، ژبه‌ر هیزین خه‌لکی چیا و خوجه‌ین بیلادی (نایری و ئاراتوی) ههر وه‌ک ل سهر ده‌ستی وانزی ده‌وله‌تا ئاشووری ژ ناف چووی. (د‌مرعی و د‌فیصل) ده‌رتوکا بنافی (تاریخ ال‌وگن العربی القدیم) نفیسیایه‌ پشته‌ی (سالا ٦٩٤ پ.ز. سه‌نحه‌ریی ئاشووری) ده‌ست ب پرۆژین ئابووری کرین، ده‌ریایه‌ک سروشتی ل ده‌رقه‌ی باژیری موسل چیکر، هه‌موو جوورین ماسیا و گیانه‌وه‌رین ئافی تیدا ب خودانکرن و ل چار ره‌خین وی دار د‌چاندن، وه‌ک دارستانه‌ک ب خه‌مل، باخچین مه‌زن لهر چیکرن. ئه‌ردی شوینکرنی ل سهر خه‌لکی دابه‌شکرن ژبو ژیا نا وی سهرده‌می، پرۆژین مه‌زن یین ئابووری ل ده‌ردۆرا موسل چیکرن، هیل و جوکین ئافی ژ چه‌می گۆمل، کو دبیته‌ تایه‌ک ژ زینی مه‌زن، کیشان ناف گۆلین ئافی را د‌بارتن و خه‌زن د‌کرن، چه‌ق و تایین ئافی ژ وان گۆلا د‌ برن جه‌ین مه‌به‌ست. ههر چه‌نده‌ کاره‌ک پر سه‌خت و د‌ژوار بوویه، ژبه‌رکو ئه‌و جه‌ین جوکین ئافی لی د‌برن، هه‌موو ههریما چیا بوویه که‌فر ولات و په‌سار بوون. وی چاخی وان قه‌نته‌ر بدریژیا ٢٧٠ میترا و ب فره‌یا ٢١ میترا چیدکرن. دیسان چه‌ندین هه‌ود یان گۆلین ئافی لهر رۆباری گۆمل چیکرن ژ بو ب خودانکرن ماسیان، کو مفایه‌ک مه‌زن ژ به‌ره‌می وان د‌ دیت و ژیده‌ره‌ک ئابووری کرنگ بوویه ژ بو وی سهرده‌می. خه‌لکی ههریمی مفایه‌ک مه‌زن ژ

کاری درینگهها کوردواری

Peshmerga sewing uniforms in the mountains, Mawat

ئاڤا گۆمل د بېن، ژ بو شوینکرن رەز و باخچین فیقی، زەرەواتان، دەخل و دانى. ديسان ل سەر دەما (سەنەرییی ئاشووری) هەولدا ژمارەک مەزن دارین زەیتونا چاندن ل بەردۆرا موسل، کوهەیا نها ژى هەریمە باشیک و بەهزان نافدارە ب دارین زەیتونان. وى سەرەمى وان مفایەک مەزن ژ بەرەمى زەیتونان وەردگرتن و گەلەک بەرەمىن جودا ژ زەیتونان د ئافراندن، مینا (سابوون، رەنگین کنج، دوهن، دەرمان و چەندین تشتین دن).

(د. جمال رشید) دپەرتۆکا خو دا بناقی (دیراسات کردیە ل ۷)، باسی سەرەما (شاهی ئەرەمەنى تیگرانی مەزن سالا ۱۴۰-۵۵ پێش زاینی) دکت کا چاوان وى داخاز ژ (بیلاى کار دوئیاکرن) ئەندازیارین میعماری ژ بو بشین، کو چەندین کەلە و جەین پاراستن ژ بو شاهی ئەرەمەنى چیکەن، دا بکارن خوە لبر هیرشین لەشکرى رۆمانیا رابگرن. (محمد ئەمین زکی) دپەرتۆکا بناقی (الخلاصە تاریخ الكرد و کردستان ص ۱۰۹) نفیسیایە، وەسان خۆیایە کو مللەتێ کورد ژ کەفندا خوەدی هیز و شیانی مەزن بوویە، تاییەت د واری ئەندازیاری دا. ل گۆر ژیدەری

(عباس عزوى) د پەرتۆکا (العمادیە ص ۱۷) ئاماژى ب (قاموس الاعلام ص ۳۲۰۶) دەت، و وەسان خۆیا دکت کو داهاى هەریمە بەهیدیان بەربازی (باشکالا) دکر، پاشى ل ویرى بەر ب ئیرانى و روسیا د برن، تاییەت (میوژ و هنگینى ئامیدی) ل ئیرانى، نافدار بوویە. باشکالا ناوچەکە یان قەزایەکە ژ پارێزگەها جوله میرگ ل باکووری کوردستانى. نافبرى د بیژیت: دەما تەفەنگین بارۆتێ دەرکەتین، خەلکى بەهیدیان دەست ب چیکرنا تەفەنگین بارۆتێ کرن، کوهەیا نها ژى خەلکى هەریمى نافدارن ب چیکرنا تەفەنگان. وەک ژیدەری مێژوویى خۆیا دکن، کو خەلکى هەریمە بەهیدیان ژ کەفندا (ئاسن، رساس، نۆحاس) ژ مەعدەنى دەرەختن و کاری خوە پیدکر، هەیا نها ژى جە و شینوارین وانا ل هەریمى هەنە. (عبدالریقب یوسف)، دپەرتۆکا بناقی (حدود کردستان الجنوبیه تاریخیا و جغرافیا خلال خمسە الاف سنه)، ص ۱۶۲ نفیسیایە، باژیرى موسل ژ کەفندا راستەوخو پتر گریدای کوردستانى بوویە ژ ئەردى عەرەبان، تاییەت ژ ئالىی ئابووریقە، کو موسل بنگەهەک ئابووری خۆرت بوویە، خەلکى هەریمە

بەهیدیان بەرەم و داهاىن خوە ل بازارین موسل خەرچ دکر، تاییەت کوردین (ئیسفنى. ئاکرە، دھۆک، زاخۆ، ئامیدی و هەریمە شنگال). زۆر کەلوپەلین بازارگانی ژ باکووری کوردستانى ب رپیا ئاڤا دیجلەى ل سەر کەلەک و گەمیان ژ باژیرى دیارەکر (ئامەدى) بو موسل دئیان. ديسان بزاقەک خۆرت یا بازارگانی دناڤهرا باکووری کوردستانى و موسل دا هەبوویە، ب رپیا بەریا رۆژەلاتى دیجلە، کو ئەو بزاق و کارین بازارگانی بەردەوامبوویە هەیا پیکئینانا دەولەتا عیراقى. لى پشتى دامەزراندنا دەولەتا عیراقى هەن سنور هاتن دانان د ناڤهرا تورکیا و عیراقیدا، کو وى چاخى ریزەیا کەلوپەلین بازارگانی و پیشەسازی، ئەوین ل هەریمە کوردان دهاىن خەرچکر ۹۰٪ بوویە، هەر ژبەر وان سەدەمین ئابووری حوکمەتا عیراقى و چینا برژوال عیراقى هەولدا پارێزگەهەک ل سالا ۱۹۶۹ ئى بناقی پارێزگەها دھۆک دانان، ژبەر کو دا موسل ژ کوردان بیته دابرین و ریزەیا کوردان ل موسل کیم بییت. (عبدالله غفور) دپەرتۆکا خوە یا بناقی (جوگرافیای کوردستان، ص ۴۳۸) نفیسیایە، بنگەهین

کرنګ یښ بازارګانی ل چه نډین باژیرین مه زن بوونه وی سهرده می، کو ۷۰٪ بازارګانیا ناخوئی ژ وان باژیران دهست پیدکر، ژ وانا باژیر (غازی نهنتاب، دیاربه کر، موسل، ههولیر، ئورمی) کول وان باژیران پتری ۹۰٪ بازارګانیا ناخوئی ژ وان باژیران پیک دهات و پتری ۳۰٪ بازارګانیا ناخوئی ژ گوندین وان پیکدهاتن. (د. فاجل حسین) دپه رتوکا بناقی (مشکله الموصول ص ۲۸۷) دا دبیزیت: د (گوفارا لازی فرانسین) دا نفیسایه، موسل دکهفیت، سهر پیا هندئ، نافه ندهک لهشکری سیاسی و ئابووری گرنګه و مهلبه ندهک سیاسیه ژبو کوردستانی.

(د. جمال رشید) د پهرتوکا بناقی، (قهور الكرد فی التاریخ جزو الاول، ص ۶۸) ل گور ژیدهری (بیوندلی نفیسهری فهرهنگا رهوشه نبیری و دیروکا که نیسی ل بونده قیه سال ۱۸۴۰-۱۸۶۱) نفیسایه، موسل بنگه ههک بازارګانی خورت بوویه، تایبته بازارګانیا (مازی، بویاخ، شه ما و...)، وهسان تیزانین کو ژ میژ وهره خه لکی ههریما به هیدینان بهرهم و داهاتی خوه ی بازارګانی، بهر ب ویلایه تا موسل دبرن و هه موو پینداویستیین خوه ل موسل دکرین. چه نډین ژیدهرین میژویی ب دریزی باسی کوردستانی ب گشتی و ههریما به هیدینان ب تایبته دکهن و دبیزن، ل سهرده ما (گوتیان سال ۲۱۱۰ پ.ز)، جل و بهرگ و کولاقین خه لکی وئ ههریمی ژ که قلین ئاژهل گیانه وهران بوون، وان ب دهست چیدکر، لی ههر وی سهرده می ل ههریمی عره بان، مروقین وان دبجی جل و بهرگ بوون و درؤس و خاس بوون.

(د. جهلیلی جهلیل) د پهرتوکا خوه یا بناقی، (کوردین ئیمبراتورا ئوسمانی ل ۷۷)

نفیسایه، باژیری موسل دکهفیته ژیریا تخیبی کوردستانی، موسل ژ میژ دا بنگه ههک بازارګانی گرنګ بوویه، پرانیا خه لکی موسل و دهر دورا وئ مژولی کارئ دهستی و بازارګانی بوون. باژیری موسل په یوه نډین ب هیژ ل گهل جهین بازارګانی

تهشی رستن - نهنتهرنیت

هه بوون، وهک (دیاربهر کر، هه له ب، به غدا، ئیران و...) و گهرماتیا بازارګانیا موسل ب بهرهم و داهاتی کوردستانی بوویه، تایبته (گوز، میوژ، کاغز و...) لی گویزین کوردستانی بهایهک تایبته هه بوویه ژبو هنارتنا دهرقه، یانی بکری وان ههرتم هه بوویه. ناقبری دهرباره ی کارئ پیشه سازی دبیزه، ههر سال بهایی (۶۰۰ هزار رول) ماددی (هری و کاغز) ژ دیاربهر دهنارتن موسل و به غدا و باکووری تورکیا. دیسان دیاربهر باشتیرین جوورین جل و بهرگان،

سولان ژ که قل و پیستی بزن و مهان و گیانه وهران چیدکر و دهنارتن جهین بازارګانی. ههر وهسان ل کوردستانی بازارګانیهک ب هیژ یا بهرهم می (دوهنی زهیتونا و کونجیان) هه بوویه، کو پرانیا وی بهرهم می ژبو دهرقه دهنارتن.

وهک تی زانین هه یا ئیرو ژی ههریما به هیدینان نافداره ب کارئ دهستان، مینا چیکرنا شهل و شه پکا، ب هه موو رهنگ و جوورین خوڤه، کو ژ مادئ ریزی و مهره زی و هریا په زی ژلایی (ئاسورین گهره موسی و تیاری) قه دهینه چیکر. دیسان چیکرنا (مهفوران، شالا، پویشیان، میزه ران و...) کو ژلایی ژنن کوردان قه تین چیکر. ههر وهسان چه نډین جوورین جل و بهرگ و کاله و پیلان، ژ که قل و پیستی گیانه وهران ل سهر دهست بسپورین کوردان تین چیکر. ههرهوسان هن جوورین جل و بهرگ و پینداویستیین ناف مالی، مینا (بلوز، گوره، کولاق، که په نه، تهحتی ژ هری و ریزی و موی په زی) ل سهر دهستی ژنا کورد و کویرنج و مویزه نان د هاتن چیکر. ههریما به هیدینان ژ که قندا ئامانین خارن و قه خارنی و مه زهری ژ ئا خا تایبته دروستدکر، بو میناک هه یا ئیرو ژی فله یین گوندی (درگنی) ل دهقرا ئامیدی، هه موو جوورین ئامانین خارن و قه خارنی و مه زهریان ژ ئاخی دروست دکهن و دفرؤشن و ژيانا خوه پی دبه نه سهر، مینا مه سینا ژ هه موو جوران، جه رین ئافی و ژاژی و په نیری، سینیان ب هه موو قه وارین خوڤه، قافکین گولا و مه زهریان، قه وارین ب چووک و مه زن و چه نډین جوورین دی ل ههریما ئامیدی چیدکهن.

السعادة، عمان ۱۹۳۹.
- شهره فحانی بدلیسی، شهره ف نامه، وهرگیر، هه ژار موکریان بؤ کوردی، چاپخانه جه واهری، تهران ۱۹۸۱
د. جهلیلی جهلیل، کوردین ئیمبراتورا ئوسمانی، وهرگیر د، کاوس قهفتان ژروسی بؤ کوردی، چاپی به غدا ۱۹۸۷
- نهحمه بالایی، کورد و پیناژویا ئاشتی، وهشانین مه زوپوتامیا، ئلمانیا، کولن ۲۰۰۲
- فوئاد مهجید ئهلمسری - کومه لگا له سایه دهولتی خه لافه تدا. چاپی دوهم، ل ۱۱۲۰۱۱
- عبدالله غفور. جوغرافیای کوردستان - وهشانین ئاپهک سوید ستوک هولم ۱۹۹۶
- عبدالرحمن مهلا حبیب ابوبکر، عه شیره تی بارزان له نیوان ۱۹۳۱-۱۹۹۱ کهم، چاپ ۲۰۰۱

- صدیق دملوجی. اماره بهیدینان، اماره العمادیه.
د. فاجل حسین. مشکله الموصول ص ۲۸۷
د. جمال رشید. دراسات کردیه ص ۷.
د. جمال رشید. قهور الكرد فی التاریخ جزو الاول، ص ۶۸.
- المحامي عباس العزاوي، في مختلف العصور، حققة حمدي عبدالمجيد السلفي وعبدالكريم فندي، مکتبه وزارة الثقفة فی اربیل، ۱۹۹۸.
- انور مایي، الاکرد فی بهیدینان، الکبة البانیة، دهوک ۱۹۹۹.
- مجموعة من المستشرقین المعروفین، ترجمة حمید ریبوار، من منشورات کاوا للکعب والنشر ۱۹۹۹.
د. مرعی ود. فیصل عبدالله، تأریخ اللوکن العربی القدی، کعب جامعه دمشق ص ۲۰۰۳.
- علي سيدوالگوراني، من عمان الي العمادیة، مکتبه

ژیدهرین بابته
- محمد امین زکی، خلاصه تاریخ الكرد وکردستان، تأریخ الدول و الامارات الكردیه فی العهد الاسلامی، الجزو الثاني، ترجمة محمد علي عوني، مکتبه السعادة بجوار لمحافقه مصر، کعب سنة ۱۹۴۸-۱۹۳۷.
- محمد امین زکی، تأریخ الكرد وکردستان، من اقدم العصور التاریخیه حتی الّن، الجزو الاول، ترجمة محمد علي عوني، کعب عام ۱۹۳۹ بمصر، الکبة البانیة ۱۹۶۱.
- کامیران عبدالصمد احمد الدوسکی، کردستان العیمانیة فی النصف الاول من القرن التاسع عشر، کعب سبیرییز، دهوک ۲۰۰۲.
- عبدالرقيب يوسف، کردستان الجنوبية تأریخیا وجغرافیا خلال خمسة الاف سنة، الکبة الاولی، لکبة شقان، السلیمانیه ۲۰۰۵.

هه‌قژین پیدقی هه‌قالینی نه

مه‌باد ده‌مید

وه‌فاداری هه‌ر هه‌بیت. دقیت هه‌قالینی دناقه‌را وان دا هه‌ر بمینیت و هه‌ردوو هه‌قژین یی به‌رامبه‌ر بخوه بنیزیکترین هه‌قال بدانن، بتاییه‌ت زه‌لام، ژبه‌رکو ئه‌و زیده‌تر ژ ده‌رفه‌ی ماله و ئه‌و پتر دناق بویه‌ر و رویدانان دایه و دقیت نه‌ینی دناقه‌را وان دا نه‌بن و ئاموژگاریین خوه و تا گازنده ژ ی هه‌بن، به‌لئ به‌قالینی به‌ینه‌گوتن ب خوشی و راستگویی و شیره‌ت به‌ینه دیارکرن. هوسا دئ هه‌قژین ژ ی ب وی قه هیته‌گریدان و دئ باوه‌ری دناقه‌را وان دا موکم بیت و دئ پتر ژیا‌نا وان یا خوه‌ش و پر به‌خته‌وه‌ری بیت.

دا نه‌بون یان بدلئ ته‌نه‌بون، شوینا زمانی زقر و توره‌بونئ بکاربینی، بلا وه‌ک هه‌قاله‌ک بیت و ب خشکویی ئه‌و تشتی ته‌مه‌ره‌م پی هه‌ی بو بیژی. ئه‌گه‌ر هوین بونه‌هاریکارین ئیک، بونه‌هه‌قالین ئیک، دئ ژیا‌نا وه‌روهنتر بیت و دئ پتر نیزیکی ئیک بن و هه‌می تشته‌ک بلا چه‌ند یی ئاسی بیت، دئ زوی بو چاره‌سه‌ریا قه‌بینن و هوین دئ ژ بیزاریی (ملل) زرگار بن، کو ئیشه‌کا مه‌ترسیه‌ ئه‌گه‌ر هه‌قژینان ئه‌و ئیشه‌ چاره‌سه‌رنه‌کر، به‌ره‌ژه‌نگین وی نه‌خوشیی روژ بو روژی مه‌زنت‌لیده‌ین.

ئه‌گه‌ر ل په‌یوه‌ندیین کچ و کوران سه‌ح بکه‌ن به‌ری پروسا هه‌قژینی پیکینن و ئه‌و زمانی دئیک گه‌هشتنی ئه‌قی دناقه‌را وان هه‌ردووکان دا هه‌ی، به‌رامبه‌ر په‌یوه‌ندی و زمانی دئیک گه‌هشتنی، ئه‌وی دناقه‌را هه‌قژینان دا هه‌ی، پشتی ئه‌و کور و کچین هه‌ پروسا هاوسه‌رگیری پیک دئین، دئ گه‌له‌ک جودا‌هییان دناقه‌را هه‌ردوو‌قوناغان دا بینن. بو نمونه‌ دما هیتشتا ئه‌و کور و کچین هه‌ دقوناغا (خوشتقی) دا و هیتشتا پروسا هاوسه‌رگیری پیک نه‌ئینا، بتنی بزاقی دکه‌ن هه‌ر ئیک ژوان جودا لایه‌نی به‌رامبه‌ر رازی بکه‌ت و هه‌می هه‌ولین خوه دئخته‌کاری، ژبو وی چه‌ندئ کو قی خوشتیقایاتی ژ ده‌ست نه‌ده‌ت، چ کور بیت یان کچ. هه‌ر ئیک ژ هه‌ردووکان جودا چه‌زدکه‌ن، سه‌رنجا یی به‌رامبه‌ر بو خوه راکیشن، خوئه‌گه‌ر ژ ئیک توره‌بون ژ ی، کور هه‌می بزاقه‌کی دکه‌ت ژ بورازیکرنا خوشتیقا خوه. به‌لئ هه‌مان کور و کچ دما قوناغا هه‌قژینی پیکینان، بتاییه‌ت لده‌ف کوران، جوهره‌کی مه‌زناتی و دویریاتی لده‌ف په‌یدا دبیت. ئیدی زمانی دئیک گه‌هشتنی زقر دبیت، داشکندن (ته‌نازولات) ژلایی وان قه‌ ناهیته‌کرن و هه‌می تشتی دناقه‌را وان دا دبیت ده‌سپیکه‌ک بو دئیک نه‌گه‌هشتنی و ژ ئیک دویره‌کفتنی. ئه‌قه‌ ژ به‌زرا وان، ئیدی یین بوینه‌ ئیک و پروسا هه‌قژینی دناقه‌را وان دا یا هاتیه‌گریدان و یین گه‌هشتینه باوه‌ریه‌کی کو ئیدی هیلان و دویره‌کتن نینه و بو وی پیدقی ناکه‌ت زیده‌ خوه لبه‌ر خوشتیقا خوه شیرین بکه‌ت.

ئه‌گه‌ر قان هه‌قژینان بقین ئه‌و خوشتیقا به‌ری قی پروسی دومی بکیشیت و ئه‌و چه‌ژیکرن و هه‌فکاری و په‌یوه‌ندیین خوه‌ش دناقه‌را وان دا بمین و ریژگرتن هه‌بیت، دئیک گه‌هشتن و باوه‌ری و دلسوزی و

هه‌قژینییا سه‌ره‌که‌فتی - ئه‌نته‌رنییت

دياردەيا بەردانى سەدەم و چارەسەرى

پتريى ھاريكاربيت دگەل ژنى د دەمىن نەگونجايدا بۆ ھەر كىرەكەى و نابىت ب چ شىۋەيان زۆرىيى ل ژنى بكتە، ب ئەۋى ياسايا ژ تىتال و ئۆل و ھتد.. ھەرگرتى، مانا وئ ئەقە نە تىشتەك زانستىيە و دقئت ئەو ياسايا ھەك زانستى دا بىژن، كو ئەو ياسا پىك ھاتىت ژ يەكسانىيەك د ناڧەر واندە و زەلام ڤان رىگران ژ رىيا خوە دور بخە، ڤىجا ل ڤىرئ بۆ مە دياردبىت كو زەلام دىت ھەر تىشتەكى بگھورە، يا باش ئەۋە زەلام پتر ئازادىيى بەدەتە ژنى و يەكسانىيەك د ناڧەر واندە خوە و وئە پەيدا بكتە.

ئەگەر يەكسانى د ناڧەر واندە پەيدا بۆ، دى ل وئىر نە رەۋشەنبىريا وان بۆ ھەردو ئالىيان ڧەگەرەتە ڧە و پاش دى رەۋشەنبىركرنا وان دوبارە بتە ئەركەك ل سەر ملين سىستەمى پەرۋەردى و راگەھاندنى، دقئت راگەھاندن ژى ب ئەركى خوە رابىت و يا باش ئەۋە ژنى پتر يا ھاريكاربە د گەل ڧى بارۋدوخى و خوە پتر ئازاد بكتە و پىكۆلئ بكتە كو خوە ژ ڤان چارچۆڧەيان دەر بخە، دا خوە پتر رەۋشەنبىر بكتە و رى لئ نەھىتە گرتنى ژ لايى ئۆل و تىتالان و عەشیرە تگەرینڧە، دا ژن و مېر و زارۆك د پاشەرۆژى دا، نەبنە قوربانىيى بەردانى.

كۆرەيىيە (عەشۋايىيە)، يان دڧى مړۆڧ ب رىكئىن زانستى ڧى كرىارى ئەنجام بەدە؟ لئ يا ديارە كوسىكس كارەكە دقئت گەلەك گرنكى پى بىتە دان د گەل ژيانا ھاۋسەرگىريى و مړۆڧ خوە رەۋشەنبىر بكتە ل سەر كرىارا سىكسى، لئ ب مخابنىڧە نىزىكى (۷۰ تا ۸۰٪) ژ ھاۋسەرگىريى مە رەۋشەنبىريا سىكسى نىنە و ئەڧ يەكە بۋويە مەزنترىن مەترسى ژ بۆ ژناڧچوونا خىزانى و د گەل ھەر تىشتەك مە ئامازە پىيداي د دەستپىكا بابەتى دا. ئەرى ئەگەر پى نەبۋونا رەۋشەنبىريا سىكسى ل دەف ژن و مېرىن مە بۆكى دزڧرە؟

ب بۆچوونا من، ل دەستپىكى ئەز بۆ پەرۋەديا شاش چ د ناڧ خىزانى دا يان د ناڧ قۇتابخانەيى دا دزڧرىنم، كو رەۋشەنبىريا سىكسى ب كارەكەى ڧەيت و ب شەرم ھاتىە خۆياكرن و ھىش نەكەڧتىيە د ناڧ سىستەمى خواندنى دا، ۋەك واندەيەكا گرنك. ھەرۋەسا ئەز دەزگەھىن راگەھاندنى ژى د ڧى بياڧى دا خەمسار دىنم، چونكە ئەو بۋويە ھەڧالين ھەمى خىزانان و خىزان ب باشتىر شىۋە ب خىرھاتنا وانا دكتە، لئ وان دورەكى كارىگەر نەبۋويە د ڧى بواريدا دڧيا با، ھەر چنەبا د ھەر مانگەكەيدا چوار پىنج بەرنامە ل سەر رەۋشەنبىريا سىكس ھاتبانە نمايشكرن، چونكە نوكة مە ل كوردستانى ب دەھان كەنالىن ھەين، ژبلى سەنتەرەين رەۋشەنبىرى و رۆژنامان و ھتد. پاشى ئەز بۆ رەگەزى نىر دزڧرىنم ژبەر كو ھەر چنەبە ئەو يى ئازادە ھەر دەمەكە دىشى بچە سەنتەرەين رەۋشەنبىرى و بچە جەم بسپۆران دڧى بواريدە، لئ بەرۋڧاژى رەڧتار دگەل ژنى دھىتە كرن، د ناڧ جڧاكى مە دا ژبەر چەند ھۆيەكان.

زەلام د خىزانىدە دەستەھلاتى ب دەستى خوە دگرە و دڧى ھەر تىشت پىل ياسايا وى نەدانە و ھەر دەم مافى ددە خوە كو وى ژن يا كرى و دقئت د ھەر دەمەكى دا ژن يا ئامانە بىت بۆ ھەر كارەكەى كو ئەو داخاز بكتە، ھەر چەوا بىت دقئت زەلامى رۆژناڧايى خوە د وئ يەكە بگەھىنە كو سەردەم ھاتە گۆھەرىن و دقئت خوە د گەل ڧى سەردەمى بگونجىنە و

ھىوا دارتاش

يا ديارە كو ديارەديا بەردانى (الڧلاق) د ناڧ جڧاكە مە دا ب رادەيەكە مەزن بەرەلاڧبۋويە و ژيانا ھەڧزىنىي ئەۋا دھىتە پىكئىنان، جاران ب تنى بۆ (۲ - ۳) سالان دىمنىت و پاشى دھەلۋەشپىت، ئەرى ئەو سەدەمىن ژن و مېران ژ ھەڧ دورودىڧن چنە و چ چارەسەرى بۆ ھەنە؟ ئەڧە ژبلى وان ھالەتەن نەھىنە ھژمارى، ئەڧىن ژبەر كومەلگەھى و ئاينى و بىنەمالى و شەرمى و تا دومايى، ژن و مېران بىي ھەزا وان و تەڧەبولكرنا ئىك و دوو دىن ئىك خانى ڧە دھىلن و ژيانا ھەردو لايەنان ۋەك دورەڧى لىدھىت.

ئەگەر ل ديارەديا بەردانى ڧەگەرەين ڧە، ئەڧ ئارىشە يا بۋويە ديارەديەكا بەرەلاڧ د ناڧ جڧاكە مە دا و ھەر ژبەرى چەند سالان و ھەيا نھا يا بەرەدوامە و گەر ل سەر ڧى سىستەمى برىڧە بچە، دى بىبە گرتەك كو جڧاك ھەمووژى بنالە. گەر ئەم ئاورەك جدى ل ڧى ديارەديى بدىن، دى چەندىن سەدەم بۆ مە خۆيا بن كو بۋويە سەدەم ژ ناڧچوونا خىزانان كوردى، ئەڧ ديارە يە ھەيا نھا مايە بەرەدوام. ل دەستپىكى دى ئاڧرىيەكە ل بنەرەتە ڧى بابەتى دەين، كو پىكەدھىت ژژن و مېران و گونجاندانان وان و ژيانا وان يارۆژانە د گەل ھەڧدوو و پىكەڧە ژيانا وان د ھەر بوارەكى دا ۋەك (ماددى، سىكسى، سىياسى، ئاينى، تىتال و ھتد..). ئەرى گەر يەك تىشت ژ ڧانين من ئامازە پىيداي د ناڧەر ھەردو ھەڧزىنان دا ل گەل ھەڧ نەگونج، دى بتە سەدەمەك كو ئارىشا وان بگەھىتە دادگەھى و دادگەھ برىارى ل سەر بەدەت و بھىن تەلاڧدان؟

ل خالا ھەرە گرنك كو ھەر ئىك ژ كچ و كوران، ژ بەرى پروسسا ھاۋسەرگىريى پىكبنىن، ڤان كور و كچان گەلەك پىدڧى ب ڧيانى ھەيە و ھەيا پىشتى ژيانا ھاۋسەرگىريى ژى، لئ پىشتى ژيانا ھاۋسەرگىريى ھندەك كارين گرنكتر دھىنە د گۆرەپانئىدە، نمونە (سىكس) ئەرى كرىارا سىكسى كرىارەكا

چه وارەفتارین زارۆكان تيك دجن؟

دايك و بابان، هەر ئيك وهكى خو دئ سەرەدەریی دگەل زارۆكى كهتن و بئ دلقانیی پئ ببەن.

۲. ئەگەرین جفاكى یین ژینگەهئ: زارۆكین مەزن دبن دناف جفاکین هەژار دا یین بئ باریان زربارکری ژ پندقیین سەرەکی یین ژیانئ، پری رەفتارین تیک چووی وهکی (دوژمنکاری، قەخوارنا کەرەستین بئ هوشکەر، جگەرەکیشان و مەئ قەخوارن)، ئەقە دئ پترتوشی نەخوشیین تیک چوونین رەفتاری بن.

۳. ئەگەرین دەرونی وهکی: تیک چوونا پەيوەندیین زارۆکی و دایکا وی، ئەقجار چ دایک یا دوژمنکار بیت دگەل زارۆکین خو، یان نەشیت پندقیین ژیان و دان بئ بکەتن، یین بابولوی و یین دەرونی. کونترولا کەسایەتیا دایکی و دوبریونا بابئ: دەمئ دسەرەتیی دا هاتی و دبئژن: (زەلام ناهیتە پەرورەدەکر ئەگەر لبن کونترولا زەلامی نەبیت)، دا کو زارۆک ب باشی وەرایی بکەتن دقیت نموونەکی باش ل گەل هەبیت وهکی بابئ وی، ئەقجار ئەو زارۆکین لبن کونترولا بابئ نەبن یان بابین

رەفتاران لەدەف زارۆکان پەیدا کەن. ۱. ئەگەرین ژ دایک و بابان: دایک و بابان رولەکی گرنک و سەرەکی ژ بوو دەست نیشانکەرنا سالوخت و رەفتارین زارۆکین وان یئ هەئ، چ ب ئەگەر و مەرەم یان بئ مەرەم، دەمئ کاروبارین دناف خیزانی دا ب شیوەیهکی نەریک و پیک بریقە دجن و بهایی کارین دروست و یین خەلەت، یین باش و خراب خەلاتکرن و سزادان، دئ کاروبار لاواز بن و تیک هینە شیلان و گرتی بن لەدەف دایک و باب و زارۆکان، ئەق خیزانە دئ بیتە جەهەکی باش بو تیکچوونا رەفتاران، زیندەباری قئ چەندئ ئەگەر هات و سەرورەهکی تیک چووی یان نەخوشیەک ل دەف دایک و بابا یان ئیک ژوان هەبیت، وهکی تیک چوونین کەسایەتی، ئیدمان ل سەر کارەکی خراب، یان نەخوشیەکا دەرونی، دقئ سەقای دا دئ زارۆک هینە پشت گوہەفاقین و دئ سەرورەری وی تیک چیت ژ گەلەک لایەنان قە، وهک دەرونی، لەشی و رەگەزی ئەگەر هات و دایک و باب ژ ئیک جودابون یان ل ئیک ب هئجەت بوون، زارۆک دئ بیتە قوربانیی هەقکی و شەری

نیهاد سەعدوالله

تیکچوونین رەفتاری، وهکو پیناسە بو هاتیەکر: ئەو جورئ دوبارەکری و خوگرە ژ رەفتاران، ئەوین مافین سەرەکی یین کەسین بەرامبەری خوتیک دەن، ئانکو ئەو زارۆکی نەساخ ژ چارچوو قە و یاساین جفاکی ب شیوەیهکی خراب دەردکەشیت و دا کو فان تیکچوونا بهاییەکی دەست نیشانکری هەبیت یان یینە ئاشکەرەکر، پندقی یە ماوهک ل سەر بوری نەکیتمر بیت ژ (۶) هەیفان.

ریژەیا بەلاقکرنئ: ریژەیا قئ نەخوشی دنافەر ژن و زەلامان یان زارۆکین کچ و کور دژیک جودانە، بو نموونە ئەق تیکچوونە ب ریژەیا (۶ تا ۱۶) ژ سەدئ ل دەف زارۆکی کور و ب ریژەیا (۲ تا ۹) ژ سەدئ یا لەدەف زارۆکین کچ هەئ، ئەقین دبن ژبی (۱۸) سالیی دا. هەر دیسان ئەق ریژەیه لەدەف وان زارۆکان یین کو بابین وان ئەق جورئ نەخوشی ل دەف هەئ یا زیندە یە، (تیکچوونین کەسایەتی) ئەوین جفاک لی دزقیت یان لەدەف (مدمن)، ئەوین فیتری قەخوارنا مەئ بوین یان جفاکین بووش و دناف کومەلگەهین هەژار و بارئ وان یین ئابوری یی لاواز ب ریژەیهکا زیندەتر دیار دبیت.

ئەگەرین پەیدا بونا قئ نەخوشی: گەلەک ئەگەر هەنە، نەخوشیا تیکچوونا

نە ئارامیازارۆکان - ئەنئەرنیت

وان ژ مال گيرو دېن ماوین دريژيان نه هیته مال ووهغهرکری، چ ژنهجامی کارکرنی یان سهرانین دريژ یین بهردهوام، باب پی رادبیت و نه هیته مال، زاروک توشی نه خوشیا تیکچوونا رهفتاران دبیت.

هه سترکن ب بیهقیکنی: نه گهر هات و زاروک هه ست ب بیهقیکنی کر و هه ست کر کو نه و دثانی دا پی داکهفتی یه (فاشل) و نه وین نارمانج و پیډفی و داخوازیی وی بجه بینیت ژ بهر ژيانا وی یا بزدهممت و ب ناریشه، وهکی (لاوازی شیانین رابونا کاران، بارئ لاوازی یی ئابوری، پیډفی وی یین لهشی و بهرونی)، ئانکوی دناڤ خیزانه کی دا دژیت بهلیقی نادهنی کو بهربرینی ژ هه ست و هزر و سوزین خو بکهتن، دئ بهرفه رفتارین خراب چیت، ب رفتارین خراب و دوژمنکاری دئ رابیت ژ پیش وی سهرهدهریا خراب یا کو لگهل وی دهیته کرن و دا نه وژی وان سزا یا بدهتن و نه خوشیا بو پهیداکهتن.

۴. رازیکرنا زاروکان و سهرهدهریا خراب: نه و زاروکین توشی قوتان و نه شکهنجه دانی بوین، نه شکهنجه دانا لهشی و یاره گهرزی بو ماوین دريژ، نه و دنیزیکن بو توشبوون ب نه خوشیا (تیکچوونا رفتاری)، ب تاییه ت نه گهر زاروک شیان نه بن بهربرینی ب ئاخفتن و په یقان ژ سهرهدهریا لگهل دهیته کرن بکهتن، وی بهمی چ ریکین دی نین بهربرینی ژ عیجری و نه خوشیا خو بکهتن ژبلی دوژمنکاریا لهشی.

۵. نه گهرین بایولوژی یین عیجری و عه سه بیاتی: وهکی (زک ماکین) وهکی زاروک نه گهرین تیکچوونا رفتاری ژ ئیک ژ دایک و بابین خو وهبرگیت، یان ژی ژ جیناتین لاری (شاز، س س س س س س) یان تیک چونین کارین (مهژی) ژ بهر توشبوون ب هه ودانی (نه له باباتا) یان تیک چوونا (قه گوهیزین بهماری) وهکی کیمبونا (نه لنور نه درینالین) و زیده بوونا (سیروتونین) دناڤ خوینی دا.

چاره سه ری چی یه:

مه دیت کو نه خوشیا تیکچوونا رفتاران گه لهک ئاستن و دژیک جودانه ژی و گه لهک

که رهسته پی دثین بو چاره سه ری، پیډفی ب تیمه کی شارهزا هه نه کو هه می تاییه تمه ندی تیدا هه بن. چنکو ناریشه ژی گه لهک ئاستان ب خوځه دگريت (بایولوژی، بهرونی، جفاکی کومه لایه تی و روحی) نه قجار یا دیار کو چاره سه ری ب ئیک لایه ن ناریشه ئانکو نه ساخی رزگار نابیت، چاره سه ری نه هیته کرن، به لکو هه ر لایه نه ک دئ چاره سه ری نه خوشیه کی کهتن، زیده باری قی چهندي پیډفی ب بیهنه کا فره پیډفیت، هه داره کا دريژ سهرهدهریه کا جوان و تازه ژ بهرکو گهورینا رهفتارین تیکچووی پیډفی ب ماوه کی دريژن، لدویف خالین ل خوارئ

زاروک پیش بینین خوده ست نیشان بکهتن. سه قایی خیزانی یی خوش و ریژگرتن و ئیمناهی و دلوقانی و لیبورن تیدا هه بیت. دایک و باب و یین مه زن دخیزانی دا نمونه یین باشی و چاکی بن. زاروک ژ تشتی پیډفی نه هیته زربارکرن. سمینار بهردهوام بو دایک و بابان بینه پیش کیش کرن، هه روه سا بو وان که سان یین سهرهدهری دگهل سنیلان دکن. سهرهدهری دگهل هه ر زاروکه کی ل دویف شیانین وی بیته کرن، جوداهی دناځبه را زاروکاندا نه هیته کرن. دهلیقه بو زاروکان بیته دان کو بهربرینی

رهفتارین زاروکان گریډای دایک و بابانه - نه نهرنیت

ژ هه ست و هزرو بیرین خوبکهن، بهربرینی ژ شیانین خوبکهن.

- سه قایی قوتابخانی بو زاروکان به رهه ف و خوشبکهن و تازه سهرهدهری و پیشوازی وانه بیته کرن و گوهدانا بیرو و بوچوون وگله و گازندین وانه ژی بیته کرن و لبه ر چاف بینه وهرگرتن.

- دایک و باب بینه مه شقه دان ل دور چهوانیا سهرهدهریا دروست یا وان ل گهل زاروکان، (زاروکین نه خوش) و ریکین پهروهردا دروست بو بینه دیارکرن و کا دئ چهوا سهرهدهری دگهل ئاریشا کهن یین

دیارکری:

- ژ وان کارو کریارا، زاروکان دویربهکن یین تیکچوونا لدهف پهیدا دکن.

- چاقدان دخیزانی دالی بیته کرن، ریژل ئیک بیته گرتن هه می دخیزانی دا هه ژ ئیک بکهن، دگهل ئیک ددل خوش بن و دبیهن فره بن.

- دایک و بابان و یین مه زن دخیزانی دا ریژگرتنه کا مه زن و تاییه ت هه بیت.

- بنیاتین ریژگرتن و خه لاتکرن و سزادان و باشی و خرابی دژینگه هی دا د دیار و ئاشکه را بن، نه ف چهنده دئ هاریکار بن کو

دەرونی یین زارۆکان.

- چارەسەریا دەرونی یا زارۆکان بتنی و چارەسەریا وی بێتەکرن ب لایەنن ئەرینی و پشتگیریا وی بێتەکرن و بێتە خەلاتکرن و بێتە زربارکرن دەمی ب کارین خراب رادبیت.

- چارەسەریا خیزانی، کو خیزان هەمی پشکدار بیت دخولا چارەسەریی دا، چنکو ئەم نەشین چارەسەریا زارۆکی رەفتارین وی تیکچووی بکەین، ئەگەر ژێدەرئ وی یی سەرەکی نەهێتە چارەسەرکرن کو ئەو ژێ خیزانا وی یه. ئەف چەندە ژێ پیدقی ب گەلەک روینشتنا یه دگەل خیزانی ژلایی تایبەتمەندەکی بو خیزانی.

- چارەسەریا زارۆکان ب کوم، یان بو دایک و بابان یین زارۆکین وان ئاریشین

وەکی ئیک هەین دگەل زارۆکین خو.

- چارەسەریا دەزگەهی، ئانکو زارۆک ژناف ژینگەها تیکچووی ولواز و ب ئاریشە بێتە قەگەهاستن بو ناف ژینگەهەکا دی یا ساخلەم، دا کو فیری شارەزاین جفاکی و ساخلەمی یین ژیانن ببیت.

پەرەردا دروست نە ئەو کو هەست و سوز و شیانن زارۆکی و هەلبژارتنا وی تیک بەن، بەلکو هاریکاری و پشتەقانی دروست هاریکارەک و هوشداریهکە کو ژلایەنن خراب ب زفریتەقە. هەر چەندە کو گەلەک دایک و باب هەنە دگەقنە دەهفرکیی دا دگەل زارۆکین خو مەرەم ژێ گهورینا باوهری و کارین وانە، دا کو پەرەردە بکەن و ئاخفتن و فەرمودا پیغەبەرئ مه (مەحمەد) (س) بجەه بینن ئەوا دبیزیت (هوين هەمی شقنن و

هوين هەمی بەرپرسن ژ پەزئ خو)، ئەو هوسا هزر دکن کو دقیت ئەو بقی رەنگی وانە ب قەگەهیزنە ریکا راست و دروست، چنکو ئەف چەندە یا د ستویی وانە دا. ژێدەرین مفا ژئ هاتینە وەرگرتن:

- معالجات تربويه، ياسين حبيب الجبوري، مکتبه ماجد محمود للنشر، ١٩٩٠، بغداد.
- فن الحوار مع الابناو، د.سعد رباح، موسسه أقرأ للنشر والتوزيع والترجمة، القاهرة، مصر، ٢٠٠٦.
- الاداره الصفيه، د. رمزي فتحي هارون، دار وائل للكتاب والنشر، عمان، الاردن، ٢٠٠٣.
- التربية النبويه للكفل، محمد نورالدين عبدالحفيظ سويد، دار ابن كپير، دمشق، بيروت، ١٩٩٨.

راوەستیان و دەستخوشەک بو ناما ماستەرئ یا (وەسفیا محەمەد شیخو)

خالد حسین

هەر چەندە ماموستایەکا گەنجە و خوە دناقا هەقالیت خوە دە دبزفاند و کارئ ماموستایی بباشی دبرە سەری، لی گاقین وئ سست نەبین و هزرا وئ خوە ژ لقینی سست و خاف نەکر، ئەو کەتە سەر ریکەکا ئەقراز و بەتەنەک و سەر ئەقرازیەکی، گەلەک نەخوەش. ژبەرکیمیا ژێدەرل سەر بابەتی ژ لایی دکتورئ سەر پەرشت بو هاتی هەلبژارتن. لی ئەو نە روینشت خوارئ وەکە هەنەکا، دەست و زەند ئیخستن کاری و گاف هافیتن، نە تەنی بو دەرگەهین پەر توکخانین گشتی، لی هەر وەسا هەر ئالیی روژەکی هاتی گوھی، کو ریزکەک یان زانیارەک یا ل سەر زاخو هاتی نفیسین و هاتی پاراستن ل ور، نە ترسی و نە وەستیان و دوراتیی ریک لی گرتن، بەروفاژی هەر ئاستەنگەک بو

سەر هەنەک هزر بووچین گەلی زاخو نە کربا. ژبەر وئ چەندئ بەرئ گەلەک دەقەرین دی یین کوردستانی دبیین، مروقین ژیهاتی و ریبەر ژ زاخو وئ رابین و ریبەری و سەرکیشیا بزاقا نەتەوہی و ریفەبرنا کاری کرینە و چوئە پلین بلند، ل پارتا و پەرلەمانی و ریفەبری وەرگرتینە، جەہی ئامارئ یه بیژین کو ئەف ناما ماستەرئ ل روژا ٢٠١٢-١٥ هاتە شروقهکرن و دان و ستاندن ل زانکویا زاخو ول هولا فەقیی تەیران ژ ئالیی (د. سعاد و.د. غەسان و دکتورئ سەرپەرشتی نامئ صلاح هروری)، پشتی گەنگەشی نیزیکی سی دەمژمیرا قەکیشای و بێهەقەدانەک کورت، بەرەمە وەستیان و بزاقا ماموستا (وەسفیا) هاتە دیارکرن و خویا بو ب پلا زوور باش. پیروزبەت بەهایی وەستیانا هاتیکن، داخوژا روژەکی نیزیکی بو دکن و ناما دکتورایی ب دەست خوەقە بینت و بگەهت کاروانی ستیرین گەش ل ئەسمانی وەلاتی.

هیزەک بریارا وئ بوگەهشتنا راستیهکی یان گوتهکئ، دا ئەوا هەمی زانیاریا کوم بکت و بەراورد بکت ل گەل ئیک و هەردوکا بیژت و باشی هزر و بوچوونا خوە بیژت، کاکیزان ژ واگوئن و بوچوون یا راستەر. دناما خوە دا یا لبن ناقي، (زاخو ل دەمی پاشاتی ل ناقا سالیت ١٩٢٢-١٩٥٨)، وەسفیا دەیت سەر ژیانن ل زاخو و وی دەمی، کا چاوا بی و چاوان ب ریفە دچو. هەر وەسا کا زاخو دگەقت کیقە و رەخ و بەرین وئ دچاوا بون. پاشی دەیت سەر ژیاننا چفاکی زاخو و ژیاننا وئ ژ ئالیی ئابوری و رەوشەنبیری، هەر ژ سالا ١٩٢١-١٩٥٨. ئەفی بابەتی گەلەک بوچوون و رویدان و سەر هاتی ب خوەقە گریتنە، چونکی گریدای بزاقا مروقی یه، هەر لقینا چیدبیت ل رەخ و بەرا یان دەنگی لقینی گەها با زاخو، مروقین زاخو دەهست نازک بون، مللەتی کورد مللەتەکی چەوساندی یه، لەوا دەلیقە دوور نە دگەت، گەر گفاشتن ل

تۆخۇ مەزن دكەى... كىم باوەرى بخۆيان ب خەلكى!

ژیوار محەمەد بامەرنى

ئىك ژ پەيقىن كۆ گەلەك جارا ل سەر زارنى مە، پەيقا (خەلكەك چەند خو مەزن دكەت!!) يانزى (خەلكەك يى مەزن بووى!!) و ژ خو ناگرى تەلەفونا مە فەقيرا بكەى يان سلاقكەى يان بەرسقا سلاقى بەدى يان ژى گەلەك پەيقىن دى كۆب رامانا (توخو مەزن دكەى) دەينه گوتن، بو شكاندنا يى بەرامبەرى خۆيان بو شەمەزاركنا وى و

خۆيان ب پارى خويان ب ئەقينا خۆيان ھەر ئەگەرەكى دى بيت. بەرامبەر وى چەندى ب مخابنى قەگەلەك كەس ھەنە د رەشبين بۆ ژيانى، ب ئەگەرئى بى بەھربونى ژ وان ئەگەرئى گەشبينيا سەردەمى، يان ژى ب ئەگەرئى بى بەھربونى ژ ئىك ژ وان فاكتران، كۆ ئەقە ژى دىبە ئەگەر بۆ وى چەندى كۆ باوەرى بخۆ نە بيت، ئەقجا وى دەمى دقئىت مروڤ بەرھەقيا خو بۆ ھاريكارىي بۆ دياركەت، ئەگەر يا د شياندا بيت دى گەلەك خوشترىت بو وى و ئەگەر چ ھاريكارى و داخاز ژى نەكرن، دى (مەنەوياتىن) وى باشتر لىھەين و دى گەلەك جوانتر بيت ژوئى چەندى كۆ تو بىيژىي تو خو مەزن دكەى. پىنەقئىت ژى ھەر كەسەكى، خودى ھندەك شيانئىت تايبەت يىت دايىنى و ئەگەر مروڤ بشىت ل سەر ھەمى كاودانا يى سوپاسدار بيت و يى ل سەر خۆ زالىيت ب و باوەرى ب شيانئىن خۆ و شيانئىن كەسانئىت بەرامبەرى خۆ ھەبيت، ئەقە باشترىن مەزناھىيە و باشترىن رىكە بۆ پىشقەبرنا خو د جفاكى دا.

ئەگەر خودانى قى ئاخفتنى، پىچەك ئاگەھى ل بارى ھەقالى خو ھەبيت، دى بينىت كۆ وى ئاريشەك يان كۆمەكا ئاريشان يىن لەدە ھەين. راستە كۆ ھندەك كەس يىن ھەين خۆ بلندتر د دانن ژ ھندەكان، ل وى دەمى وان باوەرى ب شيانئىن كەسانئىت دى نىنە، يان ژى ھندەك كەس ئەو بخۆ كىماسىي بخۆ ددانن، دەمى باوەرى ب شيانئىت خۆ نەبيت، ياگرنگ ئەم ھەمى بزاني كۆبەس خودى يى مەزنە و بەس ئېلىس يى فەقىرە، لقى سەردەمى ھەر ئىك ب ھالى خۆ و ژياناخو و كارى خوقە يى مژويلە.

يا من دقئىت بىژم، ئەرى ل شوينا قى ئاخفتنى دەمى مروڤ ھەقالەكى بو ماوەكى درىژ نەبينىت وچ دەنگ و باسا ژى نە زانئىت، ئەگەر مروڤ سەرەدانا وى بكەت، يان ژى پسيارا ھالى وى بكەت ما باشتر نىنە، چنكو بى گومان ھەر ئىك ژ مە يى د دەرونەكى جياواز دا دژىت و ھندەك كاودانئىت تايبەت يىت ھەين. زۆر كەس ھەنە د گەشبين بۆ ژيانى، ئەقجا چ ب باوەرىا خۆ بيت يان ب زانستى خۆيان ب خىزاننا خۆيان ب كارى

باوەرىبون ئاستەنگا ناھىلىت - ئەنتەرنىت

گه نجاتی، قوناغا ههستیارا ته مه نئ هه ر که سه کی

محمد محسن

گه نجاتی قوناغه که هه ر که سه کی تیرا بوری و نه گه ر ب دروستاهی ئەف قوناغه نه هیتته په روه رده کرن، دبیت گه له ک کارتیکرنین نه ریننی بکه ته سه ر ئایندئ هه ر که سه کی، بو ئا فاکرنا که ساخله مانه ژئ دقیت که سین دهره به رولی خوه ببین و بینه هاریکار. گه له ک فاکترین نه ریننی ژئ هه نه کو بو گه نجی دینه ئاسته نگ وه ک فاکترئ دوو دلئ و هه ست ب بهرپرساتیکرنئ و دیسان چاقلیکرن ژئ.

دوو دلی لدهف گه نجی

دوو دلی ئیک ژوان نه خوشیین مه ترسیداره کو گه فه کا مه زن ل سه ر دهرونئ مروقی په یدا دکه ت، رهنه گه ئەفئ دوو دلئ خرابی و باشیین خو هه بن. وه کو خویندکار، ل روژانین ئەزمونا دکه فیتته د حاله تی دوو دلئ دا، ئایا دئ شیت دئ زمونین خوه دا بی سه رکه تی بیت یان نه؟ ئایا ئەو تشتئ ئەو دخوینیت دئ بو هیت یان نه؟ ئەف چه ندا هه ژئ دبیته کارتیکرن ل سه ر دهرونئ ئەو خویندکاری، زیده تر خوه ماندی بکه ت بو ب ده ستقه ئینانا نمرین باشتەر، ئەگه ر ئەف دوو دلی یه بو ئەگه رئ وئ چه ندئ کو مروف ژ سنورین خو دهرکه فیت، ئەف دبیته هاریکار بو په یدا بونا نه ساخیین دهرونی، مروف تووشی نه ئارامی دبیت، به رهف پاشقه چوونی دچیت، وه سا هزر دکه ت بریارین وی نه د دروستن و

ئایندئ گریدانا پروسا هه قزینئ کو ئەف ژئ خاله کا زورا گرنگه بو گه نجی و ئایا شیا به خوه به رهف بکه ت، بو قئ پروسه یی و تا چ راده دئ خه ونین خوه ته ندروتسیانه بنه جه که ت. ئا فاکرنا که ساتیا خوه، بره نگه کی دروست و وی ئەو قابلیه ته هه بن هه م ژ لایئ ته ندروتسی و ساخله میا خوه و هه م ژئ ژ لایئ ره وشه نبیرکرنی خوه ئا فا بکه ت و دریژه پیدانی ب وئ هه زئ بدت یا وه ک به ره مه ندی دگه ل وی دا مه زن دبیت.

گه نج و چاقلیکرن

ئیک ژ وان خالین مه ترسیی کو ره نگه گه نج توش ببیتی، ئەوه دما هه ز چاقلیکرنی هه بیت بو خرابی، ژ بهرکو دوو جوړین

گه نه که کی دامایی - نه نهرنیت

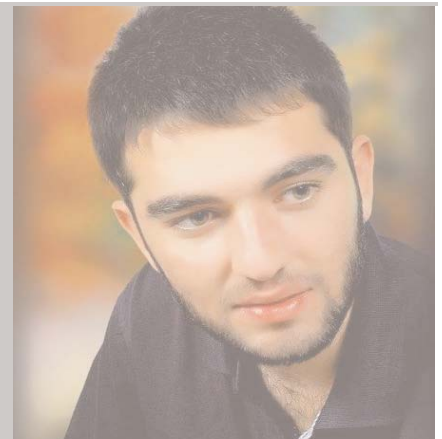
چاقلیکرنی هه نه یا باش و یا خراب ژئ، ئەگه ر گه نجی چاقلیکرنا نه دروست وه رگرت، دبیت گه فئ ل سه ر ژایا وی خره کی بکه ت و نه شیت ئایندئ خوه ل سه ر ریه کا دروست و ساخله میانه ئا فا بکه ت. لقیه ژئ دقیت په روه رده و دیسان که نالین په روه رده یی بین تاییه ت و سه نته ر ژئ رولی خوه بگیرن، ژبو وئ کو ئەف گه نه به رهف قاریبونئ نه چیت و بشیت دئ چاوان قئ قوناغا هه ستیارا دهر باز که ت.

دجه ئ خودا نابن، چید بیت ل گه له ک دهمان فاکترین ژینگه یی بینه هوکار، ژ بو په یدا بونا دوو دلی و کارتیکرن زور دکه فنه ل سه ر هزر و ره فتارین مروقی. دیسان ئیک ژ ئەگه رین دوو دلئ، دما مروف تووشی هندک رویدانیت نه ئاسایی و نه سروشتی دبیت، بو نمونه دما خویندکار ل ده فته رکا دویری مالا خوه و دویر بکه فیت ژ باژیر و خیزانا خوه بو ماوه یه کی، هه ر وه سا هندک جارا مروف هه نه تووشی هندک رویدانا دبن، بتابیته تی خویندکار ده می دچیتته د هولا ئەزمونان دا و نزانیت کا پرسیار دی دچه و بن یان دی به رسقئ ده ت یان ناده ت، هه روه سا هه بونا هه قزین نه سروشتی دنقه به را بوچوون و هه زین مه دا په یدا دبیت، وه ک هه ز مروقی بو په یدا کرنا پارا یان ژئ دگه ل ئەفئ چه ندئ مروقی هه ز هه بیت بو ده ست دریژکرنا هاریکاری بو که سین هه ژار و ده ست کورت، هه روه سا هه زین مه و باوه رین مه وه ل مروقی دکه ت کو فتری سه ر پیچیا خه لاتی بکه ت، ئەف دبیته ریک بو هه ست پیکرنا گونه ها مه زن، به رهف پاشقه چوونی دچیت، هه ست ب کیما تی دبیت، دقیت ئەف که سین تووشی دوو دلئ دبن، ل هه می وه ختا باوه ریه کا زیده بخو هه بیت، ب باوه ریبونئ دقیت هه زین خو پشت راست بکه ت، ژ هه زین خو وه سا بخو درست بکه ت کو که سه کی ئازاد و سه ربه سته بو دانا هه ر بریاره کی دریژ هزر تیدابکه ت دا تووشی گرفت نه بیت.

هه ست ب بهرپرساتیکرنی

وه کو یا دیار گه له ک گه نج هه ست ب بهرپرساتی ناکه ن و تا راده یه کی لدویف هه زین خوه دچن و بی بزانن کو ئەف قوناغا ته مه نئ وان و هه ست کرن ب بهرپرساتی بو وان گه له ک یا گرنگه و ئا فاکرنا ئایندئ وان هه می دکه فیتته سه ر قئ قوناغی، هه م ئایندئ وی یی خاندنئ و کا دئ شیت چه ند به رده وامی ده تی و تا چ پله یا دامه زراندنی دئ شیت به رده وامی ده ته خوه، دیسان

ئەز و (رەوشەنبیرەك) ل چەرخانی

ئەيمەن عىماد

گەلەك جاران ژ جە و دەمەك نە دەست نیشانكرى، مروف تەقلى ئىكدودىن و دانوستاندن و ھەقىيەتچىن ژى پەيدا دىن. ئەف ھەقىيەتچىن ھەن، كول جەين گشتى مينا چەرخانى كو زوربەيا تەخىن جفاكى قەست دىكەن، يا خويابە كو دى دانوستاندىت وان ل سەر لاوازى و كەم و كورىيت دناقا جفاكى دا بن، لى جاران ژى بابەت و ھەكاملان دىبەت و دىبەت چارەسەرىك بو گرېكەكا گرنگا جفاكى، لەورا مروف بفر دزانىت، كو بنقىسىت و بەدەت بەرچاڧ.

دئىڧارىيەك بەر وەخت دا، وەكى ھەر تاكەكى د ناڧا جفاكى دا، كو تىكەلى و ئىكدو نياسىن و ھەقدىتەن ھەي، دوستەكى من پەيوەندى بىن كر و دڧيا ئىكدول بازارى بىينىن، ئەز ژى رازىبوم و گەھشتم بازارى، پاشى پەيوەندى بىن كرە ڧە و گوت ئەز دى ھەندەكى گىروىم، من ژى گوت قەيناكەت و دى ل چەرخانى چاڧەرىي تە بىم.

ئەز بەرەڧ چەرخانى چوم و د ەروكى دا راوەستىام، جەك ڧالا برەخ كەسانەك خودان قات و رىيات ڧە ڧالابو، وەكى رىزگرتەك دونىەوى، ئەز ژى پرسىم ماموستا ئەف جەھ ڧالايە بى زەحمەت؟ گوت بەلى ڧەرمو روينە و بخىرھاتن بىن كر، ل بەرامبەرى من دىنەك (شەيت) روينشتى بو و كومەكا مروڧان لدور ڧى دىنى خرقەبوينە و بى ھەولەدن تورە بىكەن و يارى و ترانا پى بىكەن. دىن ژى بىدەنگ و سەكنى مايە، ھەر وەكى كەسەك ھاڧى ژڧى ژيانى. بەرەدوام ئەو مروڧىت ل رەخىن وى بى ھەولا تورەبونى دىكەن، لەورا ژ نىشكەكى ڧە، دىن رابوڧە و ب ەدەرىنەك ترانكى گوتە وان، (ھىن

ھەمى دىنن بخودى، دىنن دىن!! قەستا ژ ەرفە كر و چوو) و ھەمىان پى كرە كەنى. لى براستى، گوتنا ڧى دىنى، مېشكى من گەلەك ئالوزكرول سەرڧى گوتنا ھەن، من سىمىنارەكا تەمام دگەل خوە د مېشكى خوە دا كر و ئو ئەز ژى گەھشتمە وى برىارىي يا كو دىنى دای و گوتى.

پاشى تەلەڧزىونا دچاىخانى ڧە چاڧىن من بخو راکىشان، كول سەر كەنالى (نەشىنەل جوگرافىك) بو، دىكومىنەك ل سەر بو بكارئىنانا ھەندەك ماددە و كەرسەتەيان، دناڧا ئاڧاھىين بەرز و بلند دا، ژ بو پاراستنا ئاڧاھى ژ زىاننن ئەرد ھەژيانى، كول دەما ئەرد ھەژيانى كارتىكرنى ل سەر خراب بونا ئاڧاھى نە كەتن. من سەھكرە كابرایی خودانى قات و رىياتان، ئەوئى لدەڧ من روينشتى، گەلەك ب ھویری و ب(تەركىز) ل وى بەرنامەيى دوكمومىنتى دىنرى، ھەر وەكى كەسانەك زانا و ەدەرگر چوپە دناخى بابەتى دا. لى سەرۋىرەئى وى، ھەزرا من ل گەلەك رەوشەنبىرىن مە ئىنا، من بوخو گوت، نە كو ئەڧە ژى وەكى وان ھەما بىتنى قات و رىيات بىت! ئەز دڧان ھەزرا دا چىبومە خار، ژ نىشكەكى ڧە لمن زڧرى و گوت (ھەرى كاك بوچى مروڧى روژئاڧا ھوسا ھەز دىكەت و ئەم مروڧىت روژھەلات ژى وەكى دىمەنى دىنى بەرى نوکە رویدای، ھەز دىكەين؟). ئەز ھەندەكى مام راوەستىاي و پاشى من گوتى، ماموستا ئەگەر گەلەك دزورن! گوتە من راستە گەلەكن، لى يىت سەرەكى و ھىڧىن، بىتنى سى نە..! ئەز بڧان گوتنان گەلەك خوش بوم و من گوتى بەرەدوام بە ماموستا. گوتى ھەرەمەك بى ھەي ژ سى خالان پىك دەيت، ئەو ژى بڧى رىزكرنى (عەڧل، عاتىڧە (ھەست و سوز) و ھەز - غەرىزە)، چونكى ئەڧ ھەر سى خالە بىنەمايىن رىكخستنا ھەزكرنى نە و دڧىت بڧى رىزكرنى بېڧنە بكارئىنان. لەورا مروڧى روژئاڧا لدويف ڧى ھەرەمى ھەن، كار دىكەتن و بەرەمى ھەزكرنا وى ئەڧە يە، ڧى ھەرەمى بەروڧاژى كە، كو دى بڧى رەنگى خويا بىت (ھەز - غەرىزە)، عاتىڧە (ھەست و سوز) و عەڧل).

ئەم رىژا ھەرە مەزنا مروڧىت روژھەلات، ئاھا بڧى ھەرەمى نە رىزكرى و شاش و بەروڧاژى بكار دىننن، پىگەھى ھەزكرنا خول

سەرڧى ھەرەمى شاش ددانىن و لدويف دچىن، لەورا بەرەمى ھەزكرنا مە ژى دى دىمەنى بەرى نوکە بى دىنى بىت. ئەڧە ئەو، پاشى گوت: ئەم دى باس ل نە ھەزكرنا خو دكرىارا دا كەين نمونە، كابراییەكى روژھەلات دى دناڧ جڧاتەكى دا گەرم بىت و دى بىڧىت ولە من ئەڧرو كولندەك (قوندك) كى دىتى ھەزرا رى كىلو بو، ئەم ژى دى دەستى خوە ل چوكنى خوەدىن و بىڧىن ئەھوو!! دزانىن ژى سەدا سەدى ەروا ژى دىكەتن، لى ئەوئى ل جڧاتا وى دروینشتى، دى رابىن و چنە دناڧ جڧاتەكا دى دا و دى وى ەروئى كەتە يا خو و دى بىڧىت من قوندكەكى ھەزرا كىلو دىت بو! لى مروڧى روژئاڧا ژبەركو ژيان لدەڧ وان ھەمو سىستەمەن و ل سەر وان سىستەمان برىڧە دچىن، تولدەڧ وى باس ل قوندكەكى ھەزرا كىلو بىكەي. ئەڧە تىشەك نو يە بو وى، دى بىڧىت من دڧىت وى قوندكى بىينم، دى بىينىت ژى باوەر ناكەتن، دى دەستى خوە ژى كەتنى كا ژ راست قوندكە، ھەر چ برىاران نادەت، دى كىشىت ژى كا دروست ھەزرا كىلویە و پىشتى ڧان ڧەكولپىن دەستپىكى و بچوك، كو بەس بو باوەر بى بو، ژ نو دى رابىت دەست بڧەكولپىن مەزن ل سەر كەتن، ئايا بوچى ئەڧە ژ ھەمى قوندكىن دى جىاواز بو! ئەز دىر ڧان گوتنان دا گەلەك كویر چىوم و پاشى وەكى مەسەلەك نە ھەستى (لاشعور)، من ھىدى بو خو دگوت، نەوللا ئەز ژ ئاخڧتنا خوە لىڧە بووم و تو ژ ھەزى وان قات و رىياتانى، من نەزانى من بلند گوت و ژ دەڧى من ەدركەڧت وى گوھ لىبو! گوتە من چەوا بەرىز تە گوت ئەز ژ ھەزى ڧى قات و رىياتى مە؟ من گەلەك شەرم ژ خو كر و پاشى من گوتى، ماموستا چ تىش ژ راستى خوشتر نىنە، بەرى ئەز و تو دگەل ئىك باڧىن، من ھەزكر تو ژى وەكى گەلەك رەوشەنبىرىن مە بىتنى سەر و سىماو قات و رىياتى، لى براستى، تە بڧى شلوڧەكرنى گەلەك كارتىكرن ل سەر من كر.

ماموستا گرڧى و گوت: بەرىز ڧرڧتارىيا مە يا ھەرە مەزن ئەڧە يە كو ئەم گەلەك زوى برىاران ل سەر تىشتى دەدىن و ئەم گەلەك، ل سەر برىار و بوچوونىن خوە دتوندىن، لەورا ژى كو ھەرەم بەرەنگارى خەلەتيا دىين، بلا ئەم ژى ڧىلى سىستەمى ڧەكولپىن و دناڧ دا چوونى و ھاوسەنگى بىين، بو بوچون و برىارىن خوە.

فەقیی تەیران - ئەنتەرنێت

هلبین باقر

فەقیی تەیران و شەفا حەرام

راست دکی پەزد و میسلان
شارئ نەسیمیەتی

کەچەلە: یەعنی تاڤا (وژئ ل سەر ئ وئ
نە دایە.

ل ڤان چەند هەلبەستین فەقیی تەیران کو
مە دقئ بابەتی دە کوم کرینە تین زانین، کو
گەلەک بابەتین دژیانە مروڤایەتی قە
گریداینە، لی ئەو کەس ل سەر بابەتین وی
نقیسینە ل هەر چار بەرەمەن وی (قەولی
هەسپی رەش و بەرسیسی ئەبد، شیخی
سەنعان، قەلای دیم دم) ژقەنجی ڤان هەرسێ
داستانان بەحسا تشتەک دن نائیت کرن، لی
دیارە کو گەلەک هەلبەست و خەزەل و
داستانین دن ژیک هەنە، لەورا هەلبەستین
وی ئەم وەها دبیین:

ئاگر پیتا د دل دا
مەنیا دافان هەلدا
ئەو کیتاب نەچت تو جەلدا
مافزئ مەتمانم ئەز

دیسان دەهەلبەستا ئای دلی من دە

میم و هی وەستا وی هەلدا
ڤوەش میسلان چوون دوو جەلدا
چەرڤ و کوقان چوون ددەلدا
ئای دلی من ئای دلو

وەرگیران: ژ پەرتوکا فەقیی تەیران و
ژیانای
بەلی ئەڤ چیروکا هەنێ من بەستیه کویا
بابی (ئیمامی خەزالی) بویه

کەیفە فەقی دەیت و فەقی هەیامەکی
دەمینیتە ل وەرەزوزی و دبیزن ژنا فەقی
تەیران خەلکی وەرەزوزی بویه و فەقی داویا
تەمەنی خوە ل وەرەزوزی دبورینە، پشتی
بورینا چەند سالان خوەدی لاوکەکی دەتە
وان د تەمەنی حەفت سالیی دە، قورئانی ژبەر
دخوینت و ژنا وی دبیزت، هەکەر تە سیڤا
حەرام نە خواریا دا کورئ تە د تەمەنی سی
سالیی دە قورئانی ژبەرکت.

فەقیی تەیران و لەقەبا وی

گەلەک نقیسکاران ل سەر فەقیی تەیران
و لەقەبا وی یا ناقدار ب (میم و هی) نقیسینە،
فەقیی تەیران د هەلبەستین خوە دا گەلەک
جاران میم و هی بکارئینایە، میناکین ڤی
لەقەبی پرن، ئەز دشییم بیژم کو دپتیرا
هەلبەستین خوەدا میم و هی بکارئینایە بو
نمونه: د هەلبەستا (ئیرۆ ژ دەست حوسنا
حەبیب).

(میم و هی) عاقل قەدەر دا
سەلمەیا عەشقی و دەردا
لەو قەلەم ئانی و سەردا
مەغفویا غوفرانم ئەز

دیسان دەهەلبەستا (چار کەریمان) دە ژێ

ئەو (میم و هی) قەلب و متالان
هەر ب وان فکر و فەیلان

هەتا نەها ژێ ل ناڤ خەلکی بوتان یا
بەلاقە، دبیزن چاخا فەقی ل فنکی بویه،
روژەکی چویه سەر ئاڤا دجلە و دیتیه کو
سیڤەک دناڤ ئاڤی دە تیت. سیڤی دگریت و
گەزەکی لی دەت، لی پاشی پوشمان دبت
کو سیڤ خواریە، دبیزت: ئەڤ سیڤە
حەرامە، ژبەر کو خوەدانی وئ نە دابوو من.
"نیڤ سیڤا مای دگرە دەستی خوە و دبیزت:
هەوجیه ئەز دارا ڤی سیڤی ببینم و ژ
خوەدانی وئ راب بیژم بلا لمن حەلال کت.
دبیزن فەقی لبر ئاڤا دجلە هەلکشیا،
هەتا گەهشتە گوندی (وەرەزوزی) و دیتیه کو
دارا سیڤەکی ل سەر دەڤی ئاڤی یە و سیڤین
وئ وەک سیڤا دەستی وی دانە. دبیت کو
پیرەمیڤەک دناڤ وی باغی دایە، فەقی سلام
دکەت و مەسەلا خوە و سیڤی ژێ را دبیزت و
هیڤی دکت کو وی عەفی بکت. لی پیرەمیڤ
دبیزت من کچەک هەیه کورەیه، فالجیه،
کەچەلە، گەر تو کچا من ل خوە مارە نەکی
ئەز گەردەنا تە ئازا ناکم، فەقی ب نەچاری
رازی دبت و کەچا وی مارە دکت، گاڤا وی
کەچک دیت تەماشە کر کو جوانترین و
خوەشکترین کەچکە گوت:

بوی تە گوت کەچا من کورە یە،
فالجیه، کەچەلە؟
پیرەمیڤی گوت:

کورەیه: یەعنی ب مەرامی تەماشە
کەسێ نەکرێ.

فالجیه: یەعنی ب پیڤواسی نە
گەریایە.

کی میژوی دنقیست و ئاشکرا کرنا راستیان

پیداچوون: چافدی

خواندنا پەرتوکا نوی یا مەلا بەختیار،
لبن ناڤی (چۆن چەپکیک و کام میژووی
کۆمەلە؟!... خویندەنەوێکی میژووی بو -
چەپکیک لە میژووی کۆمەلە)، گەلەک تەشتان
دێنتە بیرا مروڤی، کۆمەلە میژووی دێنتە
سەر گرنگیا نفیسینا میژووی دێنتە، میژو
ژی دقیت براسنگویانە بەیتە نفیسین، دا
هەمی تەشتەک راست بەیتە دیارکرن و
بتایبەتی میژووا خەباتا کوردی، کۆمەلە
بەختیار و نەخوش دەربازکرینە و خوین
هاتیە ریتن، شەهید کەتینە و ب سەدان کەس
بۆینە قوربانی و گەلەک کەتینە زیندانان و
بدرنەترین شیوە، هاتینە ئەشکەنجەدان.

بەری پیداچوونەکا کورت بو ڤی
پەرتوکی بکەین، وەک دەستپێکەکا دێ نمونا
کەسەکی ئینم کا چاوان میژو دێنتە
شیواندن، د ئیک ژ دراماین سوری کول
سەر ئیک ژ کەنالی و دەهاتە نیشاندان، کۆ
چەندین فیداکار دژی رژیمای دێ دێ رادین
و ئەڤ چەکدارە بەرهقانی ژ ناسنامە و مافی
خوێ دێکن و دێکنە قادا چەپەری و بەر
سینگا وئ رژیمی. دناڤ وان دا، کەسەک
بەتئی کارئی وئ ڤیکدانا قالکین فیشەکا بو و
وێک (سفر) لیکدانا و بخو دڤوتن. دوی
بەرگریا وان فیداکاران دا، ئیک و ئیک و دوو
و دوو هاتنە شەهیدکرن و لاداو بیا رزگار بون
ژی و پستی چەندین سالان، کۆ فیداکارین
بەرەقانی دکر، هەمی شەهید بون، ئەڤ
کەسێ قالکین فیشەکا لیکدانا، ببو قارەمان
و بو تەلەڤزیونی بەحسێ شەری خوێ و
قارەمانین خوێ دکر، قارەمانین خەباتی و
بەر سینگا شەری و بەرخودانی و کەسەک
نەبو بێژی تی تو مروڤەکی ترسینوک بوی و
بەتئی چاڤین تە ل بەرژووەندا تەبو و ب وی
کارئی تە کری، تە بو مللەتی چ نە کریه. بەلێ
ژڤی پەرتوکی و خاندنا وئ بو مە دیار دیت،
کۆ بەلێ کەسەک یی هەمی و بێژی تە نەخیر ئەو
تەشتین تە ڤەگواستین نە راستی نە و تە

مافی گەلەکان یی بەرزەکری و تە
میژووا شیواندی و ئەڤا تە کری نە
بەتئی گۆنەهەر، تە بەرامبەری
هەندەک کەسان یان پێشمەرگە و
خەباتکاران کری، بەلکو تە رولێ
ماندیون و خەباتا وان هەمی یا
بەرزەکری کۆ گەلەک قوربانی ژبو
داین، هەر وەکو داندنا ڤی
پەرتوکی دا ئەڤا ل سەری بو مە
بەرچاڤ دیت.

ئەڤ پەرتوکا مەلا بەختیار
ژی، بەرسڤەکا بو پەرتوکی، کۆ
ژلای (برایم جەلال) کول سەر
میژووا (کۆمەلە) رەنجەرین
کوردستانی) هاتیە نفیسین و
گەلەک شاشی و لدویڤ حەز و
خواستەکی خوە یین کەسۆکی،
نفیسەر رابوێ ب بەرچاڤکرنا
بۆیەران و ئەو لایەنی وی ڤیایی
بەرچاڤکرێ و رول دای و ئەو
لایەنی وی نەڤیایی و حەزا وی ل
سەر نە، پەشت گۆه کریه. هەر
وێک دڤی پەرتوکا نوی دا هاتیە
نفیسین، کۆ گەلەک ژ راستیان

هاتینە شیواندن، کۆ نفیسەر ڤی پەرتوکی
بمخانبی ڤە بو وی کەسێ دێژی، کۆ ڤی
شیواندن نەبەتئی ئەڤ میژووا ب شاشی
ڤەگواستی یه، بەلکو بخیانەت، راستی
بەرچاڤ کرینە و گۆنەهەر دەرەڤی گەلەک
کەسان دا کریه، کۆ بگیاخی خوێ و مال و
ملکەتی خوێ، بەرهقانی ژ خەباتا نەتەوێیا
کوردستانی کرین. نفیسەر دێشەکی ڤی
پەرتوکی دا دنقیست (مروڤ دژیا نا
ئاسایا، کەری هەلگری، دێ کارەساتان
ڤەومینیت. گەر دنقیسینا میژووی ژی دا
نفیسەر کەری هەلگری، دێ ئازارا وژدانا
نەتەوێیەکی دت. مە هەمی دژیا نا خوێ دا
ئەڤ مروڤین کرب گرتی دیتینە و یان گۆه
لێوینە، تەشتی سەر ژی ئەڤە، ئەڤی
نفیسەری سێ جورین ڤی کەری دگەل خوێ

هەلگریه).

پەرتوک ژ قەباری مەزن ب (٤٠٢) لاپەرە
هاتیە چاپکرن و هەر بەشەکا بو بەرسڤدانا
بەشەکی دی ژ وئ پەرتوکی هاتیە
تەرخانکرن، کۆ دێشەکیا کتێبا خوێ دا (مەلا
بەختیار) دیت و ل سەر کانی بۆچی ئەڤ
میژووا هاتیە شیواندن ژلای ڤی کەسێ ڤە
دکەت و پاشی، (نەرگزیهتا) ڤی نفیسەری ب
بەلگە دیار دکەت و ئەو تەشتین بۆینە سەم
کۆ نفیسەر هەمی تەشتەکی ب شیوانیت و
وێک خوێ بەرچاڤ بکەت. گرنگیا ڤی
پەرتوکی ژی ژووی چەندێ دیت کۆ لایەنەکی
گرنگی میژووا بەرخودانا کوردە ژ لای
سیاسی و پێشمەرگایەتی ڤە، هەر ژبەری
پەیدا بونا یەکی تە نیشتمانی کوردستان و تا
ئێگرتنا وئ ژی، لبن ڤی ناڤی.

دمدمی نوو

ناجی تنها بهرواری

دبیرن

داستانا دمدمی
بویه رهکا دلته زینه
نه نجام خوینه
دیروکهک پر
دهمارگیره
ب مر و تهمه
هذد ژي دبیرن
شوره شهکا خورستیه
کیم وینه به
تیر رامن و پر
مهرمه
x x x

زیرینه

درویشمی
من رهنگی
سپی به
په یاما من
نه گوشتن و سر
برینه
من بریاره
هندی سافم هندی
همه
باریزقانی په یقا
گوردی و
سهرودریا ئافا خومه
x x x
داستان بیژو
لی بنیره
بیناسازی و ئافاهی
دمدمی نوو
نه وهک دیکورئ
ههردهمه
پیروکا هزارا قی کهله
ژ (اذا مه زین
شهیدانه
راپاندنا نهقی
نه قشهی
ژ دقیلین
ژ پیستن هه ژارین
سهردهمه
تیکه لهکیشانا دیواری
روبه رهکی فره پانه
به و بلوک
ژ کولوخین مروقانه
گونگریتا سهر و بنان
ژ هه سستیک و
خوین و گوشتی

دایپرا من
دهمی نه ساف بووی ب
گرانی
بو من قه گیرا
داستانا دمدمی فانی
وی ناقداری و
قه هرهمانی
دمه پهرئ به رهقانی
دا
خوین دکره هیقینی
نانی
بانگ دهه لدریا
چه د سیخورین
مینا (مهمود)
هه لهکانی
ئافا شرین
د سبیربجان دا بکه نه
خوین
خو ب فروشن ب
نه زانی
ژ سوزا خو لیقه نابم
ئیدی سهری نا
همه مینم
ژ بو تاج و تهفت و
فهرمانا شاهن ئیرانی
x x x
ئهووی دگوت
ناسناق من له پ

زیندیانه
داریتنا قی دمدمی
شهیدانه کا پری شینی
و
پری فهمه
x x x
راگریا
کهله فانی قی
سهردهمی
ژ هیزا زه ندین بابئ
منه
ئافا سیریمین دمدمی
ژ فوها نه نیی و
ژ روندکین دایکا منه
خوارنا تهف زیرهقانی
کومکا بلند
قه روتنا
هه سستیکین زاروکین
منه
تیناگه هم
چ کال کال و لهمه
لهمه
نهف بانگه شه و
رویکیشکران
چ سیسته مه
x x x
هیشتا وینه یی خهونا
من
دبیریتن
ل گیشا کاری

ئهز
خورتهم
سهر پاله مه
د بهروکا به رهقانی دا
ئهز په روه ره ئیکانه
مه
ئهز ریقینگی
ریا (زکاریا تهمه
x x x
تو دهستین خو بلند
بکه
خودی مه زن
باریزه نهقی تهفتی
دا تیر بخوین ژ بیده را
سور
نانی بهفتی
به لکو فلهک
ب سهرمه دا بزقریته
قه
ل ناقیه را
مه ها ته باخی و
تیرمه هی
بباریتن
تاقیا بارانا شهرگه هی
ژ خودای من نهف
که رهمه
دا گو ئیدی ل
دادگه هی
دادقانی
مه هه بمینیت نهف
قه لهمه

شمال ئەرزی

دەمى من رىحا وى كىشای

دەمى پەخىشكرنا بەرنامان دا و ژ سەدەمىن تەكنىكى و لاوازا ئاميرىن فەگوازاننى دودەشيت، چ تەشتەكى دى سەمايا ترسى ب گوهين وى ناكەن. قەستە سەرلىقا بانى كر و ب مەبەستا باشتر دىتنى پىن خو دانانە سەر وان تابوكىن ل پال دىوارى. لى دەمى خواستى باشتر بىينىت و خو ب سەر لىقا سىياجى يا ژ دەرڤە قە بەرداى، فەرشى تەرمى ژنكەكا نە نياس ژورين چاڭين وى رايىخست، يا كۆ كراس و فيستانىن وى ھىژل دەوروبەرىن وى د بەلاڤ . سۆك زڤرىڤە خوارى و دگەل پتر ب خوار كەتنى، ھەست پىكر كۆ ھىدى ھىدى دەنگى گريا داىكا وى ژى تونين بلند تريين د ژەنن. سەرلى شىوا و داماي و بى ھەدار و ب چاڭين پەنگىيى ژ پوندكان خو دباوہشا داىكا خو وەر كر. كو پەنگە دڤيا ژ ھەمى ناخى خو بكت ھەوار و بلند بىژىتى، (خلاس، خلاس دادى، ئىدى نە تو و نە كەس بدىتنا وى يا زىندى شاد نابنە قە) و ھەر ديسان دڤيا بىژىتى كو (ھىڤىدكەم كەسەكى و ھەتا خو چ (كوڤان) ان ژى ب كوشتنا وى گونە ھبار نەكەى. كەسەكى چ دگەل خویشكامن نەبووہ.. خویشكا خو.. من بخو كوشت، ئەرى ئەرى ئەو نە دمر، بەلى من كوشت.. ئەز بووم ئەگەرئ مرنا وى.. من ئەو دا كوشتن، كچا تە من يا كوشتى دادى من ... نە كوڤانى).

ژورا پىشوازيى، چ جەھكى ژ وانان، گومانان د دلى دا نە كوشت. ھىدىكا ژ پىلەكانىن بانى ب سەر كەفت. دەمى ئىك دووپىلەك برىن، گوہل موزىكەكا دویر بوو كو پەنگە ژ لايى دەرگەھى بەيتوتى قە بيت، گوھين وى گران كرىن. دڤيا زوىتر ب سەر كەڤىت، دگەل گەشتنى دىت كوي سى چار تابوكىن ل سەر ئىك و پالين خو پىن دايەن (سىياج) ى و ديسان موبايىلا وى ژى، ئەوا قى موزىكى پىشكىش دكەت، مينا كەسەكى كۆ داوى چركىن ژيانى دڤين بجه بهيلن، جار ب جار ھندەك لقينىن ب سەر دا دھين. ب ھەروپىلەكى خو گەھاندى و ژ ەردى راكر. دىت پەيوەندى ژ لايى (كوڤان) ى قەيە، دڤيا بزانيك كوڤان كىيە؟ ژ بەر كۆ ھندى ل بىرە چ كەسەكى ژ خىزانا وان و ھىچ جارەكى تەشتەك دەر بارەى قى ناڤى نە گوتىيە و ديسان ھزر ناكەت كو كەسەكى نىزىكى وان، ناڤى وى كوڤان بيت و ئەو نە نياسىت. تىلەفون قەكر و دابن گوھى خو.

..ئەلو

چ بەرسقان مالا خو دگوھين ویدا نە دانا. . ئەلو.. باخڤە تو كى زەحمەت نەبيت؟

لى ژبلى دەنگى خشخشا مينا ھەواى و ھند جارن دەنگەكى تىژى ژ زوربەيا رادىوو تەلەڤزىيونىن مە،

نيازيى وى بەرەڤ ھندى فرىن، كۆ دگەل داوى ھاتنا دەواما خەوى، ئەو ژى ئىدى ئولى ھەڤالين خو پەيرەو بكت. لى دەستپىكى پىدڤىيە سوزى بەت، بىتە مريدى وى سەر تراشى تايەتمەند ب ئافراندا ھىلينكىن قشقانكان قە و ديسان ل مالا جل و بەرگىن جوانيا وان، دى پەنگى و تەنگى و دپايا وان دا و پىن كۆ زوربەيا جارن ژ جل و بەرگىن لەشكەرى دچن، بىتە مېھقان. ھزرىن چاوانيا خو ڤىكرنا وان پەيڤىن شوخە كچىن ھىژ خورىانى بەرسىنگىن وان تەلاق نەداين، دسەردا دبن و ديارى كرنا بى بەھاترىن كەرەستى جوانكارى ژ دوكانا خو يال ناڤ بازارى و ھەر وەسان پەيداكرنا (سىم كارتەكى) سەختە و دەست نىشانكرنا جەن ژڤانى ماندى كرىو. ھىشتا ژ جىھانا لاسايىكرنى نە زڤرىبووڤە جىھانا واقعىيەتى، دەمى دىكا وى توند ملين وى ھەژاندىن.

- ژىگر.. ژىگر

- بەلى دادى، تە خىرە؟

- ھلو داوو ھلو، نزا.. خویشكاتە دناڤ جەين خو دا نىنە و ئەڤە سى سەعەتە ژى ئەز لىدگەر يىم و نزانم، نە يا ديارە.

سۆك لىڤ و بەتەنى ژ خوڤالاكرن و قەستا ژورا خویشكا خو كر، لى نەدیت. دەستشو و لىنانگەھ، ھول،

کیم خرن، هاریکاریا بیرکرنی دکته و پشته فانه بو میشکی

فهکولینهکا ئیتالی ئاشکراکر کو کیم خرن هاریکاره بو بیرکرنی وکاری میشکی ئاسان دکته و خودیر ئیخستن ژ شیریناهیا و فهخارنا فنجانهکی قههوی پشته خرنی، بو میشکی و کیمبونا کیشا لهشی گهلهک باشه.

فی فهکولینی کول زانکویا (دلی پیرون) یا کاسولوکی هاتیه نهجامدان، لدویف روژناما (ئهلریاز) یا سعودی کووی ژی ژ روژناما (دیلی میل) یا بهریتانی وهرگرتی. ههر ژ نهجامین فی فهکولینی دیاربویه ژی کو فهخارنا فنجانهکا قههوی یان چایی پشته خرنی ژی یا باشه، ژبهرکو ریژا (کافیین) ریژا پروتینی ئهفی لهش دروست دکته زیده دکته. ئهفه ژی ههر وهکو هاتیه دیارکرن کو ئهفه چهنده ریژا (سههراتین) گهرماتی کیم دکته چاوان مروف خوه ژ پرتهکا شیریناهین، ل پشته دانی خرنی خوه دپاریزیت

دی چاوان دژیانی گههی

دبلوماسیهت: مروفهکه روژا بونا ههژینا خوه ل بیره و تمههنی وی ژبیر دکته.

ئهفینی: کریاره و نه ناڤ ئینان.

راستی: تشتی ئیکانهیه کو خهلهک باوهر ژینهکته.

مرن: بیهنقه دانا دوماهیا ژیانیه.

حهوا: ئیکه م ژنه کهرب ژ هویاتی قهنه بوین.

ماچ: ئیکه مین دیاریه مروف دزقرینیت، دوی دهمی مروف تیدا وهر دگریت.

پروپاکنده: تشتهکه یی بی پییه ولهزاتییا وی گهلهکه.

لیبورین: پاسپورتا مروفی یه، بو چوونا ناڤ دلین خهلهکی.

غرور: باندیهکه چهنده بلند ببیت دچاقین خهلهکی دا بچویک دبیت.

تولفهکرن: وهکی لهقدانا سهیهکی یه، ژبهرکو وی تو یی لهقدای

(یوسرا) دبهرسفا (عادل ئیمام) ی دا ماچی ب شهرم نزانیت

هونهرمهندهکا مسری دبیزیت، هه بونا ماچی و دیمه نین ورژینه ر د فلمین سینه مایی دا نه عه بین و گهلهک ژ فان فلما پیدقی یه دیمه نین خه یالی و ورژینه ر تیدا بهینه نمایشکرن. دوی داخویانیا بو (ئیم بی سی نیت) دای، یوسرای گوت، ئهف دیمه نین ورژینه ر نه شهرمن و نه شاشی نه، ماده م دفلمی دا دهینه بکار ئینان و بریکین تهن دروست و دروستانه دهینه پیشکیش کرن، ژبهرکو ئه گهر هاتنه لادان، هینگی جهی وی دمینه قالا و بینهر ههست بکیماتیه کی دکته. ئهف داخویانین فی هونهرمه ندا مسری دوی ده میدا دهین کو عادل ئیمامی هونهرمه ندی کومیدی یی مسری، دداخویانیه کا روژنامه فانی دا گوتبو، ئه ز ناهیل کچا من وهک هونهرمه ندین دیمه نین ورژینه ر و گهرم دا بهشدار بین.

بلندبونا فشارا خوینی، ههستا په یوه ندیی دگهل یین دی لاواز دکته

فهکولینا خوه نمونه کی دئینیت و دبیزیت، ئهف نه خوشه وهک وان کارمه ندان لیدهین، ئهفین خودانی کاری ههردهم یی توره و ئه و ژلایی خوه فه چ گرنگی نه دهنه دهربرینین سهروچاقین وی.

کیوین ل زانکویا (کلیمسون) یا زانستی دهرونی فه هاتیه بلاکرن، ئاشکرا کریه کو ئهف که سین نه خوشیین بلندبونا فشارا خوینی لدهف هه، ههست بنه خوشیا نه ناسکرن و ژیکجودا کرنا سهروچاقین بهشوش ژ یین خه موکی دکهن. ئهف پروفیسوره زیده تر بو شلوفه کرنا نهجامین

فهکولینهکا نوی دیار کریه کو بلندبونا فشارا خوینی ههستا په یوه ندیکرنی دگهل که سین دی و ناسکرنا دهربرینا سهروچاقین وان وهک (خه موکی، بشکورین یان ترسوکی) لاواز دکته و نه شیت فان دهربرینان د سهروچاقین که سین دی دا ببینیت. ئهف فهکولینا کو ژلایی پروفیسور (جیمس ملک

سټی مه زنتړین شاشین جیهانی

شاشیا ئیکې

هاولاتیة کی ل باشورئ ئه فرقیاء، زه قیا خوه فروته کومپانیه کا کولانی و لنگه ریانئ، بتنی ب دهه جونیه پهن وی وه لاتی، ژبه رکو ئه ژ زه قیه بکیر چاندنی نه دهات، دما قی کومپانیی ژی کار دقئ زه قیئ دا کری، مه زنتړین گه نجینه یا زیری دبن قه هاته ئاشکرا کرن و کو ئه ژ زه قیه ژی بو به پرس کو ۷۰٪ ژ زیرئ جیهانی هه میی بهرهم بینیت.

شاشیا دوئ

د شه قه کا سالا ۱۶۹۶ ئ ل بهریتانیا، هاولاتیة کی ژبیرکر کوروناهیا چراکی قه مرینیت کو کارئ نانیزئی دکر و چوو بنقیت. ئه ژ شاشیا ژبیرکرئ ژی بو ئه گهرئ وئ چهنئ، کو ئاگر بهر بیته خانیی وی و پاشی ئاگر گه هشته خانیی جیرانی وی و ئه ژ خانین نیزیتر و هوسا بقی رهنکی، ئاگر به لاقه بو کو نیقه کا خانین باژیرئ (له نهن) هاته سوتن و دناف دا بهزاران که سان گیانی خوه ژ دهست دا، پشتی هینگی ژی ئه ژ ئاگر ب ئاگرئ بهربونا مه زن هاته نافکر و تشتی سهیر ژی ئه ژ هاولاتیة بی هیچ ئازارهک ژقی ئاگر بهربونی قورتال ببو.

شاشیا سیئ

ل سه لا ۱۳۴۷ ئ، ل سه ر کنارین ده ریایی ل وه لاتی چینی، چهن د مشکهک چونه دناف پاپوره کا ئیتالی دا کو بو چهن د روژان یا راوه ستیایی بول سه ر لیقا وی که ناری، دوی ده می دا کو نیقه کا خه لکی وه لاتی چینی ژبه ر قی نه ساخی گیانی خوه ژ دهست دا بو. دما ئه قی پاپورئ دایه ئا قی و ل که نارین ئیتالیا راوه ستای، ئه ژ مشکه ده رکهن و نه ساخیا (تاعونی) ل وی باژیری بلاف بو پاشی ل ئیتالیا هه میی بلاقبو و ژ ویرئ گه هشته ئه وروبا خه کئ و دئه نجام دا، سیکا خه لکی ئه وروپا ژی ب وئ نه ساخی گیانی خوه ژ دهست دان.

نوخته کا خوش

دره وینه کی جاره کئ بو هه قاله کئ خوه گوت: روژه کئ من گوته هه قژینا خوه، کاری خوه بکه دئ رابین چینه سیرانه کئ. بهر خوده می د پینج ده قیقان دا هه قژینا من کارئ خوه کر و ئه م ل ترومبیلی سیاربوین و گه هشته جهن مه قیایی. مه ترومبیلا خوه راوه ستاند و ئه م هاتینه خار، من گوته هه قژینا خوه، بلا ترومبیلا مه ل قیره بیت دا بچینه ناف قان داروباران پیاسه کئ، ئه م بناف وئ دارستانی قه چووین، من دیت هرچهک بنک مه قه هات و من ژی نه کره نه مه ردی، من کولمهک لناف چاقین هرچی دان، ئیکسه ر ئه و هه رچ که ت و مر، پاشی ئه م که تینه رئ و مه دیت کو پینج گورگ بنک مه قه هاتن، من زه ندکین خوه هلدان و هه ر ئیکی کولمهک لناف چاقان دا و دجهدا کوشتن. هه قالئ وی گوتئ: ئه قه غیر دروه، ما دئ په قی؟ دره وینی گوتئ دیاره تو باوه رناکه ی کو من ئه و گیانه وهر هه می کوشتن. هه قالئ وی گوتئ ئه ز باوه ردکه م، بهس نه یا مه عقوله هه قژینا ته د پینج ده قیقان دا کارئ خوه کر بیت.

نه خوشخانه یه ک بتنی په رستیارین به شوش وه ردگری

دئاگه هداریه کا سهیر دا ل وه لاتی سوید، نه خوشخانه یه کا وی وه لاتی داخازا دامه زراندا په رستیارین کچ کریه ب مه رجه کی هه می ساخله تین جوانیی تیدا هه بن، یا رح سفک و ده ق که نی و به شوش بیت، ئه ژ ئاگه هداریا دتورا ئه نترنیتی دا هاتیه بلافکر و بقی رهنکی، (دقیت ئه ژ مه رجین خارئ ده ره په رستاره کا کچ دا هه بن، ئه و ژ، پیشه یی، له شه کئ سکسی، ده ق به شوش) لدویف روژناما (دیلی میل) کو دئیک ژماره یین خوه دا ئه ژ هه واله قه گوهاستی. به لئ ئه ژ هه واله بو یه جهئ ره خنه کا توند و دبه رامبه ر دا ریشه به رئ قی نه خوشخانئ گوتیه، کو بتنی بقی ئاگه هداریی وان قیایه سه رنجا خه لکی بو خوه راکیشن و ئیک ژ فیلین ریکلامی کو خه لک ل وئ ئاگه هداریی سهیر بکه ت.

درویدانه کا سهیر و ئیکانه ژ جورئ خوه، ل ئیک ژ گوندین وه لاتی کینیا، مارهک ب زه لامه کی قه دده ت و ئه و زه لامی هه ده ملده ست، گیانی خوه ژ دهست دده ت. لدویف روژناما (دی نیشن) یا کینی کو ژ هنده ک که سان ئه و هه واله قه گوهاستی و رویدان بچاقین خوه دیتی، دما ئه و زه لام کریه دگوری دا و ئاخ رادایه سه ر، به ری خه لکی گوندی ژ گورستانی بزقرن مالین خوه، دیتن کو هه ر ئه و مار یی چوویه سه ر وی قه بری و گوندی هاتن ئه و مار کوشتن. جهئ حیبه تین ژی، وی زه لامی ئه و مار دخانی خوه قه بخودان دکر و وان گوندیا قه گیرایه کو وی زه لامی ئه و مار بخودان دکر بو هنده ک (تقوسین سحری).

مارهک مروقه کی دکوژیت و دچیه سه ر قه بری وی

٢٢/٣-٢١/٤ کافر

تو زنده يی ههستیاری و تو هزر دکه ی پالپشتیا خیزانا ته بو ته بارگرانی یه و دل پیقه مانه بوته، دقیت توفی هزری ژ سهری خوه دهریخی و بزانه وان باشیا ته دقیت

٢٢/٥-٢١/٦ جیمک

کانی ئه و سوزین دلداریی و بهرهف پینشفه و گه شبینی دژيانا روژانه دا تشتی ئیکانه یه ته بهرهف خوشیی دبهت، ههولبه رویی خوه یی گهش نیشا دهرهوبه رین خوه بدهی و تو چهند حهز ژوان بکهی، ئه و دئ پتر بنک ته فههین

٢٢/٧-٢١/٨ شیر

دهرکه تنه ته ژ روتینا روژانه دئ بار یی ته یی دهرونی ئارامتر لیکهت و ههولنه خوه ژ جفاکی دوبریخی، ههرا چاوا بیت هه می تشتهکی ته گریدایی وانه و ژیان بقی رنگی یا هاتی

٢٢/٩-٢١/١٠ تراز ی

ل سهر شاشیین خوه دوودل نه به، دقیت تو بخو سهریوری ژ وان شاشیان وهرگری و گهلهک پاشقه برنا هه قالان نه یا جانه و ههولبه په یوه ندیین جان پهیدا که ی

٢٢/١١-٢١/١٢ کهفان

هشیار به که سه کی دقیت ته بشکینیت، سهره دهریکرنا دگهل هه می که سان نابیت وهک ئیک بیت و یا گرنگه تو هه قالی و که سئ بهرزه و هند، ژ ئیک جودا بکه ی

٢٢/١-٢١/٢ گوسک

دقیت زنده تر تو دبریارین خوه دا یی فه کری بی و ته ئاگه ه ژ که سین بهرام بهر هه بیت، دا لدوماهی په شیمان نه بی و خه لکی ژ دورین خوه دوبریخی

٢٢/٤-٢١/٥ گا

دقی ماوه ی دا دئ گهلهک ئاریشین خوه یین دلینی چاره سهرکه ی و تو وهه قاله خوه دئ گه هه هندک بریارین نوی و دئ هین هه ردو و گه شبین بن

٢٢/٦-٢١/٧ کیفزاله

ژ نافیزاندنا خه لکی نه ترسه، ژ بهرکو تو یی ل سهر ریکه کا راست پریقه دچی و ههولبه خوه دکاری خوه دا رژد تر لییکه ی و نه هیله ده ستین دهره کی کارتیکرنی لته بکه ن

٢٢/٨-٢١/٩ کچین

گهلهک تشت میشکی ته ئالوز دکهن و تو نزانی دئ چاوان پینکاڤا دروست هافیزی، یا باشتو له زنی نه که ی دبریاران دا و پسپارین خوه بکه ی

٢٢/١٠-٢١/١١ دویپشک

تو یی لده رفه ته کا کاری یا نوی دگه ری ول نیزیک دئ گه هیه وی تشتی ته بقیت، ژلایی دلینی ژ ی قه هین هه ردو و پیدقی پینکاڤین نوی و پاڤژن کو په یوه ندیین وه بهیزتر بکه فن

٢٢/١٢-٢١/١ گیسک

خوه ژ گرفتارن دوبر نه ئیخه و ره قین نه ریکه چاره یه، بهلکو دقیت تو پتر ل سهر خوه بی و بزانی دئ چاوان بهر سینکا ئاریشین خوه گری و شاشی ژ ی نه دوماهیا ریک ی نه

٢٢/٢-٢١/٣ نه ههنگ

په یوه ندیین وه یین بهرهف ئارامیی قه دچن و ههولبه زنده تر ئاخفتن عه شقی و دلقه کرنی دناقه برا هه وه دا هه بن، هوبن هه ست دکهن خودی هین بو ئیک یین داین

سودوکو

		9	2			8		
	5			9			4	
6					5			9
1			5		3			7
	6			4			2	
		5	6		8	4		
9					2			4
	2			3			8	
		4	1			2		

1	5	6	8	3	7	9	2	4
9	7	3	6	8	4	1	5	5
4	2	8	9	1	5	6	7	3
8	9	5	2	7	3	4	6	1
3	1	7	4	9	6	5	8	2
2	6	4	5	8	1	7	3	9
5	8	2	1	6	9	3	4	7
6	3	9	7	4	2	1	5	8
7	4	1	3	5	8	2	9	6

ئا: شه محمد عبدالرحمن

به ره سفا

ژماره

(١١٢)

مسر و گرنا هونه رمه ندان

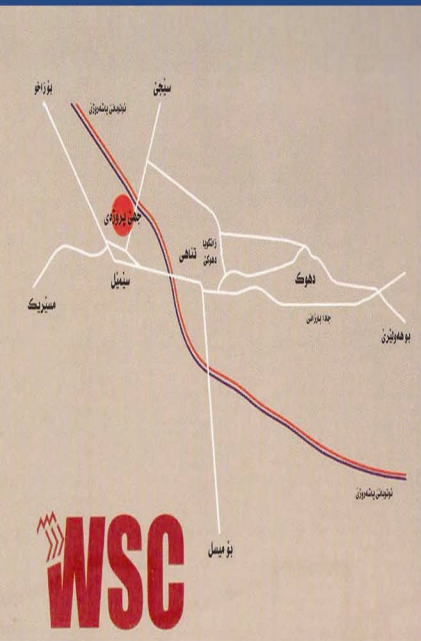
پاریزه رین سهر ب ئیخوان لموسلمین و سه له فین توندرو ل وه لاتئ مسری رادگه هین، ئه و ب نیازن بریکا تومارکرن سکا لایه کی، ههر ئیک ژ (سومه یه لئه شاب و غاهه عه بدولره زاق) بده نه دادگه هی. ئه فان پاریزه ران ب گونه ها خوه رويسکرنی کو ئه ف ههر دوو هونه رمه نده دقلمان دا بره نگه کی زنده خوه نیشاندهن. جهی ئامازی یه کو ئه ف پاریزه ره، ههر ئه و ن یین بهری چه نده کی (عادل ئیمام) داینه دادگه هی و دیسان ئه گه ره کی زور هیه، ئه گه ر بریار بده ستین وان قه چوو، ئه ف ههر دوو هونه رمه نده بهینه بهر بارانکرن.

لدویف ئەنجامین راپرسیه‌کی رونالدو ژ میسی باشتره

لدویف ئەنجامین راپرسیه‌کا روژناما (ئاس) یا ئیسیپانی، کو نزیکه ژ یانا (ریال مه‌درید). 41% ی گولین (کریستیانو رونالدو) ژ دهرقه‌ی یاریگه‌ها ریال مه‌دریدن، دده‌مه‌کیدا کو بتنی 17% ی گولین (لیونیل میسی) ژ دهرقه‌ی (کامپ) هاتینه تومارکرن. ئەقه ژ ی وێ چهندی دیار دکهت کو رونالدو ژ دهرقه‌ی یاریگه‌ها خوه ژ میسی باشتربویه. بقی ژ رونالدوی شیانین باشتربیین هه‌ین کو بئی جه‌ماوه‌ری یانا خوه گولان زیده‌تر تومار بکته.

ههر قی روژنامی دیارکریه ژ ی کو به‌رگیا رونالدوی باشتربویه، کو سه‌ره‌رای شیانین وی بو تومارکرن گولان، یی شیاپی رولی به‌رگری ژ ی بباشی بگیری و تا نوکه 54 ته‌پ قه‌غه‌راندینه، ده‌رامبه‌ر دا میسی ئەق روله کیمتر دیتی یه و بتنی 30 ته‌پ قه‌غه‌راندینه. سه‌باره‌ت په‌نالتیا ژ ی رونالدو باشتربویه کو ژ ئەنجامی 10 په‌نالتیا دخولا ئیسیپانیا دا، ههر ده‌ په‌نالتی کرینه گول، به‌ی میسی ژ ئەنجامی 3 په‌نالتیا 2 گول تومارکرینه. ههر لدویف وێ راپرسی ژ ی کو رونالدوی دخولا ئیسیپانیا دا 59 فاول هه‌بون و دده‌مه‌کیدا میسی بتنی 50 فاول ژ ی هاتینه گرتن، ئەقه ژ ی دیار دکهت کو رونالدو زیهره‌کتر بویه، ژ به‌رکو زیده‌تر فاول ژ ی هاتینه گرتن.

کۆمهڵگه‌ها دهوکی یا باژوگانی هه‌بهرآرتنا ته‌ بو‌جه‌کی کارێ یی ریکخستی

روژنایێ دهوکی، ل باکوژی سیمیلێ، ل سه‌ر جادا سه‌ره‌کی نه‌وا
دچیته‌ سیجی کول به‌ره‌ به‌یته‌ گریدان به‌یلا ئوتوبانی قه‌ ل پاشه‌روژی

موبایل: +964 750 445 1458

+964 770 445 1458

ئیمیل: wsc_dhk@yahoo.com

قه‌ پانین فیقی و زه‌رزه‌واتی علاوی الفواکه و الخضروات

کۆمپانیا وارقان سپینداری کارێ خویی سه‌ره‌کی کریه دانانا قی پروژیه‌ی ژبو‌ جوانکرن و خه‌ملاندنا سه‌رو سیمایی باژویری دهوکی